

308905

ప్రతిదినము ప్రకటింపబడును

VOL. 4. } చెన్న పట్టణము 1917 సం॥ జూలై నెల 3 వ తేది మంగళవారము } No. 79
 సంపుటము. ౪. } కింగ్ శాను సంవత్సరామాసమాస త్రయోదశి ౧3. } సంచిక 2౯

అమృతాంజనము

అన్ని నొప్పులకు సిద్ధాపదము.

చక్కని డబ్బీతో సహా సీసా 1-కి నెల 0-8-0.

తలనొప్పుల మాన్పును. పార్శ్వపు నొప్పుల
 బారదోలును. వాయువు పోట్ల పోగొట్టును.
 సువాసన గలిగి యుండును. ప్రతియింటనుండదగినది
 అమృతాంజనం డిస్కో. } 108, (ఫోరోడ్డు, బొంబాయి,
 7, తంబుకెట్టి పీఠి, మద్రాస్.

మంచిగుణము గల శాస్త్రీయోపదములు.

బృహత్ మంజుష్టాదిక్వాధ

రక్తమును శుభ్రపరచుటలో ప్రశస్తమైనది.
 1/2 పౌను సీసా రు 0-12-0.

చంద్రప్రభ గుటి

మూత్రవ్యాధుల యందు అమోఘముగ
 పనిచేయును. తులం 1-కి రు 1-0-0.

హాసవలేహము

దగ్గునకు మంచిమందు.

1/2 పౌను సీసా రు 0-10-0.

వ్యవహారములన్నియు నాంక్షేయభాషలో
 జరుగువలయును.

జాండూ ఫార్మస్యూటికల్

వర్కుస్

ఆయుర్వేద యోగ్యముల జేయువారు

బొంబాయి నెం 13.

The Zandu Pharmaceutical Works
 388 The Ayurvedic Pharmacists.
 Elphinstone Road, Bombay, 13.

ఇది రాగివలన తయారు కాబడలేదని యజ్ఞపుష్పగల

సమస్థులకు 100-0 0లు యినాం

గుణమియ్యనియడల మీరు చెల్లించిన సొమ్ము

తిరిగి యిచ్చివేసెదము.

రిజిస్టర్డ్

(నమ్మకమైన మందు)

రిజిస్టర్డ్

తామమైనము

అన్ని చర్మరోగములకు, మచ్చలకు, పొడలకు సిద్ధాపదము.
 ఇది శ్రీకృష్ణాగు చంద్రాచెడ్డిగారు (జమీందారు,
 నిడదవోలు) వద్ద రా కొందరు గొప్పవారు పరీక్షించి మారు
 ధన సహాయము చేయుటచే వృద్ధిలోనికి రాబడినది. ఇది
 యెట్టి కఠినమహావ్యాధుల నయినను ఆతిమాత్రము నయినను
 జీర్ణించిన సుఖివ్యాధులచే కలుగు వాధల నయినను రామ
 వాణమువలె ఖండించి యావనవంతులగా జేయును.

1 రకం 100 మాత్రలు 10-0-0

2 రకం 100 మాత్రలు 4-0-0

సకము బుడ్లున్న ఇవ్వబడును.

యస్. వి. యస్. రాజు అండు సన్స్

(778) లక్ష్మీనరసాపురం ఆనంద్రిపోట్టు, గోవావరి జిల్లా

హెచ్.టి. మహమ్మద్ అండు కో,

[728] మదన్ పురా, బెనారస్ సిటి.

కాశీలోనుండు అనేక చిత్రమయిన మంచి

వస్తువులు మీరు బహుచవుకగ సప్లయి చేతురు.

ఒకసారి ఆర్డరు యిచ్చిచూచినచో తమకే

తెలియగలదు.

రాణీసంయుక్త గ్రంథకర్తచే తెలిగింపబడిన

పురుషార్థప్రకాశము.

ఇంగ్లండుయొక్క తాత్పర్య-లికస్థితినిబట్టి దేశము
 దంతట నుత్తరవిధానం బగు శిక్షాపద్ధతి వ్యాపింప
 వలెనను నుద్దేశము మనస్సుననిడికొని 'స్పెన్సర్' అను
 శాస్త్రజ్ఞుడు 'ఎడ్యుకేషన్' అను గ్రంథము నెట్లు
 రచించెనో అట్లే ప్రస్తుతకాలపు హిందూదేశ
 స్థితినిబట్టి మనదేశమునెట్లెదల నుత్తరంబగు శిక్షా
 పద్ధతి వ్యాపింపవలెనను నభిలాషతోడ విశుద్ధానంద
 నిత్యానంద శ్రీ గ్రంథమును రచించి యున్నాడు.
 విద్యయం దభిమానముగల ప్రతి యాంగ్లశ్రీ, ప్రతి
 యాంగ్లపురుషుడు ఈగ్రంథమును దప్పక చదివితీర
 వలయును. ప్రయత్న పాఠశాలల యుపాధ్యాయుల
 కిది మిక్కిలి యుపయోగకరము. మరియు సంఘ
 సంస్కరణయం దభిలాషగల వారిల కిది చింతా
 మణియే యన నొప్పు. 450 పుటల పుస్తకము.
 జూలై 15 వ తేదీ లోగా వ్రాయువారికి ఖర్చులు
 గాక రు. 1 వరు, తరువాత వ్రాయువారికి రు. 1-4
 వరు సంపాదించును. వలయువారిట్లు వ్రాయవలయును.

ఆర్.యమ్.వి. జానకిరావు.

పోస్ట్, పాత గుంటూరు.

గుంటూరు.

(800)

విద్యోదకరమగు తెలుగు నవలలు

తీలాలేక నురేంద్రగళము:- ఇందు శ్రీల మనస్సై

ర్యము చాపల్యాదిగుణములు వర్ణింపబడినవి. రూ. 1-0-0

యశోధర:- ఇందోక యాదుది తనమగనివైగల యనురా

గమునకై పడరానిపాటుబడి యున్న తిస్తితికెదెప్పును 0-12-0

మనోరమ:- మగడు పేటకేగి కాశీనున్న జిక్కుకొననతని

సామర్థ్యంబుచే విడిపించి, శ్రీల నెండ్లిచేయును. 0-10-0

జగదేకరంభ:- అన్నకై పడరానిపాటుబడి యున్న తిస్తి

తికెదెప్పు సామర్థ్యంతో కథ అ. 0-10-0

సహజోదరవాంఛ:- తమ్ముడను బుద్ధితోక కలహించినను

అన్న సహింపవలయును నుటను బోధించును. అ. 0-4-0

అత్తలారాబటమున కొర్వనికొడ్డుడ్ర ప్రలాపము:-

అత్తలు కోడంద్రును బాధించు విధములుగలది. అ. 0-2-0

మిత్రద్రోహము:- ఆపద్బంధుడగు మిత్రునిపై నిదహాపి

కడకు తాను జిక్కుకొన్న వానిని నుకించిన నవల 0-8-0

వలయువారు:- కల్లా బుక్ డిపో.,

రి. సేక జేకమే శ్రీ పీఠి, సామలూరు పేట, మదరాస్.

ఇవియే గాక యితరవలలు కథలు వస్తువనినను పంపుదుము.

126 చిన్న పురుగులు 100

పెద్ద పెద్ద బట్టతలను జేయును.

మందు, బోడి యగుట, వెండ్రుకలూడుట,

పుర్రెపై జల, అన్నియు చుండుపురుగుల వలన

గలుగును.

సాతమలారా! ఈ పురుగులతో తయింబవద్దు,

విధి విరామములేక మీరు పనిచేసినచో
 మీ మీ గృహములలోని పాతబట్టలు
 బంగారుతో నింపబడియుండును.

తీరికలేక పనిచేయుమందు ఈ మందు
 పురుగునట్ల, అతివ్యాధికయి చేసేసేసిన
 తేనెటీగ సహకారగా నుండదగినట్లు.

మందు ఆరంభయిన వెంటనే మీ
 ధన నిర్బంధద్రవ్యముల నుపయోగించక
 ఉపయోగించిన అచింతకాలముకే బట్టతల
 వాటితో సహజమయి గావలసినదయ్యును

కావున నిట్టి పరమభయభ్రంశము

“కామినియా నూనె”

ఇహమునకు సంపాదించును. చుండును బోగొట్టును.
 వెండ్రుకలను చాలనివ్వను. పుర్రెపొందును బోగొట్టును.
 తీరికట్లు పరమభయభ్రంశము.

ఈరీతిని, నకలు గూనెలకు తయారు చేయువారి హాస

మాన పడవలెను.

మీల డబ్బి 1-కి రు. 1-0-0 ని. పి. రు. 0-4-0

3-కి రు. 2-10-0 ని. పి. రు. 0-7-0

ఉచితము.

ఈ మనుజులు యజ్ఞపుష్పరేచకులు, ఆర్థశాటికీ
 మంత్రికొనవారిపై పికసారి వాడుకొనుటకు సరిపోవునంత
 శూనె గల సీసా ఉచితముగ బంపబడును.

సోలు ఏజెంట్లు:-

ఆంగ్లోయిండియన్ డ్రగ్స్ అండు తెమికల్ కంపెనీ,

నెం 155, జమ్నామనీదు పీఠి, బొంబాయి.

మద్రాసు యేజెంట్లు:- మెహతాపురమేత్రంపూర్తి,

29, నైవాహారకోడ్, మదరాస్

జాతీయ విద్య

— — —

ఎ చెప్పే దుష్ట గారు

జాతీయ విద్య అచిర కాలమున దేశమునందర్భాగముగ వ్యాపించుట నిశ్చయము. గ్రంథవిజ్ఞానక ప్రధానముగ ప్రస్తుత విద్యావిధానమున గల ప్రధాన లోపములును మనము గమనింపవలసియున్నది. అట్లు గమనించి మన నూతన విధానమున మనము వానిని తొలగింపవలెను. తరున్న నవరకము కలుగగలదు. గ్రంథవిజ్ఞానక విజ్ఞానములన సత్ప్రవర్తనము అలవడకుండుటయే గాక ముఖ్యవాంఛితముగ పరిజ్ఞానము విద్యార్థికి మేధావత్తియై సుస్థిరమై యాగజ్ఞమును నుపనయించుట చేయవలెను. గాఢసంపాదమును సమాజమున నిర్వహించుట గాని ఈ విధానమున నవరక ప్రాప్తి గాన కలదు. చున్నది. చురము చెక్కునట్లును శ్రమపడి చాల భవమును న్యాయపాటి విద్యార్థి విద్యా సంపన్నుడై వైతినిని తలంచునాటి కాలానికి మిగులు జ్ఞానవత్తియును, విద్య చాలించిన పిమ్మట నితర విషయములను గ్రహించినవాడే సమర్థులని నేడు పిలువవలసింది. ఇట్లు గలచున్నారు. పాఠశాలలలో తాము గ్రహించినది యెట్లుయని వారే స్పష్టముగ నుడువుచున్నారు.

ప్రస్తుత కాలావస్థకి తీ విద్య బొత్తిగా నుపకరించుటలేదని నది రెండవ యాశంకము. వృత్తి విద్యతో పాటు విజ్ఞానప్రదములకు విద్య నవ్వసించుట శ్రీలక్ష్యము పురుషులకును గూడ లాభకరము నుట నిశ్చయమేగాని ప్రస్తుతము వృత్తివిద్య విజ్ఞానవిరహితము గాదని స్పష్టముపబడి యున్నది. చెన్నపురి సాహిత్యవిద్య నవ్వసించి ముగించిన వారిలో చెక్కుమంది జీవయాత్రను గడపుట కెందులకును కొరగాని వారగుచున్నారు. కలననే ఆ విధానములను సవరించుట యత్యవసరమని స్పష్టము కాగలదు. ఈ యాంత్రిక పద్ధతివలన విద్యార్థులకు గల ప్రత్యేక విషయ గ్రహణాభిలాష ప్రకర్షింప కలుగుటయే గాక కోరికలుగూడ తలస్థించుచున్నది. పూర్వజన్మవారస ననుసరించి యొక్కొక విద్యార్థి కొక్కొక విషయమునందు ప్రత్యేకాభిలాష గలగును అట్టివిద్యార్థుల కిప్పుడా విషయమును నేర్పవలసియుండే గాక అరని కినుమంతయు నభ్యసించి తేని పలు విషయములనిచే వల్లదేయించుట జరుగుచున్నది. ఇది అత్యధికముగ నుండుటచే విషయగ్రహణనైపుణ్యమున కవకాశమే లేకుండ బండవల్లన ప్రబలమైయున్నది. ఆవశ్యము విద్యార్థి గతి చూడుడు. అతడు 8 వ హెక్టోరాజున కెందరు భార్యలొ వారకునుండి వచ్చికో ఎటులేకో అవవిషయములనే మనము చేయవలసియుండెను. ఇట్టి విషయముల నతడు కొట్టికొలదిగ జ్ఞాపకముంచుకొనవలెను. వీనిలో 100 కి 99 కేవలము నిరుపయోగములు. అట్లుగాక చరిత్రలోకము విజ్ఞానకర్మక ముత్రముగ నుండిన దానివలన చాలాభయ కలుగగలదు. అవసరమైన విషయములను నేర్పక అవసరములైన విషయములను నేర్పుట వలన మానసికశక్తి అంతరించుచున్నది. గుణవైరుధ్యము సంభాగధికృత శ్రేష్ఠముగాను, ప్రస్తుత విధానమున విషయాధికృతమమును గుణరాహిత్య దోషముగూడ వర్జియిస్తున్నది. ఆహారమునందుల విజ్ఞాన గ్రహణమునందును మితిమీరుట అనాగరిక మానసము. మోటువారేగాని మితిమీరినది తిను. మనసు సాదాపెట్టదగిన ప్రజముగాని ప్రవృత్తులను నింపదగినవలెనుంచి గాదు. కార్య స్వభావము విద్యార్థికి విజ్ఞానసాధనము - శ్రద్ధతోను దీక్షతోను - చురుకుదనముతోను ఎంత స్వల్పకార్యము నొనరించినా జేసిన వానికి అభ్యాసమును కారిత మానసిక శక్తి తికాభివృద్ధియును కలుగగలదు. ఇప్పుడుటగాక చదువునవ్రాయును వలసిన విషయములు మితిమీరియుండుటచే విద్యార్థులు చదివిన విషయములను మనము చేయుటైన వ్యవధిలేనందున వారు చురుకుదనమును కోల్పోయి కేవలము వ్రాయుట గూడ తలస్థించుచున్నది. ఇది వాదలోపము కాదు. ఇట్టి విధానము నేర్పించిన దీనినందు పరీక్షలలో కృతార్థులు కాకాలని విద్యార్థులవై నింపనావుట చాల అక్రమము. ఇటీవల కొందరిట్టి చురుకులు అపహాసపు వ్రాతలను వ్రాయుటకు గూడ వెనుదీయుటలేదు. వెనుకటి స్థితికేటెలుల పరీక్షాసందర్భమున వెనుకటి పుత్రమునందు “పండితుని మృత హస్తము” మున్నగు పదములు వాడబడినవి. ఇట్టివ్రాతలు వ్రాసిన వారినిగూర్చియే వ్రాయబడిన చాల నాగ్రహణకారణములు కలవలసిగా!

ఈగీతిగా ప్రస్తుత విధానము దోషభూయిష్ఠముగ నున్నది. మనము దీనిని తొలగింపవలెను. సవ్యాగ్రామసరణ భావమును విద్యార్థులకు కలిగించుట మనకు ముఖ్యకర్తవ్యము. బోధనలవలనను గ్రంథపఠనమువలనను సద్వర్తన పులవడదు. గృహమునందును విద్యాలయమునందును నుచితసాంఘిక జీవన ముండవలెను. దేశీయసూరల జీవితములపట్ల మరుగుపరప నవసరము లేని ప్రశంసాభావము నిరంతరము నుండవలెను. స్వగృహ స్వదేశములయందు ధారాళముగ ననురాగ ముండవలెను. శరీరాగోగ్య మనుకూలముగ నుండవలెను. సాయవ్యవర్గములను నుత్సాహకరములు నగు క్రీడలుండవలెను. దుష్టులకు అజ్ఞానులకు అదృష్టహీనులకు తోడ్పడవలెనను సాంఘిక బాధ్యత ఎడతెగకుండ నుండవలెను. జ్ఞానముగల జంతువుల స్థితినుండి మహోన్నతస్థితిని మనము పడయుట కారధారములగు మతములను స్థాపించిన మతకర్తలపట్ల భక్తిభారతముగ ఆస్తికభావము వెంపొందవలెను. ఇట్టి యభివృద్ధి కలుగుటకు ఆశురతయు నాంధోళనమును కూడదు. తిగినంతకాలమును విరియోగింపవలసి యుండును. క్రమక్రమముగ పాఠశాల జీవితమున నీభావములు నిమగ్తమగుటగాని పుష్టములను సారకొని త్రొగుట ప్రయోజనకరము గాదు. జీవయాత్ర కుపయోగమును విజ్ఞాన ప్రదము నగు విధానము ముఖ్యముగ కలుగవలెను. అందువలన నిత్య కృత్య నిర్వహణానంతరము ప్రతివ్యక్తియు విజ్ఞానవర్గకవిశ్రామ విధానము ననుసరించుటకు వీలగును. అట్టి విశ్రాంతి సమయమున నతడు పశుప్రాయకార్య పరతంత్రుడుగాక ధీమతాన కార్యమగుడుటకు కమవు గలుగును. ధీమంతుల సరసవాక్యములను విని యానందించుటకును సాంఘిక రాజకీయ విషయములలో కల్పించుకొనుటకును గానమున్నగు లలితకళలతో వినోదించుటకును సారస్వత గోష్ఠి నోలకలుగుటకును ప్రతివ్యక్తియు సమర్థుడుగా నుండవలెను. కాన ప్రస్తుత కాలానుగుణముగ నుఖ జీవనము చేయ గలుగుటకును శారీరక మానసికాభివృద్ధిని బడయుటకును ప్రాచీనకాల సమాగతమును నుత్తమ నాగరికతా నిత్యములు తమవశ మొనరించిన మాతృదేశమునకు ప్రతివ్యక్తియు యథాశక్తిని కొంత సమర్పించగలుగుటకును తగిన విధానమును మన మేర్పరపవలెను.

ప్రస్తుత స్థితి

బందరులోని ఆంధ్రజాతీయ కళాశాలనుండి కోనసీతారామారావు, ఎం. ఏ. (హాస్య - ఎడిటర్) గాటుల వ్రాసిరి.

వెంటుండుప్రభువుగా కొనసగిన అత్యధిక సంతాపకరమగు నుపన్యాసమువలనను పిమ్మట విధింపబడిన ఆనవసర నిష్పంధావాసముల వలనను ప్రస్తుతము కలిగిన స్థితినిగూర్చి ధీకాలులు తీవ్రముగ వాలోచించుచున్నాము. దేశమందన్ని కడలను సభలు జరుపబడుచున్నవి. విజ్ఞప్తులను ప్రాధాన్యము ప్రభుత్వమువారికి పంపబడుచున్నవి. ఇటుచేయు డటుచేయు డను నూనవల నితరుల కందిచ్చుచు వీరు చులుగు లేఖలును పలువురు వాస్తావ్యులకు వ్రాయుచున్నారు. ఇది యంతయు సరియేగాని మన మింతటితో తృప్తి నొందదగునా? కొంతననువారు దేశరక్షక భావము ను పయోగించునపుడు ఇట్టి సభలు జరుగునని ఎరుగకుండలేదు. ఇంతకంటె నధికముగ జరుగునని గూడ వారు తలంచి యుందురు. కాన నిరంకుశభావముతో వారు చేసిన పనులను వారు సవరించరనుట నిశ్చయము గాన మన కిపు డొక్కటియే చేయదగియున్నది. అతిస్పృహతో యావద్భారత దేశమును సమీక్షించి - సభలు (ఈ రెండు సభలవారును కలసిన మహాసభ జరుగుట చాల లాభకరము) చెన్నపురిలో సమావేశము చేయుట అత్యవసరము. ప్రస్తుత స్థితినిగూర్చి రాజప్రతినిధి గారి లోముచున్నట్టిది ఈ యుత్తరపుల ను రద్దుపరప గోరుట కుభయసభల ప్రతినిధులను నియమించుట కొక తీర్మానము చేయబడవలెను. దేశమునందన్ని భాగములవారి ప్రతినిధులకు ప్రముఖుల విజ్ఞప్తి రాజప్రతినిధిగారు తృప్తికరించిన వో కానన సభ్యులును లోకలుబోధులు మూర్ఖునిపాటిలీలు మున్నగు సంఘముల సభ్యులును రాజీనామాలును నియ్యవలెనను మరియొక తీర్మానమును గూడ చేయవలెను. ఇట్లు గౌరవ సభ్యులు రాజీనామాలు నిచ్చుట వొకతనము వారికి గూడ న్యాయమని తోచకపోదు. ఈ గౌరవ సభ్యులు ప్రజలప్రతినిధుల పనులున్నారు. ఆరేమయమును దొరతనమువారుకూడ నొప్పుచు చున్నారు. ప్రజల ప్రతినిధులు ఏ క గ్రీవముగ బడిన విషయములను వెడచెవిని పెట్టినపుడు ఇక వారు గౌరవసభలలో నుండి ఆలోచన చెప్పుచున్నామని నడించు

ఇండియా రక్షక వైస్యము

— — —

అలహాబాదు నాయకులు హామమురాలు

సమితిలో జేరుటకు కారణము

— (0) —

ఈ విషయమై హామమురాలు హామమురాలు “వీక్షయ” పత్రిక కీ లేఖ నంపియున్నారు:—

అంగ్లో ఇండియన్ పత్రికలు భారతీయులవై చేయు నిందా రోపణమును నేను సాధారణముగ పాటించుట లేదు. బ్రిటిషు సామ్రాజ్యమునకు స్వరాజ్యము మూలబలమైనట్లే యీ పత్రికలకు భారతీయులను సతతము నిందలపాల్చు చేయుట మూలబలము. ప్రతి దినమును భారతీయులపై దుష్టాచారములు పత్రికలు ప్రయోగించు నిందావాక్యములను పేర్కొనుటకు మన జీవితకాలము చాలదు. జూలై నెల, 25 తేదీని “పయి నీయరు” వ్రాసిన పత్రిక వ్రాతలను చూచి నేను కాంతముగ నుండగ లేకపోతిని. ఈపత్రిక తన వాడుకచొప్పున, సంగతి సందర్భములను మార్చి, “భారతీయ రాజనీతి జ్ఞాడు” “హామమురాలు సమితిలో జేరుటవలన అతని “రాజకీయా వివేకమును” పరిహసించి దొరతనమువారు జయము గాంచుట కిట్టిమనుషాలు సహాయము చేయుట న్నారని వదించినది.

ఈ “రాజనీతి జ్ఞాడు”న, నమ్మక కొందరి నానాదరులను ఉద్దేశించియే యీ పత్రిక యిట్లు వ్రాసినది. ఇప్పుడు సంగతి సందర్భములను మనమరయుట ముఖ్యము. సామ్రాజ్యరక్షణార్థము భారతీయులు రక్షక వైస్యమున జేరుట అవసరమైనను, వీరు వ్యచ్ఛందనేమ జేయుదుమని కోరుటచే, వీరిని జేర్చుకొనుట కిచ్చగించితి మని మేనెల, 19 తేదీని ప్రకటించి యున్నారు. ఈ సందర్భమున, వ్యచ్ఛంద నేమ జేయు వారల రక్షక వైస్యమున కొన్ని బాధలు కలవని యు, వీని విషయ సంగతిపై పిలువదలయు ప్రభుత్వమువారు అంగీకరించియున్నారు. వైస్యమున నీవ్యక్తిగముల నొందుటకు భారతీయుల ఆశయములను గూర్చి, యీ మహాసంగ్రామము జరుగు సమయమున, యిట్టి కఠినసమస్యల నిర్ణయించుటకు పిలువదని ప్రభుత్వమువారు చెప్పుచున్నారు. ఇట్టినిష్పంధకము గలపద్ధతికి యెట్టి ప్రజామోక్షమును పొందలేదు. అలహాబాదు కలెక్టరుగారి యాజమాన్యముండ నున్న వైస్య సమావేశ సంఘ మా విషయమై యెట్టి జోక్యమును కలుగజేసికొనుట లేదు. అందుచే కొందరు ప్రముఖ లీపమయమున యువజనులను ప్రోత్సహపరిచి వారలను వైస్యమున జేరునట్లు చేయవలయునని లక్నోలో 13 వ తేదీని జరిగిన సభలో తీర్మానించిరి. ఇంతలో ఆకసమునుండి పిడుగుపడినది. యువజను లందరును మాతృప్రాయముగ, గౌరవముతో జూచుచున్న బీసెంటుమ్యుగారిని నిష్పంధావాసకక్షుకు పాలుచేసిరి. అందుచే ప్రభుత్వమువారికిని, యువజనులకును సందర్భమును చేకూరచేయుట అసంభవమయెను.

ఇక హామమురాలు సమితిలో “రాజకీయ అనివేకము” నుగూర్చి యిందుక యోచితము. దేశమునందనిధులను, మస్లిము సమితివారును కొంగు రాజకీయ సంస్కరణములకంటె నెక్కుడుగ హామమురాలు సంఘమువారు కోరుట లేదు. వీనికి పేరులో భేదమేగాని తత్వములో భేదములేదు. దేశీయ నాయకులలో కొందరు, బీసెంటుమ్యుగారితో కొన్ని విషయములలో వ్యతిరేకించెనరకు నిజము. కాని హామమురాలుగారి వారి ఆశయములకును, దేశీయ సభవారి ఆశయములకును భేదము లేదు.

బళ్లారి అసంతృప్తులను జిల్లాల నాలుగవ దిక్కుజ్ఞాన సమాజపుసమావేశము జూలై 8 వ తేదీన గుంటకల్లులో జరుగును. టి. రామచంద్రరావు టి. ఎ. బి. ఎల్. గారు అగ్రాస నాధిపత్యము వహించెదరు.

చుండుటవలన కలుగు లాభమేమి? అట్లుండుట ఎట్లు న్యాయమగును? ప్రస్తుతస్థితి కిదియే యుత్తమమార్గమని తోచుచున్నది. ఇట్లు యావద్భారత జాతీయసంఘములు రెండును రాజీనామాలు నియ్యవలెనని తీర్మానించినపుడు వాగ్ధులు రాజీనామాలు నిచ్చుటకు ప్రజలందరు నంగీకరించిన వారగుదురు. మరికొందరు మరల నియోజింపబడుటకు సిద్ధపడుదురని నే నెరుగుదును. కాని వీరివలన ప్రజలకును ప్రభుత్వమువారికిని గూడ గొప్ప నైతిక జ్ఞానము కలుగగలదు. అంగ్ల ప్రజాగణముకు మాత్రమే గాక ప్రపంచమున కంతటికిని గూడ భారతీయులస్థితి బాగుగా తెలియగలను. దానివలన కొంత లాభము కలుగగలదు.

విశ్వవిద్యాలయ కళాశాల

మదనపల్లి.

మదనపల్లిలో నున్న దివ్యజ్ఞానసమాజమువారి కళాశాల మదరాసు విశ్వవిద్యాలయమున 1915 సంవత్సరములో శేర్లు కొనబడినది. ఇప్పుడది శేరియవిశ్వవిద్యాలయ కళాశాలగా మారింది. 1888 సంవత్సరమున నిది యొక పాఠశాలగా స్థాపితమైనది. ఈ కళాశాలయందు, దానికి సంబంధించిన పాఠశాలలను దివ్యజ్ఞాన సమితివారి యాజమాన్యముక్రింద నుండేది.

శ్రీమతి బీసెంటమ్మగారు ఏర్పాటుచేయించున్న జాతీయవిద్యావిధానముల బట్టి యిటు విద్య గలపుటకు దివ్యజ్ఞాన విద్యాసమితియొక్క ట్రస్టీలు గత డిసెంబరు నెలలో నిశ్చయించిరి. ప్రస్తుతము జాతీయ విద్యాసంఘ మొకటి స్థాపించబడినది. అందుచే దివ్యజ్ఞానవిద్యాసంఘమువారిందులో కలసి పనిచేయుదురు.

మదనపల్లి కళాశాల జాతీయ విశ్వవిద్యాలయమునకు విశ్వవిద్యాలయ కళాశాలగా మారింది. జాతీయవిద్యాసంఘమువారు దీని నంగీకరింతురని తలచుచున్నారు. కాని చెన్నపురి విశ్వవిద్యాలయ పరీక్షకు పోవుట కిచ్చగలవాళ్లు చేయవచ్చును. ఈ కళాశాల చెన్నపురి విశ్వవిద్యాలయమునండి త్వరలో తీసివేయబడునని మేము తలచుచుంటిమనియు, అప్పుడు ఇచ్చుచున్న బాలర కితర స్థలములలో ప్రవేశము కలుగుట కష్టము కావచ్చుననియు, ఈ విషయము నెల్లరును యోచింపవలయుననియు, మేము మున్ముందుగనే తెలుపుచున్నాము. మరియు, మదనపల్లివద్ద విద్య నభ్యసించు వారలకు జాతీయవిద్య గరపబడు ననియు, జాతీయ విశ్వవిద్యాలయపట్టుబడివిద్యార్థుల కొరంగబడననియు మేము ప్రకటించుచున్నాము.

అనతికాలములో భారతదేశము ప్రపంచములో సాటిదేశములలో గౌరవమును సంపాదించి, ఉన్నతస్థాన మాక్రమించవలయు నెడల, భారత యువకులకు మతాదేశమును దేశభక్తిని నెలకొల్ప విద్య గలపడవలెను. ఆధునిక విద్యావిధానములలో, కొన్ని జాతీయ ప్రతిష్టాపనములలో దక్క నితర స్థలములలో జాతీయ తత్వమునే పూర్తిగా మరచిపోవుట తటస్థించు చున్నది. అందుచే, భారతబాలకుల బాలికలను నుతమును నిర్లక్ష్యముచేసి, దేశభక్తియను వాంఛించక వర్తించుచు, మాతృభూమి కెట్టి నేవయు జేయలేకున్నారు. జాతీయవిద్యాసంఘమువారు విపులముగా విద్యావిధానము నేర్పబడుచునక, ఈ క్రింది విధానములు తాత్కాలికపరంగాగర్హము నిర్దము చేయబడినవి. భారతదేశమున నిజముగా జాతీయవిద్యను నెలకొల్పటకు ప్రభుత్వమువారి ప్రోత్సాహమునున్నట్లు ఎట్టి సూచనలను గానరాకుండుటచే, జాతీయవిద్యను, తమంతట దామ యువకులకు గలపు భారము భారతీయులపై నున్నది.

మొదటి సంవత్సరపు విద్యావిధానములో నుతమును, శరీరవ్యాయామమును ముఖ్యముగా నేర్పబడును. హిందూదేశము యొక్క భూరథవివర్ణనలనుగూర్చి మతము నెఱుంగనివానికి సుగ్రహ్యములు గావు. తరువాత యువకులలో ననేకులకు మాతృభూమి విజ్ఞానము శూన్యముగనుండుట మిగుల సంతాపకరము. జాతీయభక్తి మాతృభూమిలో నివిద్యార్థులయొద్దనుండుగా, ఇట్టి పరిజ్ఞానము లేకపోయినయెడల, జాతీయ జీవన మసంభవమగును. భారతదేశము బ్రిటిషు సామ్రాజ్యము పట్ల తన విద్యార్థి ధర్మమును నిర్వహింప కైవలమై యుండుటకు, ఇచ్చట ఆంగ్లభాష ముఖ్యభాష నేర్పాటు చేయబడును. ఆర్థికశాస్త్రమును, సివిల్స్ ను ఎల్లరకు నిర్బంధ పఠనీయములు. ఈ విధముగా నెల్లవారలకు మంచి పాఠాలనుగ చేయుటయే యీ విద్యావిధానాశయము.

ఇప్పుడు కళాశాలావిద్యను కూడ నభ్యసించుటకు తగిన విధానముల నేర్పబడుచున్నవి. కాని, ప్రస్తుత మొక విధానమును తాత్కాలికపరంగాగర్హము నిర్దము చేసితిమి. ఇది రెండవ భాగములు (1) కొంత నిర్బంధము, కొంత విచ్ఛిన్నము. (2) ప్రత్యేకతము. మొదటిభాగములోని విద్య ఒక సంవత్సరములో గలపబడును.

మొదటిసంవత్సరపు తాత్కాలిక విధానములు.

నిర్బంధకము:— (1) మతము, (2) శరీరవ్యాయామ విద్య, (3) మాతృభాష, (4) ఆంగ్లభాష, (5) హిందూదేశమునకు సంబంధించిన ఆర్థిక శాస్త్రము, సివిల్స్.

విచ్ఛిన్నము:— (వీనిలో నేగణమువైనను పఠింపవచ్చును)

(1) గణితము, పదార్థవిజ్ఞాన శాస్త్రము, రసాయన శాస్త్రము

(2) రసాయనశాస్త్రము, జీవశాస్త్రము శారీరక శాస్త్రము. (3) ఆంగ్లసారస్వతము, రాజకీయములు. (4) ఆదిభాషలలో నొకటి (5) సంక్షిప్తచరిత్ర, బుక్కుపింగు, టైపురైటింగు, (లీవింగునర్టిఫికేట్లు) (6) విజ్ఞానశాస్త్రములో ప్రారంభపాఠములు, బోధకవిధానములు, గృహకృషినిర్వాహకము (శ్రీలక్ష్మ) (లీవింగు నర్టిఫికేట్లు) (7) బోధకవిధానములు, విజ్ఞాన శాస్త్రములోని ప్రారంభపాఠములు, చేతిపనులు (లీవింగు నర్టిఫికేట్లు)

నిర్బంధపఠనీయ విషయములు:— (1) ప్రతివిద్యార్థికిని తనమతములో, సాధ్యమైనంతవరకా మతస్థునిచే నుతబోధ గావించబడును. (2) శరీర వ్యాయామము, హిందూదేశ పద్ధతులనుబట్టియ, విద్యార్థి శరీరస్థితినిబట్టియ నెంపంగబడును. శారీర శాస్త్రమును గూర్చియు, ఆరోగ్య విషయములను గూర్చియు ఉపన్యాసము లొసంగబడును. (3) విద్యార్థులకు వారివారి మాతృభాషలలో సాంక్షిగ్యముల వడజేయుటకు తగిన ప్రయత్నములు గావించబడును. (4) వ్యావహారికపరమోగమునకు తగిన ఆంగ్లభాషాజ్ఞానమును, తగిన ఆంగ్లసారస్వత పఠనమును ఎల్లరకును అవశ్య పఠనీయములు. (5) పౌరవిధులను గూర్చి పితౄసంతకర కుపయోగకరముగా విద్యార్థులకు బోధనలు సలపబడును. ఇప్పట్లైన విద్యార్థులు ఇండియాదేశము ఆగ్ శాస్త్రమును పఠింపవలెను.

విచ్ఛిన్న విషయములు

1, 2 గణములను చదువువారు, గణితము, పదార్థ విజ్ఞాన శాస్త్రము, రసాయన శాస్త్రము, వృక్ష శాస్త్రము, శ్మయసాయము, శిల్పిశాస్త్రము— వీనిలో పట్టముల నందుటకు వీలు కలుగును.

మూడవ గణమును పఠించువారు ఆంగ్లభాష లోను, ఆంగ్లసారస్వతములోను, చరిత్ర, వేదాంతము, ఆర్థికశాస్త్రము, రాజకీయములలో పట్టముల నందవచ్చును.

నాల్గవ గణమును నభ్యసించువారు సంస్కృతమున పట్టముల నందవచ్చును.

అయిదవగణమును చీసికొనువారు వర్తకములో పట్టము నందవచ్చును. ఇందులో వ్యావహారికపరమోగముగా విద్యగలపబడును.

ఆఱవగణము శ్రీలకుమాత్రమే నిర్ణయింపబడినది. ఇది తీసికొనినవారు విద్యాబోధనమును నేర్చుకొనుటకు వీలు కలుగును.

ఏడవగణము (1) ఉపాధ్యాయులు నుండి దేశసేవజేయుదలను వారికిని (2) ఉన్నతవిద్యాబోధకజ్ఞానము నలవడజేసి కొనడలచువారికిని నుపయోగకరము.

మూడుసంవత్సరముల విశ్వవిద్యాలయ శిక్షణము (తాత్కాలికము)

ఈ క్రింది తాత్కాలిక విధానములు 1918 సంవత్సరము నుండి అమలులోనికి వచ్చును:—

(ఎ) గణితశాస్త్రములు (మొదటిగణము) 1 వీసాజీతము; త్రికోణశాస్త్రము; కాల్యులము; త్రికోణగణితము; మున్నగునవి. (2) దైవామిహస్య; సక్షుతశాస్త్రము. (3) పదార్థ విజ్ఞానశాస్త్రము: (ఎ) ఆధునిక పదార్థముల స్వభావములు, (బి) తేక వేడి, (సి) తేక నెలుతురు, (డి) విద్యుచ్ఛక్తి ఆకర్షణశక్తి. (4) ఆంగ్లభాషలో వ్యాసరచన.

(బి) పదార్థవిజ్ఞాన శాస్త్రము (మొదటి గణమునుండి) (1) భౌతికపదార్థ స్వభావములు; వేడిమి; నేత్రవిషయకజ్ఞానము; విద్యుచ్ఛక్తి, ఆకర్షణశక్తి; ధ్వనివిషయకశాస్త్రము; పదార్థవిజ్ఞాన శాస్త్రచరిత్ర. (2) (ఎ) విద్యుచ్ఛక్తి (తంత్రీ, టెలిఫోను), (బి) తేక, ఎలక్ట్రోకెమిస్ట్రీ, (సి) ఫోటోగ్రాఫీ, వాతావరణ శాస్త్రము. (3) వైవిధ్యములలో అనుభవజ్ఞానము. (4) ఆంగ్లభాష వ్యాసరచన.

(సి) రసాయన శాస్త్రము (మొదటిగణమునుండి) (1) శాస్త్రముయొక్క చరిత్ర మున్నగునవి. (2) వ్యవసాయక రసాయనశాస్త్రము లంగులు, మున్నగునవి (3) వీనిలో అనుభవజ్ఞానము. (4) ఆంగ్లభాషలో వ్యాసరచన.

(డి) శిల్పిశాస్త్రము (మొదటిగణము నుండి) విషయ పట్టిక యోచనలోనున్నది.

(ఇ) వృక్షశాస్త్రము (రెండవగణమునుండి) విషయ పట్టిక యోచనలోనున్నది.

(ఎఫ్) వ్యవసాయము (రెండవగణమునుండి) విషయ పట్టిక యేర్పడలేదు.

(జి) ఆంగ్లభాష, ఆంగ్ల సారస్వతము (మూడవగణము నుండి) విషయపట్టిక యేర్పాటు కాలేదు.

ప్రీతి విద్య.

ప్రీతివిద్య క్రమక్రమముగా మనదేశజుల మనముల నాకర్షించుచున్నది. ప్రీతి విశ్వవిద్యాలయ పరీక్షలయందు ప్రీతిలు కాకలేనని కొందఱభిప్రాయపడుచున్నారు. వీరికి ప్రాథమిక విద్యయే ముఖ్యమనియు, వంట, చేతిపనులు మున్నగువానిని నేర్పిన చాలుననియు కొందరు చెప్పుచున్నారు.

ఈ సమస్య నిర్ణయించుటకు పూర్వము, గృహకృషి నిర్వహణమున కెట్టివిద్య అవసరమో యిందుకు యోచింపవలెను. వీరికి విశ్వవిద్యాలయ శిక్షణ మవశ్యమా? ఇది అవసరమని నాయభిప్రాయము. ఇందుచే, ప్రీతి విశ్వవిద్యాలయములలోని గొప్పపరీక్షలలో కీర్తిగాంచకూడదని నేను చెప్పుటలేదు. కాని, ప్రీతిలందరును విశ్వవిద్యాలయపట్టముల కాశించి విద్య నభ్యసించుటచే వీరి శరీరారోగ్యము పూర్తిగా చెడిపోవుచున్నది. ఆధునిక విద్యావిధానముల వలన మనబాలర యొక్కయు, బాలికలయొక్కయు, జేహబలమును, ఆరోగ్యమును నశించుచున్నది. పట్టపరీక్షల పోయిన యువకులలో 100 కి 75 గురు శరీరారోగ్యము చెడుటచే, నెట్టి పని నై నను చేయ నశక్తు లగు చు న్నారు. భారత యువ జనులే యావిద్యులన ఇట్టికష్టముల పాలగుచుండగ, మన బాలికల స్థితి నేరే యెప్పువలయునా? భారత దేశోద్ధరణమునకు ఆరోగ్యవంతులను, బలవంతులను అగు శువులు జనన మొందవలెను. అందులకు మాత్రమ మిగుల దృఢశరీరమై యుండు టావశ్యకము. మరియు, మన బాలికలు తమ కాలమంతయు విద్యా నేర్పణమునకే వినియోగపరచినయెడల, వంటమున్నగు గృహకృషిముల నిర్వహించుట, మెట్ల నాకు తెలియకున్నది. బాలికలు వివాహితలై ఆత్మవారంబికి వచ్చినతరువాతనా యిట్టి పనులను నేర్చుకొనుట! అందుచే వీరికి ప్రాథమిక విద్య అవసరమని నా అభిప్రాయము. మాతృభాషయందుగాని, ఆంగ్లమునగాని వ్రాయుట, చదువుట వీరికి నేర్పిన చాలును. మన మతగ్రంథములను చదివి, వాని నితరులకు సుబోధకము గావించుటకీ విద్య చాలును.

తరువాత బాలికలకు వంటచేయుట నేర్పవలెను. ఇది బాలికావిద్యకు ముఖ్యము. ఇందులకు తగిన వంటవారల నేర్పరచి, యీ శాఖ నభివృద్ధిచేయు నెల్లరును యత్నింపవలెను.

ప్రీతిలకు శుభోపాదణమును గూర్చి చెప్పవలెను. ఇందులకు కొంచెము వైద్యవిద్యాజ్ఞాన మావశ్యకము. సాధారణ వ్యాధులను గూర్చి వీరికి నేర్పవలెను. ప్రీతిల తమ శువులకు మంచుగుణము లలవడునట్లు చేయుటకు వీరికి తగిన విద్య నొసంగవలెను. కుట్టుపని, జీవని మున్నగువానిని బాలికలకు నేర్పవలెను. మరియు, బాలికలకు సంగీతమును నేర్పవలెను. ఈవిధముగా మన బాలికలకు విద్యచెప్పించిన బాగుండునని నా అభిప్రాయము. 'ఒక విద్యాభిమాని'

(హెచ్) హిందూదేశ పరిస్థితులకు సంబంధించిన చరిత్ర విషయకజ్ఞానము. (మూడవగణమునుండి).

హిందూదేశ చరిత్ర:— ప్రాచీనాధునికచరిత్రజ్ఞానము గ్రీకులొకరు దేశచరిత్రములు; బ్రిటిషురాజ్య ప్రతిష్టాపనముల అభివృద్ధిని గూర్చి విపులముగా నేర్చుకొనుచు, విరోధాఖండములో స్వాతంత్ర్యాభివృద్ధిని గూర్చి ఈవిషయములను పఠించుట; రాజకీయవిజ్ఞానశాస్త్రము.

(బి) వేదాంతము (మూడవగణమునుండి) హిందూదేశ వేదాంతములో విపుల జ్ఞానము.

(జి) ఆర్థికశాస్త్రము, రాజకీయ విషయకశాస్త్రము (మూడవగణమునుండి)

(కె) సంస్కృతిము (నాల్గవగణమునుండి) ప్రాచీన సంస్కృతము? సంస్కృతసారస్వతము హిందూవేదాంతము; హిందూచరిత్రము; శబ్దోన్నితిశాస్త్రము; ప్రాచీన హైందవ సాంఘిక పరిస్థితులు.

(ఎల్) వాణిజ్యము (అయిదవగణమునుండి) వాణిజ్య చరిత్రము, వాణిజ్యశాస్త్రము, హిందూదేశ పారిశ్రామిక చరిత్రము సంక్షిప్తచరిత్ర, టైపురైటింగు, వాణిజ్యమునకు వలయు ఆంగ్లభాషాజ్ఞానము, హిందీభాష.

(ఎం) బోధనము. (ఆఱు, ఏను గణములనుండి)

వైశాస్త్రములయందు పట్టపరీక్షలలో నుత్తీర్ణులగు వారికి శాస్త్రము నేర్పబడి పట్టము లొసంగబడును.

మతము, శరీరపరిశ్రమముఖ్యముగా నిట గమనింపబడును.

ఈ విద్యావిధానములు తాత్కాలికములు గాన మార్పునొందవచ్చును. (సశేషము)

బీసెంటు నిధి.

—(0)—
పరిపాలక సంఘ నిరూపణము.

మొన్నటి సభ.

ఆదివారమునాడు సాయంత్రము 5 గంటలకు ఫోన్లో హాలులో జరుగవలసిన సభ మహామంత్రిగారు ఆభివర్ణము నిర్వాహ వాస్తవ వివరములతో నా భారతీయతాపాపని పట్ల భారతీయుల కందరికినిగల నిష్ఠ గౌరవములను తెలుపుటకు నిలిపినారు. సంతాప సూచకము నిర్మితినియును కు ధ్యాపనమునకును ఇండియను ఇండ్స్ట్రీయులు కంపెనీవారు లేకు విక్రయాంగణమును మూసివేసిరి. పలువురు భారతీయుల యాచారము ననుసరించి ఈదేశ పాఠశాలగ్రామీ చురణవార్తను వినినంతనే సచేల స్నానముల నొనరించిరి. ఆనాడు కన్వేనియెంట్ గారు మా బహుమతిని సంతోషమున స్వీకరించినారు. పి. కే. టిలాంగుగారు; పి. రంగస్వామయ్యగారు; జి. పి. నరసింహుగారు; జి. ఎ. వైద్యరాముగారు; విద్యాసాగర పాండ్య గారు; డాక్టరు సంజయరావుగారు; డాక్టరు స్వామిపెట్టిగారు; చంద్రశేఖరయ్యగారు పండిత డి. గోపాలాచార్యగారు కాశీ నాథుని నాగేశ్వరరావుగారు గాడిచర్ల హరిసర్వోత్తరావు గారు, కే. బాలసుబ్రహ్మణ్యయ్యగారు మున్నగు ప్రముఖులు పలువురు సభకువచ్చిరి. అపుడు సాగోజీగారి ముఖ వార్తను సభ్యులకు తెలిపి సంతాపమును ప్రకటించుటకు మహా సభమును జరుప బహుమతి యర్హతలు నుడిచి గాని సభ్యుల కోరికపై సానుభూతి మాచకురు నాకీర్తనాక మొన్న బడెను. నాడు జరుగవలసిన బీసెంటునిధిని కూర్చిన సభను నిన్న సాయంత్రము 5-30 గంటలకు జరుపుటకు సభవారు నిశ్చయించిరి.

నిన్నటి సభ

నిన్న సాయంత్రమున వైవిధ్యంపడజేసిన ప్రముఖులు మరల పలువురు సభ కలసిరి. కన్వేనియెంట్ గారు అధ్యక్షత వహించిరి. నిధికి ధనసహాయము కోరుటకు సభ జరుప బడెనది. భాను బహదూరు సత్తురు మాస్టరు సాహెబు బహదూరు, టి. ఎం. కృష్ణ స్వామయ్యగారు, నల్లగురు స్వామి శ్రేష్ఠి, ఎన్. చంద్రశేఖరయ్యగారు, డాక్టరు సంజయరావు, తుర్కపాటి శేషచల రావు (దేవవాడ) వి. సి. శేషచారి, గాడిచర్ల హరిసర్వోత్తరు రావుగారు మరకొందరును పాల్గొనిరి. ఆదివారమున గ్రంథములలో రాజకీయభరము లగు వాని విక్రయమును నిలువలనని దొరతనమువారిని కోర దగునని సంజయరావుగారు నూచించిరి. మనదేశమున జాతి విద్రోహము మొదటిపాడెందు నాటుకొనియుండుటచే మన మభివృద్ధి నొందజాలకున్నాము. ఈద్రోహభావము శత్రుగత మైనది. దీనిని పూర్తి తొలగింపవలెను. కొందరు స్వభాతి లేయు నున్ను స్వపరిపాలనమున కిష్టములను నడుప సాహ సించుచున్నారు. 24 గంటల కాలము వరలో నైకమత్యము నిలుకొనిరినో మనకు హాయిగాను సులభముగ లభింప గలదు అని సంజయరావుగారు నుడిచిరి. ఈనిధికి చందాలను వసూలు చేయుట సాంఘికముగాని రాజకీయము గాదుగాన పిదపాల్గొందరును ఇంటింటికి తిరిగి ఈనిధికి చందాలను ప్రోగుచేయవలెను. ఇంతకంటె వారు చేయగల యుత్త మకార్యమింకొకటి యుండనేలేదని. సి. శేషచారిగారునుడిచిరి. ఆంధ్రులందరును ఈవిషయమున శ్రద్ధవహించి పని చేయగల రని శేషచలరావుగారు నుడిచిరి. స్వదేశీవ్రతమును బూని అన వనములగు దుశ్రయములను కట్టిపెట్టి ఎల్లవారును ఈనిధికి ధనమొసంగవలెనని గాడిచర్ల హరిసర్వోత్తరురావుగారు గంభీ రోపన్యాసము నొనరిరి.

తీర్మానము.

డాక్టరు సర్ ఎస్. సుబ్రహ్మణ్యయ్యగారిచే శేష మొనబడిన ఈనిధికి ఎల్లవారును మనఃపూర్వకముగ ధనసహాయముచేయవలెనని ఈసభవారు మరయొకసారికోరుచున్నారు. డాక్టరు సర్ ఎస్. సుబ్రహ్మణ్యయ్యగారు (అధ్యక్షుడు) ఎస్. కన్వేనియెంట్ గారు పి. కే. టిలాంగు, సి. పి. గారు స్వామయ్యగారు, సి. ఎస్. గోవిందరాజులు మొదలగువారు, రావు సాహెబు, సి. సుబ్బయ్యశ్రేష్ఠి, ఎం. పి. రంగనాథమొదలగువారు (కార్యదర్శి) గాను విరాళములను స్వీకరించి నిధిని వివరము లకు వర్ణించుటకు కార్యనిర్వాహక సంఘముగ చేర్చబడుచున్నారు.

ఇదివరకు చేరినసొమ్ము 6024-2-2; హిందూ 113 నంబాదకులు ఎస్. కన్వేనియెంట్ గారు 500-0-0; పి. కే.

గోపాలస్వామి అయ్యగారు ఆనందాశ్రమము (మొదటి వాయిదా) 100-0-0; డాక్టరు శ్రీనివాసాచారి ఇ. శ్రీనివాసాచారిగారు 100-0-0; పి. రాజగోపాల మొదలగువారు వై. ఎం. ఐ. పి. 50-0-0; పి. ఎన్. గజరాజమొదలగువారు మొదలగువారు 50-0-0; గజరాజ మొదలగువారు ఆద్యయూరు కన్వయ్య గారు 25-0-0; కే. రి. కృష్ణస్వామయ్యగారు మొదలగువారు మొదలగువారు 25-0-0; రావుసాహెబు జి. సుబ్బయ్యపెట్టిగారు అదమారు 15-0-0; ఆర్. జగన్నాథయ్యగారు బల్లారి 10-0-0; ఒకమిత్రుడు సామకూరు పేట టి. పి. హెచ్. ద్వారా 10-0-0; వి. పి. నాయుడు గారు తిరువలిక్కేణి 10-0-0; అనుకూలురు 6-12-0; పి. కే. మీనగుమారు మలబారు 5-0-0; డి. వి. కృష్ణయ్యగారు ఉపాధ్యాయుడు తెనాలి 2-0-0; కే. సుబ్బారావుగారు తిరువలిక్కేణి 2-0-0—మొత్తము 7034-14-2.

వాగ్దానములు

వాసుదేవయ్య గారు సేలం 800-0-0; చిత్తూరు పాముల పి. ఆర్. పార్థసారథి అయ్యగారి ద్వారా 250-0-0; ఎన్. ఎస్. రామస్వామయ్యగారు, ప్లీడరు కోయంబత్తూరు 150-0-0; కే. వి. శ్రీనివాసయ్యగారు వకీలు కోయంబత్తూరు 15-0-0; డాక్టరు ఎల్. శివరావుగారు కోయంబత్తూరు 15-0-0; ఎన్. వెంకటాచారిగారు వకీలు కోయంబత్తూరు 10-0-0; పి. శ్రీనివాసయ్యగారు ఎడవల్లకంపెరి 10-0-0; ఎన్. డి. నరసింహాచారిగారు వకీలు కోయంబత్తూరు 10-0-0; పి. ఎం. చక్రపాణి పెట్టిగారు కోయంబత్తూరు 10-0-0; ఆర్. కి. తా. గారుయ్యగారు వకీలు కోయంబత్తూరు 10-0-0; పి. ఎన్. కృష్ణస్వామి అయ్యగారు వకీలు కోయంబత్తూరు 10-0-0; కే. గజపతి అయ్యగారు వకీలు కోయంబత్తూరు 10-0-0; ఎల్. వి. నుంకరంగారు కోయంబత్తూరు 5-0-0; కే. ఎస్. పంపహరుగారు వత్తురు కోయంబత్తూరు 5-0-0; పి. నరసింహయ్యగారు రిటైర్డ్ డిప్టీ కలెక్టరు కోయంబత్తూరు 5-0-0; టి. ఆర్. వేంకట్రామయ్యగారు కాపియరు కోయంబత్తూరు 5-0-0; డాక్టరు ఆర్. చరణయ్యగారు కోయంబత్తూరు 5-0-0; ఎం. వేంకట్రామయ్యగారు వకీలు కోయంబత్తూరు 5-0-0; చిల్లర మొత్తములు 7-9-0;

మొత్తము 837-9-0

ఉడకమండలములోని బీసెంటు యుగారి నివాసము

నేను ఇటీవలే బీసెంటుయ్య, అరండేలు, వాడియా గాల్లను ఉడకమండలమున జూచినదాన్ని. వీరు సంతోష సమన్విత మానసములతో, స్వాతంత్ర్యలభిక్త సోదరు మహామహులలోజేరి, తమ నిష్పాధావాసమును నిస్సౌక గా గుర్తుచున్నారు. వీరు నివసించు గృహము మిగుల రమ్యముగ నున్నది.

ఈ నిష్పాధావాసశిక్ష వీరి శరీరముల కెట్టి బాధలను గలుగ జేయనేలేదున్నది. గాని హిందూ దేశాభివృద్ధికి తాము సాటుపడి, తమకూలమున మాతృసేనజేయుట కెట్టి ఆశ్చర్యముగోచకముగ నున్నదిగా యని వీరి మానసములకు కుంగుకుండుభూమి వోమమున్నది. అయినను, తన యొక్కట్టులే భారతదేశస్వాతంత్ర్యలభిక్తి ప్రభుసోపానములని నమ్ముచు. సామ్రాజ్యములోని సాటిదేశములలో మొదవదేశము కూడ గౌరవసాగ మాక్రమింపవలెననెడి మహాజ్ఞేయములతో, భారతపుత్రులు తానెటువోయిన తరువాత నిర్మితితో దేశభక్తితో చేయు కార్యములను వినుమండుటచే, బీసెంటుయ్యగారి మానసము సంతోష సాగరమున నోలలాడుచుండును. తా నిట్టి శిక్షలకు పాలైన నాటనండియు తన స్నేహితులును, దేశభక్తులును వచ్చి హిందూదేశము సాటిదేశములలో మేటిగాంచవలెననెడి కృత నిశ్చయముతో, సభలమెట సభలు జరపి కృషి నల్పుచుండుటచే ఆమెరు నెంతయో మనశ్శాంతి గలుగుచున్నది తాను మనఃపూర్వకముగ హిందూదేశాభివృద్ధికి చేయబడు ఉద్యమముతో నైకమైతినియు, అందుచే నిట్టి విషమసంయమున సభలలో ఈ శిక్షణమును ఖండించిన వాగుల కెంతయు కృతజ్ఞురాలనయు యామె చెప్పుచుండును. తన నిష్పాధావాస శిక్ష దేశమునకు మహాపాపకారము గావలెనని బీసెంటుయ్యగారి కోరిక. కొంచెము కొంచెముగ సంస్కరణములను సుపులువలన లాభము లేదు. దేశీయ సభవారును, మస్లిము సమితివారును నామోదించిన సంస్కరణములను ఆ ప్రభుత్వమువారు క్రియ గూఢముగ పరిణమింప జేయవలెను. అందుచే స్వాతంత్ర్య

లభిక్త మనము పాటుపడుచు, ఈ నిష్పాధావాస శిక్షయును దినములలో ప్రతిమాసమును 16వ తేదీని సమావేశములగావించి, బీసెంటుయ్య మున్నగువారు హోమురూలునకై చేసిన సేవను సంస్మరించుకొనవలెను. హిందూదేశపు ఆచారములను భావను, వస్త్రములను, ఉపయోగింపును స్వదేశీవ్రతమును బూనుట ప్రతిష్ఠికిని సుసాధ్యము. నేను భారతీయ శ్రీని గాను. అయినను, హిందూదేశ జీవమునకై సాధ్యమైనంత వరకు స్వదేశీవ్రతపులనే వాడుకచేసి, స్వదేశీభోజనమునేచేయు వ్రతమును పూని పిల్లలకు స్వదేశీకళాయముల నెలకొల్పు యత్నించుచుండిని.

(ప్రాన్యెస్కా ఆరండేలు)

హోమురూలులోని మొంబరు.
మదరాసు, జూలై 2.

స్వాతంత్ర్య విజయము.

ప్రవాసశిక్షలను ఖండించుటకై మోక్షపురమున జరిగిన సభకు సటిక్లిప్త అను దొరకార్యక్షత వహించిరి. వీ రావు రవాసులచే మహామృత్యుంక భావించబడుచున్నారు. వీరుసభా ప్రారంభమున నుపదేశించిన వాక్యములు, భీత చేతస్కులకు సహితము ధైర్యమును గల్పింప గలుగుచున్నవి. వీరివివరమున వక్కాణించిరి:—

“పశ్చిమఖండమున, స్వాతంత్ర్యమునకును, నిరంశత్య మునకును ఫోరసంగ్రామము జరుగుచున్నది. కాని, స్వాతంత్ర్యపక్షమునకే విజయము సిద్ధింపనున్నదని నిశ్చయమైనది. హిందూదేశములో సహిత మట్టి శస్త్రలకె సంఘర్షణము జరు గుచున్నది. ఇక్కడకూడ స్వాతంత్ర్యమునకే జయము గలుగు నని జీవుగలమా? అవునని చెప్పగలము. ఎప్పుడు భారతీయు లెల్లరు మాతృదేశ మెడల సమానభాధ్యతతో కర్తవ్యమునకు బూనుకొనుదురో, ఎప్పుడు భారతవర్షము భిన్నకంఠములతో గాక, ఏకగ్రీవముగ మాట్లాడగల్గునో, ఎప్పుడు హిందూదేశము ఒక్క హృదయమును, ఒక్క లక్ష్యమును గలిగి స్వాతంత్ర్య ప్రాప్తికై స్థిరమైన, అప్రతిహతమైన ఆత్మనిశ్చయమును బ్రకటించునో, అప్పుడే అవునని చెప్పగలము. ఈదేశములోని స్వాతంత్ర్యోద్యమమునకు ప్రబలవిఘాతము గలిగినది. కడచిన ఇరువదిమైదు సంవత్సరముల నుండియు హిందూదేశోద్ధరణము కై పాటుపడుచున్న సేవకురాలు బంధింపబడినది. హిందూ దేశమున జన్మించక పోయినను, హిందూదేశ తనూజులకంటె నెక్కువ భక్తితో ప్రేమించుచున్న బీసెంటుయ్యకూ కాశ్య కలాప మంతయు మెక్కిపెట్టిన నిరంధింపబడినది. ఇయ్యిచ్చ నిజముగ ప్రచండవిఘాతము. మనము వీనిని ఉపేక్షతో జూచెదమా, లేక ప్రతిహతమునకు బూనుకొనెదమా? కొరడాదెబ్బ తినిన క్వాసమునలె, దాగుకొనెదమా, లేక ధీరులలె, పురుషులలె బ్రవర్తించెదమా? మనకు గలిగిన రోషము, ఆజేయమైన వజ్రసంకల్పముతో స్వాతంత్ర్యోద్యమమున సక్రమముగ నిష్పాదించునట్లు ధైర్యసాహసముల సాసంగును గాక! మనదేశ జననిక విశ్వాసపాత్రుల మయ్యెదమేని, ప్రవాసమునకు గంప బడు ఒక్కొక్కరి స్థానమునకు పదియొది కార్యోత్సాహములు దుమికెదరుగాక! వాక్సంధనము గాంపబడిన ప్రతికంఠమునకును పదికంఠములు స్వాతంత్ర్యోద్యమమును ప్రతి పర్వతమును, ప్రతి అరణ్యమును బ్రతిధ్వనించునట్లుల ఫోషించును గాక!”

(కృష్ణాపత్రిక.)

గంజాముజిల్లా నగరన్న పేటనుండి పి. స్వామిబాబు గారిట్లు వ్రాయుచున్నారు:—

“బీసెంటునిధి”కి ధనమును ప్రోగుచేయ కొందరు వివిధ మండలములకు రానెయ్యుటలు మీపత్రికాముఖమున జదిపిలిచి. ప్రస్తుతము ఈదేశమున ప్రజలనుకలవర పెట్టుచున్న రాజ కీయాందోళనమును గూర్చి మావారు బొత్తిగా ఎటుగరని చెప్పటకు సిగ్గుచున్నది. ఇట్లుండ, శ్రీమతి బీసెంటు ప్రవృత్తుల నిష్పాధావాసమును గూర్చి కూడ అనేకు లెటుగరని వేరే వ్రాయబనిలేదు. ఇక్కడ ధనవంతులగు వైశ్యకుటుంబముల సేకములు గలవు. నిధికి ధనమును ప్రోగుచేయ బయలుదేరువారిలో నొకరిద్ద రిచ్చటికివచ్చి ప్రవాసములు, నిధియొక్క ప్రయోజనమును గూర్చి చెప్పినవైని కొంతధనము సమకూడ గలదు. ఇందువలన రెండు ప్రయోజనము లుండును. ధనమును కూర్చుట. అభ్యాదశయం దున్నవారిని మేలుకొల్పుట. తిలారు రెయిలుప్రేమకు మాయూరు 1½ గంటల ప్రయాణములో నున్నది.

స్థానిక వార్తలు

మెకానికల్ ఇంజనీరింగు స్కూలు వార్షిక తీర్మానము:— ఈ నెల 6-వ తేదీ శుక్రవారమునాడు ఇ. సి. మెట్ కాఫ్ గారి అధ్యక్షత క్రింద నీ వార్షిక తీర్మానము జరుపబడును.

ఆత్మహత్య:— పెరంబూరులో శాపకల్లు రామనాథులు నాయుడుగారి తోటయందున్న చెరువులో గత నెల 9వ తేదీ సాయంత్రము 5½ గంటలకు నీటిపై తేలుచు పోక స్త్రీ శవము ఆగుపడెను.

సవరణ కాబడిన తపాల నోటీసు:— కొలంబూరుగా దక్షిణ ఆఫ్రికాకు బంపబడు ఉత్తరములను యీ నెల 6వ తేదీ శుక్రవారము సాయంత్రము 5-25 నిమిషముల వరకును యీపురి జనరలు పోస్టాఫీసునందు వేయవచ్చును.

ఎగ్జూరు ధర్మ రాత్రి పాఠశాల:— పి. భాష్య చార్లస్ నాయుడుగారి పోషణము క్రింద యీ పాఠశాల ఎగ్జూరు గంగు రెడ్డి వీధియందున్న హిందూ ప్రాగ్రిన్ పాఠశాలయందు స్థాపించబడెను.

చెన్నపురి వాల్చి యిద్దు:— నేటి దినము ఉదయము (2-7-1917) యీ పురి వాల్చి యిద్దునకు సేవలో ఉన్న రిజిమెంటును నిలంకు ప్రభుత్వ మైదానములలో తమ సేన యొక్క 'దేవయండు జ్యూన్' ఉత్సవ గౌరవాన్ని పరిక్రమణము కావించిరి.

మదరాసు ఇండియా హౌస్:— 1917 వ సంవత్సరం జానువరితో సంబంధము అర్ధ సంవత్సరమునకు పాంకివారికి మెట్టు ఆదాయము 177292-11-11 లు.

రావుసాహెబు, సి. ఎస్. ఆర్. రెడ్డిగారు:— నీరు తపాలాఫీసునందు మొదట స్పార్కుగా ప్రవేశించి ఎల్లప్పుడూ సార్పింగును కులభయములతో గావించు పద్ధతుల నేర్పరుచుటకు తమ తెలివితేటల నుపయోగించుచు తుదకు తపాలా సూపరెండెంటు పదవిని బడసిరి.

దోయ మహాజనసభ.

మదరాసు రాష్ట్రీయ సంఘము.

సంఘము వారి క్రింది తీర్మానము మొదలైరి.

(1) సంఘమువారు బొంబాయి రాజధాని సంఘమువారి యభిప్రాయముతో నేతృత్వించుచున్నారు. దొరతన సువారలంబించిన నిరోధన రాజ్యతంత్ర కారణమున నీ రాష్ట్రమున ప్రజలయం దసంతృప్తి బయలుదేరినది.

(2) అభినవ భీష్మనిర్మాణమున చేతమునకు మహా విప్లవ సంభవించినది. నాలోజి మహామహుని మృతి కపాగ సంతాప మందుచుంటిరను మదియొక తీర్మానమొనరింపబడెను.

వై. ఎం. ఐ. పి. కేసును ప్రోత్సహించు వదలు కొనుట:— యువజన భారత సంఘ మందిరము (గోల్డెన్ హాలు)న గడచిన జూను 21 వ తేదీని జరుపబడిన ఆత్మేషక మహాసభకు 1000 మందికంటె నెక్కువగా జనమును లోనికి వదలి నందుకు పోలీసువారిచే సంఘమందిర కార్యదర్శి సి. ఎస్. గోవిందరాజులు ముదలియారు.

యుద్ధమునకు సహాయ మొనర్చినవారి పేర్లు. మైసూరు జేష్టరాజుమహారాజు తరపున మైసూరు దివాన్ గారు 100,000 రి. పి. రెడ్డిగారు 200 ముల్లంగి పొన్న స్వామిస్వామిగారు 100 పి. ఎల్. పి. ఆర్. ఎం. ఎస్. వెంకటాచలం స్వామిగారు 2200 పి. ఎల్. ప్రభాకర్ పూర ఆయ్య గారు 1000; పొట్టు సుబ్బరా యుడు స్వామిగారు 200; ముత్తు కె. పి. ఆర్. ఎం. రామనాథం స్వామిగారు 8500; పొన్న ఆప్పిరెడ్డిగారు 200; పి. ముత్తుస్వామిదేవర్ గారు 400 జజ్జారు వెంకటరత్నము గారు 100; కడప జిల్లాబోర్డు ప్రసిడెంటు గారు 33000 ముత్తు ఆర్. ఎం. ఎం. ఎస్. ఎం. పి. ఆర్. సోమసుందరం స్వామిగారు 700; గుట్టం వెంకటయ్యగారు 100 ఎం. ఆర్. ఎం. మహమ్మదు ఖాసిమ్ సాహెబుగారు 500; దియునైరెడ్డు కాఫీరప్రయ కంపెనీ కోయంబత్తూరు 4000 పత్తిండి ముత్తు స్వామిగారు 1000 ను. ఎమ్మా గేజ్ కె. పి. గారు 25000 రె. ఎమ్. ఎల్. ఎల్. నాచప్ప స్వామిగారు 3000; మద్రాసు సుబ్బయ్యగారు 100 బలధరప్రసాదుని మాడిక్యరావు గారు 100 పి. కె. ఎ. సి. టి చిదంబర స్వామిగారు 1000 రి. ఆర్. ఎం. ఆర్. ఎం. రామస్వామిస్వామిగారు 100 ఎ. హెచ్. పొన్న స్వామిస్వామి సోదరులు 5000 ఎం. ఎ. ఆర్. ఎస్. రామ నాథం స్వామిగారు 9700.

సావిత్రి నాటకము

కృష్ణలీల సభ.

నిన్నటిదినము సాయంత్రము శ్రీకృష్ణలీల సభవారు విజ్ఞోరియా పురమందిరమున 'సావిత్రి' నాటకమును ప్రదర్శించిరి. అందు పాత్రలు ధరించినవారందరూ తమ పాత్రభాగములు చక్కగ వర్ణించిరి చెప్పవచ్చును.

నిన్నటి నాటకమునందలి 4 లేక 5 పద్యములే యుండెను గాని ఇందుమీద 300 పాటలుండెను. ఆంధ్ర నాటక విభావముల యిట్లు వ్రాసినో లేక ప్రదర్శకు లిట్లు మార్పు

కొనినో తెలియదు. దుఃఖము, సంకోచము, కోపము, శృంగారము, వియోగము మొదలగు సమస్త భావములు కీర్తనలచే బాగుగ ప్రకటించబడునని తలంచునంతటివెట్టి మహాకవిలేదు.

శ్రీ. వేమధారి కన్న పురుష వేమధారి పాడుగుగను, కొంచెము స్థూలముగన, నుండుట సహజము. నిన్నటిదిన వది యేమో గాని భర్తలు పొట్టివారగును భార్యలు పొడుగువారు గ నుండిరి.

కథా నాయకుడు కొంచెము పాడగలడు. గాని భావ నిరూపణకైలేదు. కథానాయకి సావిత్రికి సహజముగ అస్వస్థ సాధారణమును, అస్వస్థమునకు పరిశక్తిని చక్కగ ప్రకటించలేదు.

ఒక్క విషయముతో నేను ముగించెదను. యముదోక రాక్షసుని వలె నుండవలెనని యీ ప్రదర్శకులెక్కడ కనిపెట్టిరో తెలియదు. వికృతమైన కోరికలేతమ, నల్లని భయంకరమైన ముగముచేతను, కనబడి యముడ, సత్యవ్రతుడును, భర్తాత్ముడును, భక్తరాజియు, యుద్ధిష్ఠిరు నంతవానికి తండ్రయ్య, సురుస్త్రాకములందుండు తీవ్రకోటుయొక్క పుణ్యపాపముల విచారించి మృత్యులను క్షించునట్టియు, సత్తురుషుల నాశ్రేయించునట్టియు భర్తాదేవత కనుపట్టదాయెగాని, దుష్టప్రకార భయంకర రాక్షసాసమునివలె గాన్పించె.

ద్వితీయ ఆర్యక్షత్రీయ మహాసభ.

ఒక విశేషము డిల్లు (వాయువు నాడు):—

ఈసభ గత మాసము 25-27 తేదీలయందు మైసూరు సంస్థానము సోదరి బదనూర్ తానాకా నరహర గ్రామములో ముక్తి ఆదిపూజి సోమనాథరావుగారి యధ్యక్షత క్రింద నమావేశమయ్యెను. ఆర్యక్షత్రీయ ప్రతినిధులైన 25 వ తేదీకే విజయము చేసిరి. గ్రామమునందు నున్నవామితో నున్నాంగవోడెదను. గ్రామమునందు వివిధ తోరణ, పతాక రంభాస్తంభ, రంగవల్ల విరాజిల్లుటకు ఒక మంటపము నిర్మింపబడియుండెను.

సావిత్రి సోమనాథరావు గారు దయాకరవిజయమును హరికథగాక జేప్పి సభ్యులను, నిరుపయ బ్రహ్మసంధ వార్షిలో నోలలాడించిరి. రెండవనాడు మరొకందరు సభ్యులు దమకలములలోని లోపములనుగూర్చి విమర్శముగ నుపన్యసించి, వాని నన్నిటిని సవరించుకొనినగాని లోకములో తమకు నున్న మ స్థానము కలగజాలదని నొక్కి చెప్పిరి.

వైద్యోద్యోగుల సైనిక సేవ

అలహాబాదు, జూలై 1:— పమునీరు పులికయిటుల ప్రాయముగ్ని. హిందూజాత ఆసుపత్రులలో కొంతమంది వైద్యోద్యోగుల స్థానమున వైద్యోద్యోగుల ప్రవేశవెట్టి ఆయద్యోగుల సైనిక సేవ కవయోగించిరి బాగుండునను యంశమును హిందూజాత దొరతనమువారు తక్కించుచున్నారు.

తైవమహాసభ

సంస్కృతభాష లేక హాణవిద్య సభ్యులను
సభిగాని వేదాధ్యయనము చేయునట్టి గాని తైవ
ప్రామాణ బీదబాలురు వై సభవలన ద్రవ్యసహాయమును పొందగోరునెడల జూలై 15 వ తేది
లోపలను కార్యదర్శులలో నొకరిగాని కోశాధికారిగాని దరఖాస్తులను పంపుకొన వలయును.

కొంపల్లి కోటిలింగము

కా. నాగేశ్వరరావు

కార్యదర్శులు

విషయానుక్రమణిక.

జాతీయద్య	2
విశ్వవిద్యాలయ కళాశాల పదవపల్లి	3
స్వరాజ్యసమితి	4
స్థానికవాదాలు	5
ప్రధానవ్యాసము	
ఆనిబిసెంటుగారి నిధి	6
వార్తలు - వ్యాఖ్యలు	7
బరోపామహాసంగ్రామము	
విశేషతంత్రీవార్తలు	8-9
కృత్వాంతములు	10
ఇంగ్లీషు తంత్రీవార్తలు	11-12
విశేషముల నిధి	18
ఆంధ్రోద్యమ కృతిలేక సభ	14
వీజాపూరు శిథిలము	15

ఆంధ్ర ప్రదేశ్

1917 సం॥ జూలై నెల 3-వ తేది

మంగళవారము

ఆనిబిసెంటుగారి నిధి.

దేశమునకు స్వపరిపాలనము లభింపకముందు, ప్రజల త్యాగశీలము వెల్లడి కావలయును. స్వపరిపాలనమును పొందుటకు దగిన స్థైర్యము ప్రజలకు గలదని కార్యములో గనుపరచవలెను. త్యాగమే భోగమునకు మూలము. దేశమున నిర్బంధశీల లభికమగుచున్నది. సక్రమాందోళనమునకు విఘ్న నరంపర లెక్కడగుచున్నది. కాని ఈవిఘ్నములను దాటగలిగినపుడే స్వపరిపాలనార్హత సువ్యక్తమగును. మానవజీవితములందువలెనే, జాతీయ జీవనముందును అనేక శోధనలు ఎదుట నుంచ బడును. ఏజాతి యా శోధనలు దైవకల్పితము లని నమ్మి, వాటిని విడిచి భయపడక కార్య సాధనమునకు బూనునో, యా జాతికి విముక్తి గలదు. శోధనల గాంచి నిష్పరజెంది, వెనుకంజ వేయు జాతి యధఃపతితమగును. కష్టకాలముననే, సుగుణములు తమ సహజ కాంతిలో బ్రకాశించును. మాణిక్యము సానబట్టినపుడే నిజసౌందర్యమును గనుబజుచును. ఈసత్యము ప్రపంచచారిత్ర జదివిన వారల కెల్లరకును కరితలామలకమే. అట్టి తీవ్రశోధన భారతజాతి నెదుర్కొనినది. ఈ శోధన కాగిన యెడల, స్వపరిపాలనార్హత భారత జాతి యందు బహిర్గతమగును. ఆ సుభ సమయమున స్వపరిపాలనాప్రదానము నాపుట కెవరికిని సాధ్య పడదు. నిర్బంధ ప్రవాస శిక్షలు జాతికి శోధనలై న్నిచ్చినవి. వీటివలన నేర్చికొనదగిన పాఠము ఏమో యని పోయినచో, ఈ సమయమును వ్యర్థము చేసిన వారమగుదుము. అంతఃశత్రువులు గూడ ఈ కారణమున మొడుగునున్నారు. ఒకవంక వీరినిసమాధాన పరచవలయును. వేరొకవంక స్వాతంత్ర్యవేళ పూరితులగు బ్రిటీషు వారికి, మన యాశయముల న్యాయమును, మానసములకు నాటనటులు నివే దింపవలయును. ఈ కార్యనిర్వహణము సామాన్య మైనదిగ గాన్పింపలేదు. వ్యామోహమున బడిన దేశీయులను, దేశీయులగమ్యస్థానమును గూర్చి గ్రహింపని ఆంగ్ల దేశీయులను గూడ, యాకర్షింప వలసిన భారము స్వపరిపాలనాశయాలపై నున్నది. నిర్బంధప్రవాసశిక్ష లే, విశేష భారమును తొల గించినవి. హామురాలు విషయమై తటస్థభా వముతో నుండిన హిందూ మహమ్మదీయ నాయకు లనేకులు స్వరాజ్యసమితులలో సభ్యులయి తమ యుత్సాహాతిశయమును జూపిరి. రాజకీయాందో శనయందిదివరకు జోక్యము కలిగించుకొనని డాక్టరు నంజుండరావు ప్రభృతులు ఈ సమితు లలో చేరి, పనిజేయుచున్నారు. కొందరు వ్యతి రేకవాదులు బయలుదేరి యద్యమప్రవాహము నాపుటకు యత్నముజేయుచున్నారు. ఈ యత్న ములు కొలదికాలములో నిష్ఫలముగు సూచన లిప్పుడే గాన్పించుచున్నవి. ఏలయన వీరు స్వపరి పాలనాదర్శము నొప్పికొనుచు, శీఘ్రముగ నాద ర్శము సఫలీకృతమగునమో యని వెరగొందు చున్నారు. ఆదర్శము నంగీకరించి, తత్ఫల ప్రాప్తినిగూర్చి భయపడట ఎట్టివానికై నను చిరునగవుచు గలిగింపక మానదు.

కావున నిట్టి వారిని, యద్యమ ప్రాబల్యమే ప్రవాహము వెంటదీసికొని బోవును. భారతీయ లలో నిర్బంధ ప్రవాసశిక్ష లెటుల యేకమత్య మును బురికొల్పినో, ఆంగ్ల దేశీయులలో గూడ నిట్టిభావమునే గలిగించు ననుటకు సందియము లేదు. ఆనిబిసెంటుగారు నాగరిక ప్రపంచమునం దంతను సుప్రసిద్ధిగాంచిరి. కాని యా దేశములలో నిక్కడి పరిస్థితులను గూర్చి సువ్యక్తముగ భో ధింపవలయును. అక్కడి న్యాయస్థానములలో ఈ ప్రవాసశిక్షల న్యాయాన్వయములను విమర్శింపవలయును. ఇంతటితో దృష్టిజేరిన జాలదు. ప్రజలు రాజకీయాందోళన దక్షులు గావచ్చును. అందలి ఫలితములు ఇతరుల యనుగ్రహముపై నాధారపడి యున్నవి. ఈప్రయత్నములకుదోష, స్వసాహాయ్యమున మనముసాధించుకార్యములచే, స్వపరిపాలనార్హతనుసువ్యక్తము జేయుచున్నచో, స్వపరిపాలనాప్రదాన మాలసింపబడదు; ఇన్యూఈ కార్య సాఫల్యమునకై ధన మావశ్యకము. సర్. యస్. సుబ్రహ్మణ్యయ్యరుగా రేర్పరిచిన బిసెంటు నిధి స్వరాజ్యసంపాదనమునకు మూలనిధి. ఈ నిధినిగూర్చి యాలోచించుట కొరకై నిన్నటిదినము ఘోకలే మందిరమున మహాసభ "హిందూ" పత్రికాధికారులకు కన్ఫరెన్సుగయ్యె గారి అగ్రాసనాధికారము క్రింద సమావేశమయ్యెను. ఆసమయమున సర్లా గురుస్వామిచెట్టిగా రొసగిన యుపన్యాసము సుబోధకముగ నున్నది. దొరతనమువారు జాతీయ స్థైర్యమును బరీక్షించుటకై యీ ప్రవాసశిక్షల విధించిరిని బలికిరి. వారేకారణమున నిట్టి శిక్షల విధించినను, ఈ నిర్బంధము భావిపురోభివృద్ధికై తోడ్పడనని ప్ర జలు విశ్వసించి పనిజేయుట యావశ్యకము. ఆమెకు విధించిన నిర్బంధము హిందూదేశాభి వృద్ధికి నూతనోజ్జ్వలమును గలిగింపవలయునని, బిసెంటుగారి యాశయమని ఉడకమండలమునుండి యరుదెంచిన అరండేలుగారి కొమరితె పత్రికలకు వ్రాసినది. స్వపరిపాలనము లభించువరకు ఆమె ప్రవాసశిక్ష ననుభవించుట యవసరమయిన

యెడల, అందుకు తాను సిద్ధముగా నున్నానని బిసెంటుగారు వాక్కుచ్చిరి. ఈ స్వార్థ విరహిత వాక్యములు దేశీయుల కార్యసూత్రమును బురి కొల్పవలెను. ఇట్టి పరిస్థితుల కాధారభూతులయిన వెంటెండు విల్లింగుడను ప్రభువులు వంద్యులనుట కు సందియములేదు. దూరదృష్టిని పరికించిన,వీరల పరిపాలన కాలపరిమితి, హెచ్చుచేయుటచే, జాతీయ భావము ప్రజలలో నెక్కుడుగ ఘనీభవించు ననుటకు సందియము లేదు. విదేశీయులు మన దేశ భావి భాగ్యోదయమునకై సర్వస్వమును ధార పోయుచుండ, దేశీయు లూరకుండుట యవమాన కరము. నిన్నటి సభలో యుపన్యాసకులందరు ఐకకంఠ్యముగ బిసెంటునిధికి ధనసాహాయ్యమును జేయుడని పలికిరి. డాక్టరు నంజుండరావుగా రొక రహస్యమును వెల్లడించినారు. ఉదార మనస్కులగు ఆంగ్లేయులలో గొందరకు హిందూదేశమున ప్రజల కుత్తరవాదియగు స్వపరిపాలనము లేదను విషయము తెలియదట! ఇట్టి యజ్ఞానమే వలస రాజ్యములలో గూడ ప్రబలియున్నదట. అజ్ఞాన భంజనమునకు సాధనము ఆంగ్ల దేశములో ప్రబో ధము గలిగించుటయే. నిన్నటి సభలో మొదటి తీర్మాన ముపపాదించినది సమ్యక్ అబ్బిల్ హుస్సేనుగారు. వీరు ఉపకార వేతనమును బొందు చున్న డిప్యూటీ కలెక్టరుగారు. మహమ్మదీయ వీరసభలలో జోక్యము కలిగించుకొనుట లేదను దుర్బ్రమచు ఈ యుపన్యాసకులు తొలగించుట సంతసము. ఈ నిధిని సమకూర్చుట కు ను యుక్తమార్గముల వ్యయపెట్టుటకును సంఘ మేర్పడెను. కాని ఆంగ్లదేశీయులలో నీ యద్య మమును వ్యాపింపజేయుటకు ఆంధ్రుల నొక్కర నయినను సంఘములో సభికునిగ నియమింపక పోవుట శోచనీయము. ఈ లోపమును నవరించి కొనుట భావ్యము. ఈ నిధిని సమకూర్చుట బిసెంటుగారి లాభమునిమిత్తము కాదు. ఈనిధి దేశ పురోభివృద్ధి కర్తవ్యతప్రేక్షలమును గలిగించును. ఇంతవరకును ఈ నిధికి సమకూడిన ధన మత్య ల్పము. ఇట్టి మహత్కార్యమున కనువగునటుల వితరణగాన్పించలేదు. ధన రాసులను గ్రుమ్మరింప వలెను. సంగ్రామనిధికి జూపిన యుత్సాహ మీ విషయములో గూడ దేశీయులు చూపుట యవ సరము. ఇట్టి మహాసభలో స్వదేశ ప్రతీకమును బూనకపోవుట యవమానకరము. శుష్కవా గాడంబరములతో కాలము గడపుదినములు గడ చిపోయినవి. నిన్నటి సభ కేతెంచిన నాయకుల లో ననేకులు విదేశవస్త్రధారణము జేసివచ్చి సభ నలంకరించుట విచారకరము. మాటలకును కార్యములకును ఇంతవ్యత్యాస ముండుట భావ్య ముకాదు. సర్ సుబ్రహ్మణ్యయ్యరుగారు జనులను కార్య సూతులు కండని తిరిగి, యుబోధించు చున్నారు. ఆ పితామహుని నాయకత్వము క్రింద, దేశీయులు మాంద్యమును విడిచి, కార్యసాఫల్యత గాంచెదరని కోరుచున్నారు.

• భూపేంద్రనాథబానుగారు.

హిందూదేశ కార్యదర్శిగారి సభను దీసి వేయుట డే మకరమని జాతీయ మహాజన సభాభి ప్రాయము. ఆ సభలో భారతీయులు సభ్యులుగ నున్నను జేయదగిన లాభము విశేషము లేదు. వీరికి సలహా యిచ్చు సధికారము దప్ప వేరు అధికారము లేదు. అందుచేత ఆ సభలో నెందరు భారతీయులను సభికులుగ నియమించినను, దేశ మునకు గలిగెడి ప్రయోజనము విశేషము లేదు. స్వపరిపాలనమే పరమావధిగ బెట్టుకొనిన యీ

దినములలో యీ స్వల్ప సంస్కరణములతో తృప్తి నొందువా రుండరు. కాని, నూతనముగ నియమింపబడిన సభ్యుడగు భువేంద్రనాథ బాసుగారు కాంగ్రెసునాయకులలో నొకరు. సామ్రాజ్య శాసన నిర్మాణ సభ్యులుగ నుండి, సంస్కరణ విధానము నామోదించిన వందొమ్మిది సభ్యులలో నొకరు. అందుచే విరినియాకమువలన, సంగ్రామానంతరమున స్వపరిపాలనము ప్రసాదించబడుటకై కొంత సాయము కలిగినను కలుగవచ్చును. బాసుగార్లు యుద్దేశమును మనసునం దిశికొని, యీ పదవిని స్వీకరించినటుల, నేటి తంత్రీవార్తలలో గాననగును. బాసుగారు గౌరవపదవిని బడయుచున్నను, ధనసప్తము కలుగు నని వారు బలుకుచున్నారు. అయినను దేశహితమును గోరి బాసుగారు స్వార్థత్యాగముజేయుట వారిదేశ సేవానిరతని దెలుపుచున్నది. వీరి బోధచేసినను, ఛోబట్లను గారు హిందూదేశముపై గల యభిప్రాయములను మార్చుకొని, స్వపరిపాలనా విధానమును హిందూదేశమున బ్రవేశ పెట్టెదనని విశ్వసింపచున్నాము. మువ్వరు హైందవులిపుడు కార్యదర్శిగారి సభలో సభ్యులుగ నున్నారు. వీరి యునికీవలన భారత భూమి యెట్టి లాభములను బడయునో, కాలగర్భమునం దిమిడియున్నది.

ప్రత్యేక దేశీయమహాజనసభ

దేశీయ మహాజనసభా కార్యదర్శులు, ప్రస్తుతస్థితిని విచారించుటకు స్థాయిసంఘపు సభను సమావేశము జేయు విషయమును గూర్చి రాష్ట్రీయ సంఘముల వారిని తమ యభిప్రాయముల దెలుపవలయునని తంత్రీవార్తల నంపిరి. దేశచారిత్రములో ప్రస్తుతస్థితి విచిత్రోపేత మయినది. ఇపుడున్నవించిన సమస్యలు బ్రటిషు పరిపాలనములో నిదివర కెన్నడు నుద్భవించలేదు. నాయకులందరును నొక్కచో సమావేశమయి కార్య నిర్వహణ మార్గము నేగిరినముగ ననుసరించుట యవసరము. ప్రతి రాష్ట్రమునందును నాయకులు వేర్వేరు మార్గములను నుడుపుచున్నారు. వీరిలో ననేక భేదాభిప్రాయములు గాన్పించుచున్నవి. ప్రజలెవరి ననుసరింపవలయునో తోచకున్నది. నాయకులలో వైదన, కార్యానుక్రమణమును గూర్చి నిశ్చితాభిప్రాయ మున్నటుల గాన్పించదు. ఏది యెటులున్నను, ఒకరి సంకల్పములను వేరొకరి సంకల్పములతో సరిపోల్చి చూచిన గాని, సరియగు మార్గము గాన్పించదు. ఇందుకై స్థాయి సంఘమువారు సమావేశమయి కార్యక్రమము నిర్ణయించుట యవసరమే. కాని యింతటితో తృప్తి జెందిన జాలరు. దేశీయమహాజనసభను కొలది దినములలో సమావేశపరచుట ముఖ్యవసరము, సాధ్యమగు నంతవరకు భువేంద్రనాథ బాసుగారు ఇంగ్లండునకు వెడలు లోపలనే సభను సమావేశ పరచుట యుక్తము. ఏలయన, హిందూదేశములో స్వపరిపాలనమును గూర్చి గలిగిన యభిప్రాయబలమును కార్యదర్శిగారి సభలో బాసుగారు స్వయముగ వ్యక్తపరుపగలరు. దేశీయ లెల్లరు గూడి, మహాజనసభలో జేసిన తీర్మానము యందరకును ప్రోత్సాహకరముగ నుండును. దొరతనమువారి దృష్టిని త్వరలో నాకర్షించును. ఈ సభయందు ప్రస్తుత విషయస్థితిలో స్వపరిపాలనానాదోశన మెటుల జరుపవలయునో యను నొక్కవిషయమును మాత్రమే నిర్ణయింపవలయును. సభ యొక్కదినమున జరిగిన చాలును. ఇట్టిసభను జరుపుటచే దేశీయుల యాతురత, కార్యపరత్వము వెల్లడియగును. ఇందునుగూర్చి నాయకులు శ్రద్ధవహించెదరు గాక!

పెంట్లెందు విల్లింగుడను ప్రభువుల

కాలపరిమితి హెచ్చగుట

మద్రాసు గవర్నరుగారగు పెంట్లెందు ప్రభువుగారికిని, బొంబాయి గవర్నరుగారగు విల్లింగుడనుగారికిని పరిపాలనా పరిమితి ముగియుచున్నది. వీరిద్దరును నిగ్గుంధపద్ధతుల నవలంబించుటలో ప్రసిద్ధిజెందిరి. విల్లింగుడను ప్రభుత్వకాలపరిమితి వృద్ధిజేయవలయునని కొందరు బొంబాయి పౌరులు సభ జరుపవలయును, ప్రజాభిప్రాయము వ్యతిరేకముగ నుండుటచే, జరుపలేదు. వీరి పరిపాలనము ప్రజామోక్షమును బడయలేదు. అయినను వీరి ప్రభుత్వపరిమితిని హిందూదేశ ప్రభుత్వకార్యదర్శిగారు హెచ్చించెదని దెలిపికుట ప్రబలకారణమును గలిగించును. ప్రజల ప్రేమకు పాత్రులయిన హిందూదేశ ప్రభుత్వకార్యదర్శిగారు కాలపరిమితి, ప్రజలు ప్రార్థించినను హెచ్చింపబడలేదు. పంజాబు లెట్టి నెంటు గవర్నరుగారగు ఓవ్యయరుగారికి గూడ ఇట్టి యభిమానమే జూపబడునేమో? ఇందుకై తగు కారణములు ప్రభుత్వమువారి యుత్తరువులో కాన్పింపవు. ప్రయాణపుచిక్కులే యందుకు కారణమా లేక పరిపాలనా సౌమ్యమును మెచ్చి యిటుల గాంచిరా?

హిందూదేశము.

తరతరములనుండియు వచ్చుచున్న నిరంకుశ ప్రభుత్వమును తృప్తికాలములో దీసివైచి, ప్రజాస్వామిక పరిపాలనము యుపాదేశికాయుగాది యాధిపత్యము క్రింద చీనాదేశములో కొలది వత్సరముల క్రిందట నెంటు నెలకొల్పబడెనో మాంచునరులకు దెలిసియే యున్నది. అధికారాభిమాన వాసనచే, యూయన్ షికాయుగారు తిరిగి రాజపరిపాలనమును నెలకొల్పెను. కాని ఆయన మరణానంతరము ప్రజాస్వామిక పరిపాలనము వెన్నెంటువే-స్థాపింపబడెను. నేడు తిరిగి యా విధానము మారి, సుయనెంటంగు పనుకొండువత్సరముల ప్రాయము గల బాలుకు ప్రకరక నధిష్ఠింపబడెను. ఇక నెన్ని మార్పులు వైవా రాజ్యాంగమున గలుగనున్ననో భగవంతునిచే యెరుక. స్వాతంత్ర్యము స్థిరముగ నెలకొల్పబడు నంతవరకు యిట్టి మార్పులు కలుగుచుండుననుట, క్రిందిదేశ పరివర్తనమును గూర్చి పండితవారికి దెలియగలదు. అట్టి యవస్థలను వైవాదేశము గూడ యనుభవించుచున్నది. తుదకు విజయము చేరారుట నిశ్చయము.

జగద్గురువుల శ్రీముఖములు

గుండా భూమన్న, పోల పిరన్న అండుకం వెని వారి పంకార ముద్రాచిత్రాల కిక్కిరాబాదులో 5-4-1916 వ తేదీన ముద్రింపబడిన శ్రీశృంగేరి శ్రీవిరాపాక్ష పీఠాధ్యక్షులు శ్రీకల్యాణానందభారతస్వాములవారి లేఖయొక్కటి మాకార్యాలయమునకు చేరినది. ఆసహనముతోగూడి, దోషభూయిష్టమయిన లేఖను ఆంధ్రప్రదేశ్ లో ముద్రింపవలయునని పంపుట ఆశ్చర్యమును కలిగించినది. శ్రీ స్వాములవారు దేవవాద గ్రామనివాసియును మల్లాది రామకృష్ణ సోమయాజుల గారి మీదను జానపాటి పట్టాభిరామకాశ్మీగారి మీదను, జంధ్యాల గోరినాథ కాశ్మీగారి మీదను భ్వజమెచ్చియున్నారు. స్వాములవారి కవ్యవర్ణమునకు ఈ ముద్రుని బహిష్కారములగా భావించవలయునని శ్రీముఖము పంపబడినది. ఈబహిష్కారంపబడిన వారు స్వాములవారంతటి ఆతిథ్యులే గాన మేము విశేషించి వ్రాయ నవసరములేదు.

గుంటూరుపథ

గుంటూరు జిల్లాతిరథన, ప్రవాస శిక్షలను రద్దుజేయుచుటకై మార్గములను మోచించుటకు బహిరంగసభ కేపుగుంటూరులో కొండా వెంకటప్పయ్య పంతులగారి యగ్రాసనాధిపత్యము క్రింద జరుగునని ప్రకటింపబడినది. దానిని సమాన శోచనముకై జాతియత వివక్షతలేక జిల్లాలోని ప్రముఖులందరును నాహ్వానముల నందియున్నారు. దేశములో కలనరము హెచ్చగుచున్నదకు కది దృష్టాంతము. దొరతనము వారు త్వరలో శాంతిమాన్యముల నవలంబించుట ముఖ్యవసరమని నేరుగ శిప్ప నక్కరలేదు.

రంగూను బియ్యపు దళారివర్తకుల సంఘమువారును ఇతర సంఘములును దాదాభాయి పోకోలిగారి యెడ తమకుండు గౌరవమాచకముగ తమ కార్యసానములను ముసేరి. రంగూనునందున్న పార్సీ తెగనారంభము మా॥ ఎం. గవాజిగారిద్వారా బొంబాయిగూర్చున్న ౧5 శతాబ్దముగారికి పనా మర్మతంత్రీ నంపిరి.

నిర్బంధావాస శిక్షలు

ఆంగ్ల దేశమున ఆక్షేపకసభలు.

ఇంగ్లాండు నేల్సుదేశముల దిక్కుబాస సమాజ ప్రధాన కార్యదర్శి ఆడయారు దిక్కుబాస సమాజకార్య నిర్వాహక సంఘమువారి కిటుల తంత్రీవార్త నంపిరి.

ఇంగ్లాండు నేల్సు దిక్కుబాస సంఘకార్య నిర్వాహక వర్గమునందలి లండను సభ్యులు సమావేశమై అభ్యుత్థులగు అని బిసెంటుక్కుగారి పట్ల తమకు గల భక్త్యనురాగములను ప్రకటించిరి. రాజకీయోత్తరనిషయములందు మువ్వరికిని నిరోధములను తొలగించుటకు స్వచ్ఛందముల సంఘమువారు ప్రయత్నించుచున్నారు.

లండనుఆర్డు ఆఫ్ ది స్టారు.

హిందూదేశమున రాజప్రతినిధిగమండిన లిటను ప్రభువు తృప్తికయగు ఎమిలి లిట్టుప్సు ప్రభ్యి లండను నగరమునుండి ఇటుల తంత్రీవార్తపంపినది. నేడు (2-7-17) లండను నగరమున జరిగిన స్టారుసంఘము వారి సభలో జరుపబడిన తీర్మానములను తంత్రీ మూలకముగ చెన్న పురి గవర్నరు ఇండియా గా జప్రతినిధిగాగ్లకు తెలిపితిమి. “చత విద్యావిషయక కార్యములతో నీ సంఘమునకు సంబంధము కలదు. అట్టి కార్యములను గూడ చేయకుండ అనిబిసెంటుక్కుగారికి కలిగింప బడిన నిర్బంధమును తొలగింపవలెనని ఈ సంఘము వారు రాజప్రతినిధిగారిని కోరుచున్నారు.

స్టెల్లారుసభ: ఈనెల 1౫ తేదీన స్టెల్లారులో మా॥ ఏ. ఎన్. కృష్ణరావుగారి అధ్యక్షతక్రింద అనిబిసెంటుక్కుగారు మున్నగు ప్రముఖుల నిర్బంధావాసము నాక్షేపించుటకు సార్వజనికసభ జరిగినది. సామ్రాజ్య రాష్ట్రీయ శాసనసభ్యులందరు ననాలగ్యముగ సమావేశమై ఇండియా మంత్రిగారికిని ఇండియా దొరతనమువారికిని విజ్ఞప్తులను పంపవలెనని ఆభ్యుక్తులు సూచించిరి.

భగ్యదళము.

శ్రీమతి అనిబిసెంటుక్కుగారి భూయాపతులను శ్రువు పోరములతో నలంకరించి భజనపూర్వకముగా పట్టణమును దంతయు ఉత్సవమహావిధవముతో ఘోషించిరి. పిచ్చిబజారులో సభచేయబడెను. హట్టి శంకరరావుగారు అగ్రాసనాధిపత్యమును వహించిరి. ప్రకృతము మనదేశములోని రాష్ట్రీయ సామ్రాజ్యకాసన సభలో మన వర్తకులకు ఏవిషయమందేని నిజమైన శ్రేయమును దువనస్థము, దానిని పోగొట్టుటకై స్వరాజ్యమెట్లు ఆవశ్యకమనియు, మున్నగువిషయములను గురించి చక్కగా ఉపన్యసించిరి. పిచ్చిబజారులోని దెసెంటుక్కు అరండేలు వాడియాగార్లను నిర్బంధముగా ప్రవాసమునకు పంపుట యన్యాయమనియు, చట్టములకు హాబిడి క్రమమైనయాదోశము జరుపుట ఆర్థికశక్తికమనియు తీర్మానింపబడినది.

ఏలూరు

అనిబిసెంటు అరండేలు వాడియాగార్లకు వద్రాసు గవర్నమెంటువారు విధించిన నిర్బంధావాసముల విషయమున తమ ఆసమ్మతిమును తెలుపుటకు ఏలూరు డివిజనలు ఆసోసియేషనువారు 29 వ తేదీ సాయంకాలము సభచేసి తీర్మానమును గవర్నమెంటువారికి పంపిరి.

గుంటూరు

శ్రీ అనిబిసెంటుగారికిని శ్రీ అరండల్ వాడియాగార్లకును చెన్న పురిదొరతనమువారిచే విధించబడిన నిర్బంధ ప్రవాసశిక్షనుగూర్చి గుంటూరు జిల్లా ప్రజల యసమ్మత్యమును దెలుపుటకు ఆయుధ్దరువు రద్దుచేయించుటకు తగుసాధనోపాయములను నిర్ణయించుటకు జూలై నెల 4 వ తారీఖు యుధవారము సాయంకాలము 6 గంటలకు గుంటూరు టవున్ హైమాగ్లు హాలులో శ్రీయుత కొండ వెంకటప్పయ్యపంతులుగారి యాధిపత్యము క్రింద బహిరంగసభ జరుగునని గుంటూరుండి విలేఖులు తెలియుజేయుచున్నారు.

ఆంధ్రవిద్యానిధి

ఇంతవరకు వసూలు	1285-10-7
ఆయుక్తి వేంకటరమణయ్య గారు దేవవాద పౌరుల వలన వసూలుచేసి పంపినది.	14-13-0
కొప్పరపు కేమగిరిరావు పంతులుగారు. సాలుచందా	1-0-0
నెల్లెంటి నారాయణాచార్యులుగారు	1-0-0
రెన్నెకవి గ్రంథాలయమువారు నెల్లూరు ఆంధ్రసభా కాలమందు పోగుచేసినది.	1-4-1

వి. రో. పా. మ. హా. సం. గ్రా. మ. ము.

తెన్ను లొంగుటకు సిద్ధముగనుండుట.

జ. ప్రియమోని గ్రీనుమంత్రి పానుపోట్లల నడుగుట.

చీ నా లో చిత్ర నాటకము.

బాలకుని చక్రవర్తిగ ప్రకటించుట.

(రైటరు ఏ. జె. స్పీ.)

ఇంగ్లండు

జర్మనుల అంతర్గాములు

సమద్రభాగమున నెడలకుండుట.

లండన్, జూలై 30:—దండోలో ప్రధానమంత్రి లాయిడు బార్నిగార్నింగ్ యుద్ధపరిణామముల నొనరించుచున్న నున కెట్టి కష్టములు కలుగుట లేదు. మనకు వలయు మందుగుండుసామాను పుష్కలముగ కలదు. వర్తమానమున మనదండ యుద్ధ సామగ్రియంతయు యుద్ధమున జయకరముగ జేయుటకు సరిపడును. జర్మనులైన న్యాయులన్నిటిని నురుమాడుచుంటిమి. చాలవరకు శత్రువులను సంపదజేసితిమి. జర్మనులైన న్యాయులు మన నైత్యముల కెందుకు పనికిరాని జర్మనుల సేనాధికారుల కెల్లవరకు తెలియజేయుచుంటిమి. యుద్ధమునకు పూర్వము కెయిజరుగారికప్పు డిట్లు దంబములు పలికిరి: నాశాస్త్రధనలకు మీరొకర, ప్రాధికారములకు మీరొకర, మన శత్రువులతో మనము పోరాడకలసి నపుడు శత్రువులకు మీరు కనిపించుచుండ భాగ్యమున మీరు గొప్ప లిలుములకు జేయించెదను. ఆనాడుకు లగునట్టియు అతి నీచమైన డ్రిటిషు శత్రువులు మీ ప్రాణములతోను నిచ్చుగించుచున్నారు. ఒకవేళ శత్రువులు గొంతాచూడములను యంత్రసామగ్రియు చే నాశము జేసికొని మీ ప్రక్కన మరొకరిని ప్రాణాధిపతియై నున్నారని ప్రతిపాదించుట వారికి సరియైనది. మీరు మాత్రము తుపాకులను దాల్చులేనివారని నడుటనే విడిచి పోరాడు. (మానము) ఇట్లన్న యుద్ధములకుండుటయు, యుద్ధ సమయమందు యుద్ధానంతరమున ఇట్లు విషయముతో నుండుచు ప్రతిపాదించుట వారికి సరియైనది. చాల సమయముగ నున్నది.

సంక్షిప్త భాగ మాకర్శకము.

ఇట్టి భాగములకుండుట బాగుటకు ప్రాణములైన యాసింక విచారించుక మత్తముగ చలించుమునకేగినచురము నప్పరకు. ఇట్టిగా జర్మనుల కన్న కష్టపడును తెప్పయు మనకులేవు. మనము మన పూర్వముగ కొన్ని నిర్మలములకు లోపై యుండవలెను. గుఱ్ఱపు పంజెముల నివయము కొంచెము యోచింపుడు: ఇది ఎంతవరకు యుద్ధమునకు ఆటంకముగ నున్నదో కొంచెము ఆలోచించవలయును. ఈవిషయమున త్రాగుడు సమస్యకు ప్రకటించినవో మంచి ఫలితములు సంభవించినవి. ప్రజలందఱు నాకె దించుచున్నారు. యుద్ధసమయమున చాధము తీయుట కేవలము దౌర్జన్యము. శాంతికాలమున వర్తక లాభముల తీయుట అన్యాయము. (సంతసము) ఇందు చేతనే నాకావర్తక లాభములపట్ల గూడ ప్రభుత్వమువారు నిరోధకభావ మవలంబించిరి. ఇదే కారణమువలన ఆహారధరలను గూడ కొంతవరకు న్యాయులగు ధరలకు పెచ్చుకుండగ క్రొక్కయిండునట్లు ఏర్పాటు గావించిరి.

మనము తప్పక విజయాల మగుదుము.

1871 సంవత్సరమున పరామర్శమునండి ఆల్ఫ్రెడు లో మన బంధించిన సిద్ధాంతమును మార్చుజేయుటకై మన మిప్పుడు పోరుచున్నాము. యుద్ధము కొంతకాలము వరకు జరుగునని నాకు భాగము తెలియును. గొప్పప్రయత్నములు చేయకుండగ ప్రపంచమున మనపైట్టి కార్యములను నిర్వహింపవలయు. మనో వైరములేకను, పట్టుదలతోను మనము కార్యమును సాధించగలము. (సంతోషము) ఇట్టి యుద్ధములందు అనేకముగ నిరుత్సాహము ఆకాశంగము అనభ్యుపైచి వివరములు గుర్తుకు విషయము తెన్నియో యుండును. ఇది ఇప్పుడు మనము సరి నడుపుటకు వీలులేదు. కాని కొంచెము మనము ప్రయత్నము చేయవలసి యున్నది. ఇయము కలుగునది నేను నేను జెప్పకట్లు. (సంతసము)

దక్షిణాఫ్రికాలో యూనియన్ పార్టీయ ఎస్సెంట్టివాను సర్వసామాన్య ప్రభుత్వమునాకి 10 లక్షల పానులను యుద్ధ క్షయముల క్రింద నుచితముగ సమర్పించుటకు తీర్మానించుకొనిరి.

మెసపొటేమియా రిపోర్టు

లండన్, జూలై 1:—మెసపొటేమియా రిపోర్టు సం దర్భమున నింతవర కే రాజీనామామును దాఖలు కానట్లు తెలియ వచ్చినది.

ఆంగ్లేయుల యుద్ధపరికరములు.

లండన్ జూలై 1:—పార్లమెంటు ప్రజలసభయందు యుద్ధ సామగ్రి మంత్రి ఏడిమనుగార్నింగ్:—ఇప్పుడు రెండేండ్లక్రితమున కంటె 20 లక్షలు మరఫలగుండు తయారగుచున్నవి. చిన్న చిన్న ఆయుధములు, వానికి కలయు మందు సామగ్రి యు యితిరులవై నాధారపడక, యింగ్లండులోని వస్తుసహాయముననే తయారగుచున్నవి. (జేలుకువస్తువుల తయారచేయు బలముగత సంగతి మార్చినెల కంటె నాలుగు లక్షలకైనది. బాంకులు, యినుపవారులు, మున్నగునివయముల యందభివృద్ధి విశేషముగ నున్నది. ఇండియా, ఆస్ట్రేలియా, కెనడాదేశములు యుక్తవృద్ధిని సహాయపడినవి.

శ్రీరక్తవర్తి నాకాదేశమును పరీక్షించుట.

లండన్, జూలై 1:—శ్రీవారు నిన్నటినియున నాకాదేశము కోదేశమును పరీక్షింపుటకు వెనరించిరి. యుద్ధపుష్కాస రులను నాచి ఆడ్మిరల్ సే కె ను సేముగారికి వైటు నిరుదమును ప్రసాదించి కెప్టెనులు కొందరు నాకాదేశముల వెనగిరి.

ప్రాస్త

పరామర్శవారి ప్రకటనము.

లండన్, జూలై 1:—పరామర్శవారి ప్రకటించిరి:—నెన్ని రంగమున స్థానికమగు స్వల్పమైన పోరాటములు జరిగినవి. శత్రు వైరముల కపజయము కలిగెను. కీమత్తునకు తొప్పు ననుండు ప్రదేశములోని మాప్రభుపంక్తి కందకములవై శత్రువులు ఫిరంగుల గాల్చిరి. లాహోం వెల్లు, బ్రానెల పరిసరముల శత్రువులు తీరముగ ముట్టడించి న్యాయుల నందిరేగాని ఫలము లేకపోయెను. నాల్గోము, ఏవైకొరలయొద్ద ఫిరంగిదళ యుద్ధము సంభవముగ నున్నది. ఏవైకొరపరిసరముల జరిగిన యుద్ధమున మాఫిరంగులు శత్రువుల నుగ్గుచేసెను. నాల్గోము పశ్చిమమున చిర్రైమైన యుద్ధము జరిగెను. ఇచటి మాఫాన మొకటి శత్రువులచే ముట్టడింపబడినది. ప్రభుత్వమున నిది వారల స్వాధీనముకాగా, వెంటనే మరల వశపరచుకొంటిమి. ఫిరంగులనుండి వెడలు నగ్నిచే స్థానము దగ్ధముకాక ఇరువురము నానిని విడిచివెట్టితిమి.

శత్రుల నిరంతర ఫిరంగి ఘోషము.

లండన్, జూలై 1:—నేటిరాత్రి తెన్ను సమీపమునను పీసునది కుత్తరమున నన్న స్పార్క్స్ లోయ యందలి ప్రదేశమున శత్రువులు విశేషముగ ఫిరంగుల గాల్చిరని ఎఫ్. ఎం. డబ్ల్యు. డగ్లసు పేగుగారు చెప్పుచున్నారు. జూలై నెలలో మేము 8, 686 గురు బిచ్చుల వైరిలను బట్టుకొంటిమి. అందు 175 గురు ఊదోగ్గములు. 67 తుపాకులను గూడ పట్టుకొంటిమి. అంధు వైరముపాటులు 2 గలవు ఇవిగాక 102 కం దక ఫిరంగులను ఇంగ్లం నేకకస్తువు లపమితముగను స్వాధీనము జేసికొంటిమి.

ఆంగ్లేయుల ప్రగటనము.

లండన్, జూలై 1:—జనరలు పేగుగా రిట్లు తెలియజేసిరి:—నిన్నటినియున తెన్నుయొద్ద కలిగిన విజయము నాధారము చేసికొని గతరాత్రిమున మేము నూపెజునదికు త్ర రగట్టున నెడర్చి శత్రురక్షణస్థానముల బట్టుకొంటిమి. ఎసి హై పరిసరమున విమానములతో ముట్టడి జరిపియుంటిమి. గాం జనుకోరు, ట్యుకోరుల యొద్ద శత్రువులు ముట్టడి జరుపగ కొందరు జర్మనులను కైచీల జేసితిమి.

తెన్ను చుట్టుప్రక్కల యుద్ధము.

లండన్, జూలై 30:—పరామర్శమున (రిటిషు) వైర్యముతో గలసియున్న రైటరుగారి ప్రత్యేక విభాగి తెన్ను చుట్టుప్రక్కల జరిగినయుద్ధమును గురించి ప్రసంగించుచు నిటుల వ్రాయుచున్నాడు. గురువారమునాటి సాయంకాలము వరకును మా వైర్యము లడపనిగ శత్రువుల వాయువ్యభాగమునకు తిరిమినైచు చుండిరి. అందువలన మా పంక్తి ఏమాత్ర మెచ్చు తక్కువగ వైటుడు మాలిననుండి సాచెజనది తెన్ను అగ్రాసు కోడ్డుల ద్వారా, ఎల్బ్యాడిట్ ల్యూ వెట్టి రంగము గుండా మ్యూకోరు ఆవాను వంకర ననుకరించి విస్తరించెను. గురువారమునాటి సాయంకాలమున రెండుచోట్ల జరు పబడిన యవ స్కందనములు ఆయోచన సమసింబియే చేయ బడినవి. తెన్ను ప్రదేశము నుండి శత్రువులు పలాయితు లగుటవలన, తెన్నునకును, సాచెజుకును మధ్యనుండు ఆపిపంక్తిని గాపాడు దళముల బలము తగ్గిపోయెను. అందువలన మా కిచట విశేష లాభకరమగు విజయము సంప్రాప్తమయ్యెను. తెన్ను ముఖ్యప్రదేశమును దాని చుట్టు ప్రదేశములను గత కొలది దినములనుండియు ముట్టడించుటవలన మాకు విశేష ప్రదేశము చేజిక్కినది. అంతయుగాక నుమారు నాలుగవందలమంది ఖైదీలను 20 మరఫలగులను, పట్టుకొని ఆనేకమంది శత్రువైనికులను జంపిజేసితిమి. ఆనేకులకు గాయములుకూడ తగిలెను. ఇందువలన మాకు కలిగిన నష్టములు కలిగిన లాభములను, తలపడిన సైనికుల సంఖ్యయు బట్టిచూచిన మిక్కిలి తక్కువగా నున్నది. ఒకప్పుడు శత్రువులు చాల చురుకుగ పనిచేయుచున్నను మొత్తముమీద వారు పాగుగ యుద్ధముచేయకుండుట స్పష్టము. తాము వెనుకకు పోవుచున్న సంగతి శత్రువు లెరుగుదురు.

జర్మనులు కందకముల బట్టుకొనుట

లండన్, జూలై 2:—పరామర్శ అధికారులు గతరాత్రి యిట్లు ప్రకటించిరి:—కెన్నీ ముఖ్యప్రదేశ మనేకఫిరంగులచేసిన మడిగ రాత్రంతయు గొట్టుబడినది. ఆ వెంటనే కెన్నీకి తూర్పు భాగమున భయంకరముగ శత్రువులు మా సేన ఎలిచేజిరోడ్డున కిక్కిరక్కిల నుండియు నెదిరించిరి. మేము ఓడచివెట్టిన కందకపంక్తిని శత్రువు లాక్రమించుకొనిరి. మా ఫిరంగివెట్టలు శత్రు వైర్యముల విశేషముగ చీకాకుపరచెను. పోరింక ముందు నకు వచ్చుటకెన్ని ప్రయత్నములు జేసినను కొనసాగలేదు. ఈ భాగమున దినమంతయు ఘోరముగ ఫిరంగులు కాల్చుబడినవి. మ్యూజునది కెడమభాగమున 804 వ కొండ (మాల్గోము భాగము, మొద్ద నింతకంటె భయముగ ఫిరంగియుద్ధము జరిగెను.

చీనా

చీనా జర్మనీ.

బోక్సియో, జూలై 1:—డయిటు సభలో విశేషాంగ మంత్రియగు వైకండు మాంటానో గార్నింగుడినిరి:—పీయూసు గురించి నాకు కొంచెము ఆశకలుగుచున్నది. జర్మనీతో సంబంధము చెడినవిదప జర్మనులతో యుద్ధప్రకటమును జేయక పూర్వము కొన్ని సదుపాయములను జేయుడని జపాను వారిని కోరితిమి. మిత్రమండలివారి సంపూర్ణాంగికారమును పొందినగాని చేయజాలవనిరి. త్వరలో చీనావారు అంతరికలమములను చాలించుకొని జర్మనులవై యుద్ధము ప్రకటింపవలయును. ఇట్లు చేసినగాని చీనాలో అల్లరులు అజింగి నెమ్మది కలుగజాలదు. ప్రస్తుతపు అల్లరుల కన్నిటికీ జర్మను కుట్రలేముఖ్యకారణము.

చక్రవర్తిగారు సింహాసనాసీనతను ప్రకటించుట.

హంగేటు, జూలై 2:—చిన్న చక్రవర్తి హంగేటుంగు గారు మరల తాము సింహాసనమును స్వీకరించెదమని ప్రకటించిరి.

గవచిన గురువారమునాడు కలకత్తానగరమున ఒక
సహస్యదీవు బాలుకు మేదప్రైముండి గాలిపటము నెగర
వైచుచు వృష్టిచుత్తము నా గాలిపటముపై నిలిపియున్నందున
30 యడుగుల యెత్తుగల స్నేహప్రైముండి క్రిందకు పడి తక్షణమే
చనిపోయెను.

THE GREAT WAR

Fall of Lens Near at Hand

Greek Minister Asks for Passports From Germany

Dramatic Development in Chinese Affairs

BOY EMPEROR PROCLAIMED SOVEREIGN

[REUTER'S AGENCY.]

China

Emperor Announces Accession.

LONDON, July 2.
SHANGHAI.—The young Emperor Hsuan-tung has announced that he has again succeeded to the throne.

Accession Will Not Cause Trouble

LONDON, July 2.
Prominent Chinese in London are of opinion that the accession of Hsuan-tung will not cause serious trouble and the change is unlikely to alter China's foreign relations.

The New Chinese Emperor.

A Dramatic Cents.

LONDON, July 2.
The Chinese Coup Detat seems to have been carried out with dramatic swiftness and secrecy. A telegram from Peking says General Changhsua, Leader of the Military Party, who had the whip hand over the Government for weeks past suddenly appeared at the presidential residence at three in the morning on July 1st and curtly informed the President that he must resign as the Manchu Emperor Hsuan-tung had been restored to the throne. The New Emperor is a boy of eleven. He was deposed in 1917.

Great Britain

Lord Rhondda's Rhinoceros Hide.

LONDON, July 2.
It is stated that Mr. Kennedy Jones has resigned his position in the Food Ministry. Lord Rhondda speaking at Cardiff said:—He suspected that Mr. Lloyd George had appointed him food Controller, because he knew Lord Rhondda had the hide of a rhinoceros. He would be the guardian of the consumer especially of the poor. He was determined to end profiteering but warned audience not to expect a return to pre-war prices.

The "Baby Week" Exhibition.

Opened By the Queen.

LONDON, July 1.
Queen Mary this afternoon will open the Great Exhibition in connection with what is known as "Baby Week" movement throughout the country which is intended to promote infant welfare and to work to fill up gaps caused by the war.

Greece

The December Riots.

Government Decision.

LONDON, July 2.
ATHENS.—The Government has decided criminally to prosecute all persons responsible for the tragic events of December not excluding Cabinet Ministers.

Generals Adhere to New Regime.

M. Venezelos has received general officers from the Peloponnese who gave an assurance of loyalty to the new "regime." The sole absentee was General Papoulos, who will be outlawed if he does not come to Athens.

Greek Minister Asks for Passport From Germany.

LONDON, July 2.
AMSTERDAM.—A Berlin Official telegram gives the text of the note which the Greek Minister in Berlin handed to the Government on June 30th. The note says that in consequence of the happily effected union of the two parties in Greece which had hitherto been separated and also of the fact that several Greek regiments are participating on the Balkan front the government considers it no longer possible to maintain official relations with Germany. The Minister simultaneously made a request for his passports.

Austria

Damage in Franchise Riots

LONDON, July 2.
AMSTERDAM.—A telegram from Budapest says that the damage done in the franchise demonstration is estimated at a million kroner. The windows of many cafes and two hundred shops were smashed and property stolen.

New Kingdom of Poland.

LONDON, July 2.

ZURICH.—During a debate in the Austrian Parliament various speakers declared that the New Kingdom of Poland must be a monarchy incorporated with Galicia under the sceptre of the Austrian Emperor. Another speaks of the efforts of the central powers to liberate Poland but complained that the Poles themselves did nothing to free themselves from the Russian yoke.

Austria and its Nationalities.

Premier's Declaration.

LONDON, July 2.

AMSTERDAM.—The "Fremdenblatt" explains that the Premier Von Seidler's declaration in the Reichsrath was directed not against the rights of the peoples of Austria to take part in making peace but against the presumption that the Entente was interfering in the internal affairs of Austria by insisting that all Nationalities of Austria-Hungary were entitled to settle for themselves the nature of their relationship to the State.

LONDON, July 2.

AMSTERDAM.—The Austrian Emperor and Empress have arrived at Munich accompanied by their suite including the Foreign Minister.

Russia

Russian Nationals.

A Demand for Political Liberty.

LONDON, July 2.

PETROGRAD.—The Pan-Russian Soldiers Congress has passed a resolution that the Provisional Government should promulgate laws assuring the various Russian nationalities the right to dispose of their political future and proclaiming equal rights for all tongues while simultaneously reserving the Russian language for official use.

Germany

German Uneasiness.

Proposal to Anticipate Allied Offensive.

LONDON, July 2.

ZURICH.—The German press military correspondents betray discomposure at the arrival of the American troops in France and weigh the question as to the desirability of the Central Empire's initiating an offensive before the Entente are permitted deliberately to complete extensive plans the execution of which they may postpone until next spring.

The pro-German "Basler Nachrichten" says:—Even a foe cannot withhold admiration of the tenacity and perseverance of the English as well as of their recklessness combined with their adaptability in using every means to reach the desired end. But the paper doubts if the equally determined foe will delay their offensive pending the American army's readiness to attack.

Shortage of Leather in Germany.

LONDON, July 2.

AMSTERDAM.—Owing to shortage of leather the German authorities have ordered school teachers to advise children to attend school barefooted.

German Reprisals.

LONDON, July 2.

AMSTERDAM.—An Official telegram from Brussels says:—Twenty Belgians connected with the Colonies have been arrested because a number of German non-combatants captured at Tabora have been interned in France instead of in a neutral country.

German Colonial Society's Resolutions.

LONDON, July 1.

AMSTERDAM.—The Meeting of German Colonial Society under the Presidency of Duke Johann Albrecht of Mecklenburg passed a resolution declaring that Germany's influence at Sea must be guaranteed that Germany must have outlet to the ocean, that Germany's Oversea possessions must be enlarged with due consideration for overseas bases, repudiating the idea of abandoning the South Sea Colonies and demanding safeguarding of Germany's interests in East Asia.

Riots in Dusseldorf-German Uneasiness.

LONDON, July 2.

AMSTERDAM.—Serious disturbances have occurred at Dusseldorf. Crowds of workers wrecked and looted the shops

TELEGRAMS.

especially bars. The local Commander promptly shut all bars and theatres and courtmartialled the ringleaders of rioters four Belgians, sentencing them to penal servitude. Numerous minor sentences were passed on male and female rioters. Germans are displaying increasing uneasiness on the Belgian front feeling that the Allies latest move is an attempt to approach the famous Ferryman's house situated on the Yser canal, the scene of many bloody encounters at the opening of the war.

America

10,000 Aeroplanes Would End the War.

An American Suggestion.

LONDON, July 2.

NEW YORK.—Mr. Orville Wright in an interview said that ten thousand aeroplanes would end the war in ten weeks. He favoured a vast fleet of aeroplanes carrying a man and a machine gun.

Whirlpool Rapids of Niagara.

An Electric Car Washed Away.

LONDON, July 2.

TORONTO.—Owing to a washaway an electric car plunged over a twenty foot embankment into the river at the edge of the famous whirlpool rapids of Niagara. Twenty seven persons were drowned and forty injured.

Holland

British Blockade of North Sea.

Holland Asks for Modification.

LONDON, July 2.

HAGUE.—The Government has drawn the attention of Great Britain to the fact that the new regulation extending the danger zone in the North Sea will render shipping from Holland round the North of England completely impossible and a modification is asked for.

Attack on Holland.

Lord Derby Interviewed

LONDON, July 2.

AMSTERDAM.—Interviewed by a "Handelsblad's" London Correspondent Lord Derby emphasised that so long as Holland was neutral Great Britain would respect her neutrality. German allegations to the contrary were merely a preparing pretext for attack on Holland.

France

The "Himalaya".

On Account of an Explosion.

LONDON, July 2.

PARIS.—The "Messageries" maritimes steamer "Himalaya" chartered by the Government sank on 22.6 after an explosion. Twenty-eight were drowned.

Compensation Demanded

For Torpedoing Vessels.

LONDON, July 2.

BUENOS AIRES.—The Government is demanding compensation from Germany for the torpedoing of Argentine vessels "Orina" & "Toro".

Australia

A Nationalist Elected.

LONDON, July 2.

A Telegram from Hobart says: Mr. Spence, the Nationalist, has been returned in the by-election at Darwin replacing the dead Labour Member.

British Front

The Operations Round Lens.

A Substantial Gain in Territory.

EVIDENCE OF FAILING GERMAN MORALE.

LONDON, July 2.

Reuter's special correspondent with the British army in France describing the operations round Lens says that down to Thursday evening we had been systematically pushing the Germans in a north-easterly direction by which time our line roughly ran from the fringe of Cite du Moulin across the Souchez river and the Lens-Arras Road through the old trench system in front of Eleu Dit Leuette and bending round so as to follow the trend of the Meucourt Avion switch. The double operations which developed on Thursday evening although distinct in their phases were part of the same tactical scheme. The enemy's withdrawal from the outer defences of Lens had tended to weaken the resisting powers of the Oppy line between that place and Souchez and so the occasion was taken to strike a blow here with quite satisfactory results. As a consequence of the activity of the last few days around the Lens salient and south of it we have made a substantial gain in territory and have taken something like four hundred prisoners and about twenty machine-guns and killed and wounded a very large number of the enemy. Our own casualties in these operations have been light relative to the numbers engaged and the success achieved. On the whole the enemy has not been fighting well although there have been instances to the contrary.

LONDON, July 2.

A French semi-official statement says that the fall of Lens is inevitable and near at hand.

TELEGRAMS.

He knows he is going backwards and whether he is told that this is according to plan or whether he has the perception to realise that he is being beaten back the result must equally be to produce the "under-dog" feeling. More than once occupants of the trenches and posts have bolted on an advance of our men and even an Order of the higher command to economise man-power to the utmost can scarcely justify such tactics.

Considerable Enemy Artillery Firing.

British Captures in June.

LONDON, July 2.

F. M. Sir Douglas Haig to-night reports considerable enemy artillery firing in the Scarpe Valley in the neighbourhood of Lens and northward of the Lys river. During June we captured 8,686 Germans including 175 officers, 67 guns, including two heavy guns, 102 trenchmortars, 345 machineguns and great quantities of other material.

Latest British Communique.

LONDON, July 2.

General Haig this afternoon says:—We made a successful raid east of Hargicourt. The enemy raiders reached our trenches east of Loos but were quickly driven out.

French Front

Germans Capture Trenches.

Desperate Fighting in Champagne.

LONDON, July 2.

Last night's French communique said:—In the Cerny sector big calibre shell bombardment redoubled in intensity towards the end of the night and shortly afterwards a very violent enemy attack was made east of Cerny on a front of five hundred metres on both sides of the Allies-Paisy road. The enemy occupied a line of trenches which had been levelled by shells and evacuated by us. Our concentrated artillery firing caused great havoc among the enemy who despite all efforts was unable to push the attack further. The artillery contest continued very actively in this sector throughout the day. There was intermittent artillery firing elsewhere which was more lively on the left of the Meuse in the Hill 304—Morthomme sector.

Latest French Communique.

LONDON, July 2.

This afternoon's French communique reports very active reciprocal artillery firing in Cerny-Ailles sector. We made a brisk counter-attack yesterday evening on both sides of Allies Paisy road and threw the Germans back beyond the trench line which they occupied yesterday. Recaptured ground is covered with corpses testifying to the heaviness of the enemy's losses. A wireless Russian official communique dated July 1st reports intense artillery battle in the directions of Zolotchov and Brzezany. The communique does not mention infantry attacks. The Russians destroyed an enemy train, on the Rumanian front in the Carpathians. A later wireless Russian official communique announces the capture of Koninky with 164 officers and 7400 men as a result of an attack on the Austro-German positions.

Russian Front

Russian Attacks in Galicia.

Violent Artillery Fire.

LONDON, July 2.

COPENHAGEN:—A correspondent of the "Lokalanzeiger" reports that the Russian attacks near Stonislau were much more violent than was officially stated. He says that their artillery firing was even more violent than before the revolution and is convinced that the Russians are amply supplied with munitions.

Germans Expect Attacks.

LONDON, July 2.

Referring to the Russian front a German communique says. Owing to increasing pressure by the other Entente Powers Russian fighting activity eastern Galicia begins to give the impression that attacks are intended. Strong Russian destructive fire has been maintained since yesterday from the Lemberg-Brody railway as far as the heights south of Brzezany.

Russian Attacks Break Down.

LONDON, July 1.

The German evening communique says:—After a strong fire Russian infantry attacks between Upper Strypa and the Western bank of Zotalipa broke down under our fire.

Attack Did not Collapse.

LONDON, July 1.

The evening German communique shows that Russian attacks did not collapse as reported yesterday. As a communique says that the Russian attacks near Konynchy between Zotalipa and Narajovka were the cause of close engagements.

Italian Front

Austrian Air Squadron's Work.

LONDON, July 2.

ROME:—The Austrian air squadron bombed Venice, Chioggia and Murano on the night of June 29th. There were no casualties. Italian hydroplanes on the following night bombed Trieste as a reprisal.

INDIAN TELEGRAMS.

From Our Own Correspondents

By Wire.

Bombay

The G. O. M's Denies.

Press Tributes.

CALCUTTA, July 2.

In noticing Dr. Dadabhai Naoroji's death the "Englishman" says:—He was not a crude political agitator of the type that threatens the peace of India to-day. Latterly perhaps his speeches were bitter and showed a tendency towards unaccustomed violence in a man of his temper and his years. But in the main he set before his fellow-countrymen a standard of courteous, patriotic agitation which we can all treat with respect even if we disagree with the policy advocated. If many others were like him and not as is unfortunately the case only a few, argument for political advancement would be very much stronger. But for all the vigour of his advocacy Dr. Dadabhai Naoroji was himself deeply conscious of the fact that years of apprenticeship should be passed before Indians could safely attain to that swaraj, whose banner he unfurled at the Calcutta Congress of 1906. He called for a beginning and a beginning has been made.

Amrita Bazar Patrika.

The "Amrita Bazar Patrika" says:—The seed of real self-government was for the first time in 1906 sown by Naoroji on the Indian mind. It took immediate root as the soil had previously been prepared by nationalist leaders and that seed has now fructified into the Home Rule League. Dr. Dadabhai Naoroji never spoke in a faltering voice. He was always frank and straight in his words and conduct. He knew not what minding matters was. He was a born Home Ruler and has died as such. His great hope of self-government was not realised during his lifetime. His countrymen who profess such profound respect and love for him are thus bound to see that his last wish is fulfilled in due time.

The "Advocate of India".

In noticing the death of Dr. Dadabhai Naoroji the "Advocate of India" says:—He has offered a rare and unique example to his countrymen which, should it be correctly understood and appreciated, must continue long as a living and wholesome influence.

The "Tribune".

LALORE, July 2.

Referring to the death of Dr. Dadabhai Naoroji the "Tribune" writes:—Mother India is to-day truly bereft of her greatest and noblest son a prince among men, a king among patriots, a giant among workers, a saint among statesmen. May his great and glorious career shine as a beacon light still to the present and coming generations and may the mother which has given the country a Dadabhai Naoroji give us many more to tread in his footsteps and to serve the country, the nation and humanity as he has ever done.

The "Punjabee".

The "Punjabee" writes:—The passionate, strenuous and never ceasing advocate of equality, freedom and self-rule for his country, the valiant warrior who for over a life time of two generations did active battle against the ill which Indian flesh is heir to, who to the very last day of his active life never ceased to labour and to toil manfully and with all the energy of an exuberant vitality for getting for his countrymen the rights, the dignity and position in their country which other great peoples in the Empire enjoy in theirs, has been removed from the area, when all who have the eyes can perceive the approaching dawn of the great day which when he began his life was visible only through the eye of faith and that too in the distance of a remote futurity. There are men who long before their physical death cease to be individuals subject to laws of flesh and become institutions as immortal as their country. Such an institution is Gladstone in England. Such will for all time be India's Grand Old Man.

The C. & M Gazette.

The "Civil and Military Gazette" writes:—A notable and picturesque figure is lost to Indian public life by the death of Dr. Dadabhai Naoroji. He had in the course of his lengthy and varied career taken a prominent part in Indian politics, but perhaps his chief claim to remembrance is the fact that he was the first Indian to be elected to the House of Commons.

Pandit Malaviya's Message.

LUCKNOW, July 2.

The Hon'ble Pandit Madan Mohan Malaviya has sent the following message to Sir Dinshaw Wacha:—On the death of Mr. Dadabhai Naoroji in common with the rest of India I mourn the passing away of our revered Grand Old Leader. But there is consolation in the thought that though the spirit has cast off its physical mould it lives and shall live in our midst to inspire and cheer us and our children in the service of the Motherland. We can no better honour his memory than by our earnest and strenuous endeavour to hasten the realisation of his noble vision of a self-governing India within the Empire, remembering the deep truth of his message delivered at the Congress of 1906 that Self-Government is the only and chief remedy and that in Self-Government lies our hope, strength and greatness.

Congress Committee's Condolence.

On Sunday the Punjab Provincial Congress Committee under the presidency of Mr. Harkishanlal passed a resolution expressing deep grief and condolence at the demise of India's grand patriot and leader Mr. Dadabhai Naoroji.

Rangoon Indian Institutions Closed.

The Rangoon Rice Brokers Association office and other institutions were closed to-day as a mark of respect to the late Dr. Dadabhai Naoroji. The inmates of the lunatic asylum and charitable institution are to be fed in memory of the deceased.

The Parsi community, Rangoon, sent a condolatory telegram to Sir J. Jeejeebhoy, Bombay, to-day through the Hon'ble M. Cowasji.

Commercial Houses Closed.

Out of respect to the memory of the late Dr. Dadabhai Naoroji the share market many Indian commercial houses and schools and colleges remained closed to-day in Bombay.

Bombay Educational Conference.

First Meeting.

BOMBAY, July 2.

The first Bombay Educational Conference, which met yesterday in the Bombay University Hall under the presidency of Sir Narayanrao Chandavarkar was a representative gathering of educationists and educational organisations of the Province. There was a large attendance of principals and professors of colleges and school teachers and others interested in the cause of education. Sir Narayan was proposed to the chair by Sir Ibrahim Rahimtullah who referred to his qualities as a great educationist and his work as Vice-Chancellor of the Bombay University.

Chairman's Address.

Sir Narayanrao-Chandavarkar in the course of his address deplored the death of Sir George Birdwood and referred to his great work in the interest of education in this Presidency. Sir Narayan Chandavarkar showed with apt illustrations how the end of education was knowledge, that knowledge is truth and that truth pursued for its own sake with out regard to personal profit becomes social or interpersonal and promotes love. "The pursuit of knowledge is," he said, "itself an interested pursuit with this difference between it and the pursuit of knowledge for a worldly end, that the former as the highest interest includes the latter and heightens it." He pointed out how, so long as a nation sought knowledge for its own sake, it prospered in every respect and now the contrary process brought about its downfall. He desired to emphasise this point for two reasons; first, because there was much controversy going on, some holding that the aim of education was merely the making of patriots and useful citizens as aimed at by the Germans and the Japanese and, secondly, now there was a tendency to imitate the latter in the matter of education as in everything else. He pointed out the disastrous consequence of the German system, while in regard to Japan it was shown that, though Japan was materially great, it was yet spiritually in the making, and how therefore it was not necessary to follow any foreign system absolutely, and how a truly

Sound System of Education

should be based on a nation's traditional system initiating other models only where those models advance knowledge and truth for their absolute worth. Sir Narayan said that, in the education of youth, schools and colleges formed but a small part and it needed an educational atmosphere of a much wider scope and extent. With the intellectual fall of India this atmosphere was to a great extent lacking, but was partially revived by Macaulay's educational policy which was very necessary at the time. He said it was forgotten by critics of this policy that, even if Macaulay's policy had not been adopted, the very presence of the British with their traditions of liberty would have been an education to the people. Sir Narayan spoke in favour of cheapening education making it universal, while at the same time he contended for its efficiency, but he showed how it was impossible under the present circumstances, until the invidious distinctions between the European and Indian educational officers, whether of the Imperial or Provincial service, or in the guise of any other name or form, is removed, and until the educational service is mostly recruited for in India and from among Indians who in many cases were, Sir Narayan maintained, far better qualified than the inferior class of Europeans who alone now, unlike in former days, elect to join this service in India. He finally pointed out now future it was to be attempted by Government orders to keep

Young Men Out of Politics.

how best the same end could be achieved by the appointment of the right type of men as professor unlike the present European staff who mostly had no common religion, or social and political interests with the students. He emphasised the need for further improving the secondary schools first and not to begin at the top by attempting reform in the colleges and universities.

Women Students in Bombay.

The President then called on Miss Dobson, Lady Principal, Girgaum, to read her paper on "Women Students in Bombay". She described the difficulties in the way of women students in England and also gave a history of women education in Bombay. She asked for the establishment of a Women's College in Arts and Medicine.

Mrs Sarojini Naidu speaking on the subject said that, in trying to reorganise education in Bombay, it was essential that female education should receive greater attention and urged the creation of hostels for women.

Paper on Hostels.

Professor Bhat then read a paper on "Hostels". The Conference then adjourned.

Resumed Sitzings.

At the resumed sitting of the Educational Conference to-day at the outset a resolution was passed expressing regret at the demise of Dr. Dadabhai Naoroji. A number of resolutions were then moved, discussed and passed. The conference in one resolution proposed that for more efficient working of the University as well as for its wider and fuller development the number of ordinary fellows should not be less than 100 of whom a substantially large majority should be elected by registered graduate and faculties and that the Senate should have unrestricted discretion in the matter of affiliation and disaffiliation of colleges and in making regulations. By another resolution the conference expressed its regret at the extremely slow progress primary education had made in this country and urged upon the Government the immediate necessity of giving in effect to their declared policy of extending it. The Conference was

TELEGRAMS

further of opinion that the time had come for adopting the system of free and compulsory education. The unsatisfactory condition of women's education in the country was the subject of a third resolution. The conference demanded that ample facilities should be given for the education of girls.

Among resolutions on miscellaneous subjects were one stating that the system of industrial education in its various branches should be developed and that technical schools should be multiplied, another on the education of backward classes, a third stating that the recent circular of the Bombay Government prohibiting students of colleges and schools from attending public meetings was uncalled for and unjust and was calculated to create an undesirable educational atmosphere in the presidency and urging the Government to withdraw the circular and a fourth resolving that body to be called Bombay presidency Education League inaugurated for the collection and supply of all available information relating to education in all its branches and for making vigorous efforts for extension and improvement of education.

W. I. T. C. War Loan Lottery.

Drawing Postponed.

Consequent on High Court Injunction.

BOMBAY, July 2.

The drawing of the Western India Turf Club War Loan Lottery, which was to have commenced this afternoon, has been indefinitely postponed. Mr. Lance, Secretary of the Turf Club, in a statement to an Associated Press representative, said that the drawing was restrained at 2-30 p. m. to-day by the order of Justice Martin at the instance of Sir Dorab Tata until further orders of the High Court. The future date of the drawing will be published later through the Press. Large and eager crowds of ticket-holders began collecting at the Town Hall, where the lottery drawing was to take place, since noon. All of them went back disappointed shortly after 3 p. m., when it was announced that the drawing had been postponed.

At the High Court to-day a notice of motion was taken out at the instance of Sir Dorab Tata who, it was stated, was the purchaser of the War Loan ticket No. 15315, against Mr. E. F. Lance, Acting Secretary, W. I. T. Club, Mr. J. M. Frajhi Patel, one of the members of the Club, and other members, and Mr. Hahy of Assam calling upon them to show cause why they should not be restrained by an order and injunction from withdrawing No. 15315 from the lottery, and that pending the decision of the court they should not be restrained by an order and injunction from paying the amount of any prize drawn by ticket substituted in place thereof to the third defendant. Mr. C. H. Setavad with the Hon'ble M. S. Rangman and Mr. M. Taraporewala appeared for the plaintiff, while Mr. Weldon appeared for the first and second defendants. Briefly the facts are:—The plaintiff bought a ticket No. 15315, from Messrs. Thomas Cook and Son, one of the agents for which they had passed a receipt in plaintiff's favour. The said ticket was not then delivered as the book was not then available. Afterwards the plaintiff was informed that the book bearing the above number was sent to their Calcutta Office, to whom they were to return the ticket in question as it was already sold. Afterwards it was found that it was issued to the third defendant. Hence the motion. The Court granted an injunction till to-morrow restraining the defendants from drawing the lottery without providing the original ticket number claimed by the plaintiff, and the motion will be argued to-morrow.

Case Against Proprietors of "Bombay Chronicle" Dismissed.

BOMBAY, July 2.

The Full Bench of the Small Cause Court, Bombay, has dismissed the appeal of Mr. Hope Brewin in the suit in which the plaintiff, appellant, sued the Indian Newspapers Ltd., Proprietors of the "Bombay Chronicle" for recovery of the Agents commission for an advertisement. The Chief Judge in dismissing the claim remarked that the brother of the plaintiff having left the company's service as manager put up plaintiff Brewin to make this state and unfounded claim and the plaintiff Brewin having been convicted at the hands of the Editor of the Chronicle had made a maliciously false claim against the defendant company.

Calcutta

Calcutta University Institute, ANNUAL MEETING.

Speech by Governor of Bengal.

CALCUTTA, July 2.

Presiding at the annual meeting of the Calcutta University Institute last evening H. E. Lord Ronaldshay in the course of his advice to students said: You students of Calcutta are trustees of posterity. You students of to-day will be citizens of to-morrow. You, heirs of civilization of the East, are being given through the agency of a Western tongue, an education which is the product of the civilization of the West. Now it is perhaps rather rash to generalise in matters of this kind, but I don't think I should be far wrong if I were to say that when Western education was first introduced into Bengal there was a tendency for those who came under its immediate influence to adopt without discrimination not only teachings but also the ways and modes of the life of Europe. After a time reaction against this excessive westernisation of the East took place and there are in Bengal, I believe, to-day Indian gentlemen who have themselves enjoyed the benefits of Western education but who look with dismay, indeed, I do not think I should be wide of the mark now if I said, look with horror, upon the prospect of a further westernisation of Bengal. In the opinion of some of the westernisation of Bengal means the destruction of the genius of Bengal and the genius of Bengal is a very real and a very precious thing. It is a spiritual force of great potentiality which has been fashioned by the hand of destiny in the glowing crucible of time. The culture of Bengal has been fashioned by forces which are different

from the forces which have fashioned the culture of the West and the Indian who adopts "in toto" the culture, thought, ways and modes of life of the West is something artificial, a mere mimic of a man whose soul has become atrophied leaving a mere empty husk. Now, gentlemen, as I have said, I think that view is a very wrong view, but there is a moral to be drawn from it, which I would commend to your careful attention and that is this, that you should bring to bear upon the Western teaching that you receive a discerning and discriminating mind. You may benefit enormously by the Arts and Science of the West, but believe me it is not necessary in order that you should so benefit, that you should cut yourselves entirely adrift from your own paths.

Mr. Basu's Appointment Received with Satisfaction.

Interview with an Associated Press Man

CALCUTTA, July 2.

The appointment of the Hon'ble Mr. B. N. Basu to the Council of the Secretary of State has been received with satisfaction all over India and during the last two days Mr. Basu has been the recipient of numerous congratulatory letters and telegrams from all parts of the country including Indian Chiefs. He leaves India about the middle of August. Interviewed by a representative of the Associated Press Mr. Basu said that the main reason for his accepting the offer of the Secretary of State was his belief that he might be of some use to his country and the Government in the carrying out of a scheme of Indian reform which would satisfy the legitimate aspirations of the people and give them a sense of ownership in the Government of India. He does not overlook the difficulty of the task but he believes that the war has so accelerated the march of events that a satisfactory and honourable solution of the question at issue does not seem to him to present any insuperable difficulty. In the first place the democracies in England and the Dominions realise that the present system of administration in India is incompatible with the free partnership of the component parts of the British Empire which the Imperial Conference seems to point out as the only means for preserving the integrity and unity of the Empire and co-operation between the various Governments included in it in peace and war. The official mind in India has also come to recognise that though the present system of administration has achieved great results, much more has yet to be done to give the Indians legitimate scope in the direction and administration of their own affairs. He believes that the bureaucracy has come to realise the truth of the old saying that man cannot live by bread alone and they are anxious to assure the Indian public that they are willing to advance. At this juncture all that was needed was courage and statesmanship. The recent utterance of the Prime Minister and the Secretary of State for India show that in the reconstruction of the Empire a courage as outlook will not be wanting and therefore Mr. Basu feels that the presence of men at the centre of the Empire with first hand knowledge of the aspirations of the people of this country and of the difficulties that undoubtedly stand in their way but which there is a tendency to make too much of, will to a great extent help the solution of the problems now awaiting the Empire, so far as India is concerned. It is this feeling which has induced him to accept the office in spite of great personal inconvenience and difficulties. Mr. Basu did not wish to dwell on the heavy loss he will have to bear. He said personal matters, though important, must be kept in the background. He is keenly alive to the fact that it should not be said of the people with whom he has been working and who had been pressing for the reforms which enabled the Secretary of State to offer a seat to Mr. Basu in his Council that they were unwilling to face the difficulties and inconveniences of accepting office in England and when the call came for them.

About his Indian colleagues Mr. Basu said that he knew Sir P. S. Pattani personally and he had a very opinion of his tact, courage and judgment. He did not know Shabazada Aftab Ahmed Khan personally but from all that he had heard about him from friends in U. P. Mr. Basu felt sure that he would be loyal to the cause of India in progress.

In conclusion Mr. Basu said that he and his colleagues had an arduous time before them requiring the exercise of great judgment and perseverance and he felt that they would have the support of all India, of all her communities and creeds.

Bengali Indian Christians.

And Lord Ronaldshay.

CALCUTTA, July 2.

Replying to the Indian Christian Deputation to-day H. E. Lord Ronaldshay said:—There are 83,000 Indian Christians in Bengal with its vast population of 45 millions. If a community is successfully to preserve and perpetuate itself under such circumstances it is essential that it should develop a strong and an abiding individuality. Unless its members are fired by a sincere and ardent enthusiasm for the faith which they profess and for all that their faith stands for it can never hope to resist the tremendous pressure which is constantly exerted by the social and the religious forces by which it is surrounded.

Cottage Industries Depot Opened.

Countess Ronaldshay this afternoon opened the Bengal Home Industries Association Depot. Sir R. N. Mukerjee in asking Her Excellency to open the depot said:—The objects of the association are primarily to promote and develop home and cottage industries and arts and crafts in Bengal. It was considered that one lakh of rupees would be sufficient to give the work of the association a good start. The people of Bengal have subscribed half a lakh and the Government made a grant of eighteen thousand. Small industries constitute a most important part and exercise a powerful influence in the economic and political life of the people of Bengal.

Simla

Alliance Bank of Simla.

Successful Half-year Results.

SIMLA, July 2.

The Alliance Bank of Simla's results for the year ending the 30th June are highly successful. It had a profit of Rs. 12,25,000, being a record for the Bank. The Directors propose a dividend of 14 per cent on ordinary shares plus a bonus of 3 per cent, making 17 percent for the year. Two lakhs are added to the reserve fund bringing

that fund to 43 lakhs. Two lakhs-and-a-half are carried forward and a bonus of Rs. 53,000 is given to the staff. The annual general meeting of the shareholders will be held on Tuesday, the 7th August.

United Provinces

Indian National Congress.

Suggested Presidents.

ALLAHABAD, July 2.

At a meeting of the United Provinces Congress Committee with the Hon'ble Dr. Tej Bahadur Sapru in the chair it was resolved to suggest the undermentioned names from among whom to select the president of the next Indian National Congress:—(1) Sir S. Subramania Iyer, (2) the Hon'ble Raj Sir Mohamed Ali Mohamed Khan of Mahudabad, (3) Mr. V. P. Madhava Rao, C.I.E., (4) the Hon'ble Pandit Motilal Nehru, (5) the Hon'ble Mr. Mohamed Ali Jinnah and (6) Mr. M. K. Gandhi.

Punjab Congress Committee.

LAHORE, July 2.

The Punjab Congress Committee met last evening and suggested the following names for the Presidentship of the next Congress:—Sir Subramania Iyer, Raja of Mahudabad and Mr. M. A. Jinnah. It also expressed its profound grief at the death of Mr. Dadabhai Naoroji, Grand Old man of India, and its sense of the national loss and conveyed sympathy with the bereaved family.

It also suggested the advisability of holding a joint session of the Congress and the League to consider the situation.

Presidentship of Congress.

LAHORE, July 2.

The Punjab Provincial Congress Committee has unanimously recommended the names of Sir Subramania Iyer and the Hon'ble Raja of Mahudabad for the Presidentship of the next Congress session.

Meeting of Anti-Tuberculosis League.

LUCKNOW, July 2.

There was a large attendance at the third anniversary meeting of the Lucknow Anti-Tuberculosis League on Saturday. Major Meagaw, who presided, appealed to the laymen to take active part in the League's work. He thanked the speakers as well as the former secretaries, Major Sprawson and Lieutenant R. K. Kicker, for the keen interest they had taken in the League's activities.

South India

Madras Executive Council.

The suggested Fourth Member.

OUTTACAMUND, July 2.

The "South of India Observer" in discussing the probability of the Secretary of State being moved to prescribe the strength of the Madras Executive Council at four concludes as follows:—If a fourth appointment is sanctioned and it is considered desirable to nominate for it another Indian gentleman, we think that no better selection could be made than Dr. Nair, whose wide experience and independent character would make him a valuable addition to the Council. With, however, one Indian member already in the council we think the non-official nominee would best be a member of the European mercantile community. There is a wealth of material in this Presidency from which a judicious selection might be made. We have only to mention the names of Sir Clement Simpson and Sir Bernard Hunter to illustrate our meaning. Later when the right man is available there is no reason why an Anglo-Indian should not be nominated.

Latest Telegrams.

0000000000000000

[REUTER.]

UNCORRECTED.

0000000000

LONDON, July 2.

News of the Russian offensive has been received with joy in London and Paris. Mr. Koniukhy is twenty miles west of Larnopol. Opinion is generally expressed that the Russians objective is Lemberg the capture of which would be of great strategic and political importance. The Russian losses have apparently been heavy, but a statement made in the German Communiqué this evening, that they have never been surpassed is intended chiefly for consumption in Petrograd. The Visit which on Hindenburg and Ludendorff are paying to Austrian Headquarters shows the importance which the High Command attaches to general Brusiloff's move.

The Italian Official Communiqué says:—Enemy has been very active between lake Garda and Ledro Valley. Attacks between San Giovanni and Biadene north of Malgajumella and north-west of Mezzolago failed.

General Haig tonight says as a result of hard fighting west of Lens our advanced posts have been driven back slightly. There has been considerable reciprocal artillery firing at numerous points.

Death of Sir Herbert Tree is announced.

ST MORTZ.—Ex-King Constantine and his family have arrived here.

PEKING.—Changhsun's object is to establish Constitutional Monarchy. He is apparently supported by the entire military party in Peking and the majority of Northern Governors.

PARIS.—According to newspapers the American Expedition in France will be under the exclusive command of General Pershing and the American Government will have their own lines of communication with the army from the west front to Washington.

స్వరాజ్యసమితి

సర్. సుబ్రహ్మణ్య అయ్యగారి లేఖ.

సర్. ఎస్. సుబ్రహ్మణ్య అయ్యగారు కె. సి. వి. ఎల్. ఎల్. డి.; గా టిలుల వ్రాయుచున్నారు.

స్వరాజ్యసమితి కార్యకర్తలగు బీసెంటుగారికి విగ్రంథవాసపు శిక్ష విధింపబడియున్నది. సమితి కార్యకర్తలను మునుకు సంబంధించిన విషయములపై అప్పడపప్పును నానహాకారులకు విన్నవించుట గౌరవోద్ధోగినగు నాకు సుబంజనమని తలచియుంటిని. వర్తమానమున రాష్ట్రీయ నౌరతనముల నవలంబించిన నిరోధకమున కాదొరకనములు త్రవ్వవారులు గావనియు, ఇండియానౌరతనమువారి మూలమున నిట్టి నిరోధక శాసనములు జరుగుచున్నవనియు మనవా రెల్లరును నిస్సంశయముగ నమ్మియున్నాము. ఇట్టి చట్టములనొనగ్గ ఇండియానౌరతనమును ప్రేరేపించునది, ఇండియాలోని ఆంగ్లో ఇండియను జాతియని మనము గుర్రెగకలయును.

ఈ ఆంగ్లో ఇండియనుల భారతీయుల గొంతుకలమెక్కివేయ యత్నించుట కుండు హేతువులు సుక్ష్మక్రములగు నున్నవి. ఈ సమయమున హైందవుల నణచివెట్టక యుండిన లాయడుబార్ని మున్నగు రాజనీతిజ్ఞులు స్వపరిపాలనాది స్వాతింత్ర్యప్రసాదనమున పని పూనుచురేని, ఆంగ్లో ఇండియనులకు నష్టముకలుగును. ఈ సంగతిని కనిపెట్టినవారగుటచే వర్తమానమునవారు హైందవులను పట్టియించ యత్నించుచున్నారు.

భారతీయుల యదృశ్యముల నణచివేయ యత్నించుటకు మరియొక కారణమున్నది. ఇండియాలోని నిజస్థితి ఆంగ్ల పౌరులకు తెలియనియకుండ జేయుట యత్యావశ్యకమని వారు నమ్మియున్నారు. నిజస్థితి తెలిసిన, హైందవభూమి కధినివే శసములతో సమానమగు స్వపరిపాలనాస్వాతింత్ర్యము నొక ఆంగ్లదేశపౌరులు తమ సభలను మంత్రులను నిర్బంధింతుని ఆంగ్లో ఇండియనుల నర్హము. అధికారవర్గపాలకులయ్యునొక బలకారణమున, భారతీయులకు తమదేశము వెల్లడిచేసికొనుటకు తగిన యవకాశము లేకున్నది. ఇండియా రక్షణచట్టము మున్నగు నిజీవలీ శాసనముల మూలమున వర్తమానమున నిట్టి స్వాతింత్ర్యము పూర్ణముగ నణచినది. ఈ కారణముననే మనకర్తవ్యమున కనేకమగు నవరోధము లున్నవని యిదివరలో చెప్పి యుంటిని. ఎన్ని యిక్కట్లులు సంభవించినను, విధ్యుక్తమును శక్తివంతమైన నెరవేర్చు మనవారు వెనుదీయరు. ఈ విషయమును సమితి సభ్యు లెల్లరును మరుకక, తమసహకారులకు నిరంతరము బోధింపవలయును. స్థితిగతులను పూర్ణముగ గ్రహించి, మనవాదము న్యాయమనియు, మనమువిజయమునకలమనియు దృఢనమ్మకమున పాటుపడవలయును. తమ మనోవృత్తియు వైతరంగున నున్నదని రుజువుచేయు, హోమురాలు అన్యాయుని దొరతనమువారు వెలువరించినను తామా సమితిని విడువక, శిక్షల ననుభవించు సన్నద్ధులమని 276 రు చూర రాష్ట్రాలవలె లిఖితరూపక వాదనా మొనర్చుట యత్నింపవలయును. ఇట్లు వాదనా మొనరించినవా రెంతమందియుండిన, మనవాద వింతిబలమగును.

అనాదిసమున ప్రతిసభ్యునును స్వరాజ్యోద్యమమీదేశమున సఫలమగుగాక యని సంకల్పింపవలయును. ప్రతిదినమిట్లు చేసిన లాభమేమియును ప్రప్తించవచ్చును గాని జగత్తున సంకల్పశక్తిని మించిన శక్తి యెచ్చటను గానరాదు.

వర్తమానమునపాలకులవలంబించిన నిరోధకత్రయమునను మై ప్రముఖులను కృత్రిమము, సంఘములను, ఎక్కియభిప్రాయములకు లిగియున్నదియు దేశమందంతటను న్యాయపక్షము కొన్ని కరపత్రముల ప్రకటించు నొచ్చుచుండు బడినది. ఈ కరపత్రముల యందు ప్రజాభిప్రాయములు, తీర్మానములు మున్నగునవి పొందుపరచ బడును. దేశభాషలు యందుగూడ నీ యంతములు ప్రకటింపబడి శాఖాసంఘముల ద్వారా తెల్పత్రములు వ్యాప్త మొనరింప బడును.

కరపత్ర ప్రచారము వలన లాభము లనేకములు నున్నవి. హోమురాలును గూర్చి, అసంతృప్తి గలిగిన కొలదియంది మూత్రమే యలజడికి కారణమున నింద అసత్యమని లోకమునకు వెల్లడియగును. ఈ సందర్భమున నిట్టిల వెల్లువ నగరమున జరిగిన రెడ్డి సహసభ సృగంనుట ప్రస్తుతముగాదు. అధ్యక్షుని యపన్యాయమును, రెడ్డి వెలువరించిన అసత్యమును గమనింపవలసియున్నది. సభికులందరు నబ్రాహ్మణులు. సభాధ్యక్షులు జమిందార్లగుటచే మిగుల సంతసముగనున్నది. జమిందార్లు కొంద రొకలేఖను గతశనివారపు పత్రికలయందు ప్రకటించి యున్నారు. ఈ లేఖను బట్టిచూడ రాజకీయములకును, భూస్వాములకును గల సంబంధముల యందు నూతనశక మంగంధ మైనదని స్ఫురించును. తక్కిన తెగలన్నియు రాజకీయములయందు దింతికాలముననుండి పాగ్గానుచున్నను జమిందార్లు మాత్రము మాత్రముగ నుండెదరు నింద తొలగగలదు. స్వపరిపాలనాదర్శమును, ఆదర్శసాధనను గూర్చి యత్నించుచున్న వలంబమును వారు విగ్రహించి దేశముయొక్క భావిస్థితిని గూర్చి వీరి యభిప్రాయములు వివరించినవనియు గాక స్వరాజ్య సమితి కార్యములకు జమిందార్లు కృత్రిమములు గావని దృఢమగుచున్నది. స్వరాజ్య వాదుల వైఖరి సంప్రదాయసిద్ధము గాదని లేఖ చివరభాగమున వీరు ముఖముగ జూపించియున్నారు. ఇది కేవల మసత్యము సమితివారివిషయములకు క్రిమపథముల బట్టిని యీ మహనీయులు ప్రేలు పడిచియున్న ప్రాధిక్యము. ఇట్టి ప్రాధిక్య లివరకన్నియు జరిగియున్నట్లు గాని యొక్కరును స్వప్రముగ బహిరంగముగ మాటు క్రమమార్గముల వివరించినవారలే.

మేము కోరు స్వరాజ్యమునకును, యితరుల పక్షింపు స్వరాజ్యమునకును కృత్యప్రమేమియును ప్రశ్నమున కింకను సమాధాన మియ్యబడలేదు. మేము వాంఛించియున్న స్వరాజ్యవిధానముల చక్కని విప్పి చెప్పగలము. ఒక విషయమునైన భారతీయు లేక మామ గానలసిన దానినంతయు క్రమముగ వ్రాసి యిచ్చుగలము. రెండవక్షము వార్లు చేయ నవసరము. హోమురాలు కార్యక్రమమును నిషేధించిన యెడల, కొంద్రును మహమ్మదీయ మతసభల కిచ్చుములు గూడ నక్రమము లగును. ఇట్టి కృత్రిమముల మొదలు కొనకుండు మనమృత్యువునకునే శాంతిచిత్తమున, కష్టములకొల్పి పాటుపడుట యుత్తము.

సాధ్యమగు సంతకవరకు స్వదేశకస్తువుల నుపయోగింతుమని ప్రమాణము జేయుచుటచాల ఆవశ్యకమై యున్నది. ప్రతిజ్ఞానిష్ఠులైన భారతీయుల నొకరి స్వాతంత్ర్యములతో వైరము నందరాదు. క్రమముగ స్వదేశీయమును జరిపితిమేని నష్టమునకు పరస్పరసానుభూతి కలుగలవు. స్వదేశీయత విషయమై గత నెల 23-న లేని హిందూపత్రికయందు సమితి కార్యనిర్వాహకులు వివరించి యుండుటచే నివట నా విషయమై విస్తరించి వ్రాయుట ఆవసరము. స్వదేశీయముల లభ్యమగుటకును, పరిశ్రమల నెలకొల్పుటకును, ఎన్నియిడుములకు లోనై యున్నను, తగిన యత్నము లొనర్చవలెను.

బీసెంటు విధిని గూర్చి కొంత ముచ్చటించి, నా లేఖను ముగింతును. ఎస్. కస్తూరంగ అయ్యగారు, సి. పి. రామస్వామిఅయ్యగారు, సి. ఎస్. గోవిందరాజు మదలియారు, పి. కె. టి. లాంగు, ముప్పయ్యెట్టిగార్లును నేనును ఈ నిధికి కమిటీగ నేర్పడియుంటిమి. ప్రజలు నావిప్ప పము నాలించింబు మూలల నుండియు సహాయ మొనర్చినందుల కెంతయు కృతజ్ఞులము. ప్రజలు చూపిన మాదరమే ప్రవాహశీతులసేన నుగడించును. నాయకులను గంగమునుండి తొలగించిన యలజడ సరదు కొనవని యింకాను తలంపబడినది. ప్రజలుచూపిన గౌరవము కారణముగ వారలంపుకృత్యమగును. దేశస్థితి నెరుగక నిజకృత్యగ్రహణశక్తి లేదని తెలువరించును. కనుక వారు తమతప్పును గ్రహించి, దేశ కృత్యము విషయగ కష్టానించువారికి కత్తులవలె గాక మిత్రులని భావించు రుని నమ్ముచున్నాను. ఇంతియగాక నిధికి వీలగుసంతకవరకు ధనమును గూర్చి యత్నింపవలసియున్నది. తమ కకత్యమగునపుడు ధనమును బుచ్చుచుండుమని బీసెంటు ప్రార్థనలు మనలను గౌరవించి యున్నారు. ఇదివరలో కొంతధనము వీరికియుండెను. శిక్షల గూర్చి ఆంగ్లదేశపు న్యాయస్థానములయందు వాదనలను జరుగవలసియున్నది. అట్టివాదమునకు గు న్యయమునిధి భరింపవలసియున్నది. ఆంగ్లదేశ న్యాయస్థానములయందు విచారణ జరిగిన యెడల లివరత న్యాయస్థానములు మున్నగువాటికంటె నిశేషమగు బహిరంగతలద్యపడగలను. అందువలన నాదేశమున మన పక్షమునపనిచేయుచున్న వారికి బలమధియు కాగలదు. హిందూ దేశమున గూడ కరపత్రములు మున్నగు సాధనములచేత సమితి కార్యము ననుపవలసి యున్నది. విభజనశకములకు పోయి, యుపన్యాయముల మొనగి, తన్మాత్రమున సంభవించు కృత్యములను తామే భరింపవలెనుంచు స్వాస్థ్యపరిత్యాగియగు డాక్టరు వదరాజులు నాయకుగారి కభినందనములు ఇచ్చుటగూడ నిరీ మార్గమునె యవలంబింతురుగాక. సమితి వారు నిష్కపింపబూనుకొనిన విద్యావ్యాపకమున కెట్టి మార్గము నవలంబించిన ప్రయోజనమునుండునని తాము తలచునదియు తెలియజేయ సభ్యులు ప్రార్థింతులు:-హిందూపత్రిక.

వృత్తాంతములు

హైదరాబాదు రెసిడెంటు మా. బ్రూకస్టన్ ప్రేజరు గారును, ఆయన భార్యయు, కెప్టెన్ స్పెల్లింగుగారును ఉదక మండలమునుండి గడచిన ఆదివారము నెకెంద గాబాదు చేరిరి. వారికి స్వాగతి మొనంగుటకు చాలమంది శిశు మహమ్మలు ప్రేమకన్న సోగుపడిరి. గౌరవాత్ము ఫింగులు కాలబడెను.

నిన్ను (2-7-1917) వెస్ట్రన్ ఇండియా టర్బుక్ట్ ఫలితములు తెలుపబడునని చాలమంది ప్రజలు బొబాయి లివునుహాజరద్ద గుమికూడిరి. నెం 15315 రు గల రెండు టిక్కెట్టులు పొరవాటను ఆస్సాములో హేలెగారికిని బొబాయిలో సర్ దోరబు తాతాగారికిని గూడ అమ్మబడుటచే సర్ దోరబు తాతాగారు హైకోర్టులో దావాచేసినందున లాటరీని కలుపుట నిలిపివేయబడినది.

వివాహితలగు జన్మలను పదుపుకృతికి విక్రియించి లాభములను పొందుట యొక విధమగు న్యాయసారమై పోయినది. సాధారణముగ నిట్టి కులటా విక్రయమునందు సామర్థ్యముగలవారు స్త్రీలను సంభుదేశమునకు దీసికొని పోయి అచ్చట విశేషలాభముల కమ్మివేయు చున్నారు. ఇట్టి విక్రయము గావించినందు గాను నాస్వీలో మొన్న నీరుధ్య యిద్దలు సిక్కులకును, ఒక డ్రెటికిని 3-4 సంవత్సరములకు తక్కువ కాకుండ కఠిన శిక్షలు విధించబడెను.

బొంబాయిగరమున కమలాబాయి అను సొక హిందూ బాలిక గత బుధవారము ఉదయము 10 గంటల కేళప్పడు సాతకాలనుండిచ్చుచు షేక్ మి నాక్ సందుగద్దకు వచ్చునపు టికి ఎవడో ఒక హైందవుడు ఆట్లు మెడలోనున్న 100 రూ॥ లు విలువగల నానును తీసికొని పారిపోయెను. ఆగోజుననే చన్నాబాయి అను 10 ఏండ్లబాలిక మరొక బాబునుండి వచ్చుచున్న సమయమున ఒక హైందవుడు ఆమె మెడనుండి 135 రూ॥లు విలువగల నానును తెంపుకొని పారిపోయెను.

తిరుచనాపల్లి జిల్లాలో తలమాలి దొంగలకు పట్టుకొనుటయందు మంచి సామర్థ్యమును కనుపరుచినందుకు గాను యీ క్రింది పోలీసు ఉద్యోగస్థులకు యీ క్రింద వ్రాయబడిన విధముగా బహుమతు లిచ్చుటకు ఇకొప్పెక్కురు జనరల్ గారు అంగీకరించిరి. సబ్ ఇన్ స్పెక్టరు రత్న విల్లెగారికి రూ॥ 75 లు నెం 984 రు పాడ్డు కనిన్దేబుకు రూ॥ 25 లు. కమలాపురం గ్రామ ముననబు సోనుకుందరము మొదలియూరుగారికి రు 100 లు వెలగల బంగారపు చుణిక్కు ఇయ్యబడెను.

నగరావంతెన ఉద్యోగస్థు లయిన చాపల్ గారి యింట్లనుండి కొన్ని నగలను విలువగల దుస్తులను దొంగిలించి నట్లు బాబింగ్ టుక్ అను వారిచే కేసు చేయబడినది. ఆ కేసు విచారణ సమయమున హెచ్ ట్రైబున అనువాదు చచ్చి నగలను బట్టలను తానే అపహరించితినియు ధరం తుట్లావీధిలో సొక కడ్డీవ్యాపార స్థానమున సరకులను దుస్తులను తాకట్టు పెట్టితి ననియు చెప్పెను. వెంటనే పోలీసువారు అచ్చటికి పోయి చూడగ పోయిన వారిలో సగము సామానులు నోరికెను. హెచ్ ట్రైబునను విచారణ యుచుంది.

కలకత్తా విశ్వవిద్యాలయమునందు మెట్రిక్యులేషన్ చదువబోవు విద్యార్థులకు:-చంద్రాను రాజధానియండి ప్రతివత్సరము నేకులు మెట్రిక్యులేషన్ చదువుటకు కలకత్తాను బోవుచున్నారు. కాని అట్టివారి కిప్పుకొక కష్టముకలిగినది ఇచ్చట నిదవభారము చదివి కలకత్తాను మెట్రిక్యులేషన్ చదువబోవువారికి అచ్చట మెట్రిక్యులేషన్ నందు స్కీలుదొరకవు. ఎందుకనగా? కలకత్తాను విశ్వవిద్యాలయమువారు ఈ సంవత్సరము క్రొత్తచట్టమును అయిలోకి దెచ్చిరి. అదేమన మెట్రిక్యులేషన్ విద్యార్థులు మెట్రిక్యులేషను క్లాసులో పూర్తిగా ఒక సంవత్సరము చదువవలసినదని. అచ్చట మెట్రిక్యులేషన్ సెషన్లు జనవరినుండి ప్రారంభమగుచున్నది. ఇచ్చట నిదవభారముచదివి మెట్రిక్యులేషన్ కలకత్తాలో చదువుటకు బోవువారు జూలై నెలలో బోవుదురు. అప్పుటికి Ist Sessions పూర్తి అయిపోవును. ఇచ్చటినుండి మెట్రిక్యులేషన్ చదువబోవువారు జూలై నుండి 6 నెలలములము చదువుదురు. పూర్తిగా మెట్రిక్యులేషన్ ఒక సంవత్సరము చదువనందున వారిని పరీక్షకు పంపరు. ఇచ్చట నూర్లు ఫైనల్ చదివినవారికి అచ్చట మెట్రిక్యులేషన్ నందు ములభముగా బ్రాహ్మబాయి స్ నూర్లు నందును కాటక్ ఇన్స్టిట్యూషినందును స్కీలు దొరకగలవు.-కలకత్తా విద్యార్థి.

ఆంధ్రోద్యమ వ్యతిరేక సభ.

శనివారము నాటి సాయంత్రము రెడ్డి నెల్లూరులో మహాజన సభముగిరిన వెనుక కాటంరెడ్డి అనినారాయణరెడ్డిగారు నేటి కసభ నాహ్వనముచేసి బ్రహ్మచారినింకొక మూల సేర్పించిరి. ఇది రెడ్డిసభయే యనియు, రెడ్డి తప్ప ఇంకెవ్వరు రావన ర్హులనియు, ఆంధ్రరాష్ట్రోద్యమమును ఆడేడించి, అకనకము ని తీర్మానించుటయే, ఈసభ మభ్యోద్యేషణనియు చెప్పిరి. ఈ సభ! నెల్లు ఓటచుటకును, మకు తొచలేదు. ఇది రెడ్డిసభయే యైన యెడల సంతృప్తిముగా ప్రాంతాభి కావనిధిమే మభ్యోద్యేషణముగా గలిగి రాజకీయసంబంధ మగు ప్రతిపక్షమును బహిష్కరించిన రెడ్డి, మహాసభకు, రాజకీయ విమయమునగుడ! చేర్చినట్లుగను, కొండజ, రెడ్డి ప్రముఖులను ప్రభాద్యతులను, ఈసభకు రాక చెడిపోయిరి. కాటంరెడ్డి అనినారాయణరెడ్డిగారిచే నహింసపడి వెల్లెటి పెంచ రెడ్డిగా రధ్యతు త వహించిరి. ఆంధ్రరాష్ట్రమువలన కష్టములు అనేకములు గలవనియు, పన్ను లెక్కువగా రైతులవిద బడవనియు, ఆంధ్రరాష్ట్రము వలన లాభములు లేవనియు కాటంరెడ్డి అనినారాయణరెడ్డిగా రుపపాదించి ఇట్లనిరి. ప్రత్యేకాంధ్రరాష్ట్రము కొరకుటకు తగు కాంక్షములులేవు. ఖర్చులచేటు, కష్టము లనేకములు. నెల్లూరు చెన్నపురి దత్తమండలముల వారికి చాల కష్టమగును. క్రొత్త ఉద్యోగులకు క్రొత్తమందిరముల కగు వ్యయములన్నియు రైతులవిదనే పడును. కనక అనగదాయకమైన ఆంధ్ర రాష్ట్రమే మనకు వలదు. తీర్మానమును దామరపు నేంటు ముఖ్యరెడ్డిగారు అనువదించిరి.

ఆంధ్రరాష్ట్ర ప్రతికూలవాదుల తరపున పొన్నలూరు లక్ష్మీనరసారెడ్డిగారు తీర్మానమును బలపఱచుచు, ఆంధ్రులకు అరవలకు చెన్నపురి హైకోర్టుకలదనియు, ఆంధ్రరాష్ట్ర మేర్పఱచుకొనినయెడల ముఖ్యకట్టణము విశాఖపట్టణమునో ఎక్కడనో యంచుననియు అందు హైకోర్టు నెట్లునెడల నెల్లూరువారికి నిరంకుశము కష్టము కలుగుననియు అట్టి ఆంధ్ర రాష్ట్రము మన కక్కరలేదనియు చెప్పిరి.

ఆంధ్రరాష్ట్రోద్యమముల పక్షమున పొన్నకా పట్టారామి రెడ్డిగారు తీర్మానమునకు కృతిరేకముగా మాట్లాడుచు నెల్లూరివారు తాము పట్టణ టెండెటికి మాడేకాల్గిని పెడవాదము నలుపుచున్నారనియు, ఆంధ్రకృత్రిక ప్రత్యేకముగ పూర్వమునండి తేజోవంతమైయుండెననియు, ఆంధ్రరాష్ట్రమునవనరును వారు తమవాదములను సమర్థించుకొనజాలక పశ్చులనుగూర్చి అతి వాదముచేయుచురైతులసభయ నెట్లుచున్నారనియు, ఆంధ్ర రాష్ట్రమువలన పన్నులక్ష్మీకచుచుగని ఎన్నటికినిఎక్కువగా వనియు ప్రస్తుతము రాష్ట్రప్రతిపక్షమునకు హైకోర్టు మున్నగు వానికొకట ఆంధ్రులను అరవలకు వ్యయములను పంచుకొను చున్నారని గానను, అరవల కంకై ఆంధ్రులు చెల్లించు భాగమే ఎక్కువగా వచ్చుచున్నది పరిపాలనా కృత్య విషయమున బాధ గలగదనియు చెప్పిరి.

కుండ చెంచురెడ్డి గారు పట్టాభిరామరెడ్డిగారి వాద మను అనువదించిరి. పట్నం వేంకటసుబ్బారెడ్డిగారు బలపఱచుచు విశాఖపట్టణము ముఖ్యపట్టణముగా నుండుట యసంభవ మనియు, దానిని గురించి ముందుగా ఆంధ్రమహాసభవారేమి యు నిశ్చయింపలేదనియు, ఆంధ్రరాష్ట్రముంగీకృతమైన వెనుక ముఖ్యపట్టణముయమును చర్చించుచున్నారనియు చెప్పిరి. ఎక్కువ పన్నుల పడవనియు, ఒకేలే యధ్యమవలన ఎక్కువపన్నులు పడవన, రెక్కరాష్ట్రములతోపాటు పడవనియు, ప్రత్యేక రాష్ట్రమువలన ఎక్కువపన్నులు పడుట అసంభవమనియు చెప్పిరి.

అన్నదేవుల గోవిందరెడ్డిగారు రాష్ట్రప్రతికూలవాదము నల్పచు "ఈ ఆంధ్రమహాసభ 5 ఏండ్లక్రిందట పుట్టినది. అంతకు ముందే యుద్ధమ మెక్కడ నుండినది? అంతకుముందు కనబడని యావశ్యము ఇప్పుడెట్లు కనబడినది. ప్రత్యేకముగా ఆంధ్రుల కొక రాష్ట్రము చున్నయెడల అరవల కొక రాష్ట్రము, కన్నడజనుల కొకరాష్ట్రము వలయాకజనుల కొకరాష్ట్రము, బ్రాహ్మణవాదుల కొక రాష్ట్రము, బ్రాహ్మణలేరుల కొక రాష్ట్రము ఇన్ని రాష్ట్రముల సేర్పఱచవలసివచ్చును. క్రొత్తగ హైకోర్టుమున్నగుకట్టడములకొకట ఎంతయోధము కావలసివచ్చును. దానికొకట రైతులకు పన్నుల సేక్కున చేయవలసివచ్చును. ఆంధ్రోద్యమము రాకముందు ద్రవిడసోదరులతో మనకు సఖ్యముండెను. ఆంధ్ర రాష్ట్రోద్యమమువలన ద్రవిడలకు పన్ను క్రోధముగలుగును.

ఇట్టి అక్రమమైన ఆంధ్రరాష్ట్రము మనకువలదు" అని చెప్పిరి. వెల్లెటి అనినారాయణరెడ్డి గారు ఆంధ్రరాష్ట్రానుకూలవాదమును సూపుచు ఆంధ్రరాష్ట్రముపట్ల, కాపులకు వట్టిద్రమయేగాని వాస్తవముగా భయమున కనరమేలేదనియు, మనకు కృతిరేకముగా నొక ప్రభుత్వవర్గ మున్నయెడల, మనరాష్ట్రకార్యభారము తప్ప ఇంకేమియు వారి నాకర్షించదనియు, దీనివలన విశేషలాభము మనకుగలదనియు చెప్పిరి.

అల్లూరు నివాసులగు కే.వేంకట్రామణరెడ్డిగారు రాష్ట్ర ప్రతికూలవాదమును సలపుచు బీహారు ఒరిస్సాల పక్షమున సలపబడిన విభాగము, పరిపాలనా సౌకర్యముకొరకు సలపబడినదిగాని భాషాప్రయుక్త విభజనముత్రము క్రింద విభజింపబడలేదనియు, ఆంధ్రులకంటె అరవలు విశేష మేధా సంచనలనియు, అరవలననే ఎక్కువ యద్యోగములు అరవలకు పోవుచున్నవనియు, ద్రవిడసోదరుల ఉత్కృష్టత భరించజాలక ఆంధ్రు లీత్ర మోద్యమము నారంభించిరినియు నుడికిరి. కసిరెడ్డి వేంకటసుబ్బారెడ్డి (దత్తమండలములు) తిట్టముగానుండి ఆంధ్రోద్యమము దత్తమండలములందు వ్యాపింపలేదనియు, అనుకూలవాదులను ప్రతికూలవాదులను త్రిత్ర ప్రయత్నములనే ఆచుటి ప్రజాభిప్రాయమును గమనిన వలెననియు చెప్పిరి.

కాటంరెడ్డి అనినారాయణరెడ్డిగారు మఱుల నుడువుచు ఆంధ్రోద్యమమునకు అందరను అనుకూలరేయనియు ఆంధ్ర రాష్ట్రోద్యమము పట్లనే మేము కృతిరేకులచునియు చెప్పిరి.

కట్టమంచి పిరారెడ్డిగారు ఆక్షేపకవాదమును సలపుచు ఆంధ్రరాష్ట్రమువలన పలుకష్టములు గలవనియు ముఖ్య పట్టణము నేమూలనో నెట్టినయెడల, దత్తమండలములకు నెల్లూరుకు చాల దూరముగా నుండుననియు ద్రావిడులకు స్వంత తెలివి వనకు లేదగాన ద్రవిడులతో గలసియుంట మనకు క్రేయస్కరమనియు ననిరి.

గోదావరి మండలవాసులగు ఎం. సత్తిరెడ్డిగారు అనుకూలవాదమును సలపుచు నెల్లూరివారు ఆంధ్రరాష్ట్రోద్యమమును ద్రావిడసోదరులతో పట్టుదలతో ప్రయత్నించుచున్నారనియు, ఆంధ్రరాష్ట్రమువలన వెక్కులాభములు గలవనియు చెప్పిరి.

మఱికొంద రనుకూలప్రతివాదములుగల్గినవెనుక అల్లారెడ్డి సుబ్బారెడ్డి బి.ఎ.వి.ఎస్ (హైకోర్టువకీలు) గారు తాము మొదట తిట్టవాదాలమై యుంటిమని చెప్పి ఇంకను ఇట్లనిరి. నేను మొదట తిట్టముగా నంటిని. ప్రతికూల వాదబలమును, కావలెని వాదమున్ను లేకున్ను పట్టుపట్టి నిలుపుట చూడ చూడ, నేను భేదాభిప్రాయము నెంచవలసివచ్చెను. ఆంధ్ర రాష్ట్రోద్యమము నణగద్రొక్కుట కు మీ ప్రయత్నము జూచి నేను రాష్ట్రానుకూలవాది వైతిని. అనుకూలవాదులు పన్నులు లెక్కకగు, రైట్లో ఎక్కువగుట ఎట్లో అసంభవమో వాదించెయిన్నారు ప్రతికూల వాదులు పన్నులెక్కువగునది చెప్పజాలరు. నిన్న మొన్న జరిగిన సభలకిది కా దీసభ. నిన్నటిసభకువచ్చినవారనేకులు ఇంటికి రాలేదు. ఇదియొకసభయే కాదు. ప్రతికూలవాదు లెట్లు చెప్పినట్లు కలించుచునా? వాదములనుగూర్చి యోచింపవలదా? మనస్సాక్షిలేదా? మనస్సాక్షిగౌరవమును నిలిపి యుక్తాయుక్తములను విచారించి మీయభిప్రాయమును దెలుపవలెను." ఎం. సీతారామరెడ్డిగారు ప్రతికూలవాదమును సలిపిరి. అగ్రతలు హైకోర్టుకును కట్టడములకును పన్ను లెక్కువగుననియు మనకంటె భూవలతులగు ద్రవిడులతో విడిపోవలసి వచ్చుననియు, ముఖ్యపట్టణము హైకోర్టు ఏమూలనోయున్న వనకు లాభము లేదనియు చెప్పిరి.

పిమ్మట ఆంధ్రరాష్ట్రోద్యమవ్యతిరేక తీర్మానము సభ్యుల యంగీకారమునకు వచ్చినప్పుడు 19 మంది ప్రతికూలముగను తిక్కనవారనుకూలముగను సమ్మతుల నిచ్చిరి.

ఈసభకు ఇంచుమించుగా 50 మందివచ్చియుండిరి.

నెల్లూరిలో రెడ్డిమహాసభ జరిగిన వెనుక ఆంధ్రరాష్ట్రోద్యమవ్యతిరేక సభాసంతరమా దామరపు వేంకట సుబ్బారెడ్డి గారు ఎం. సత్తిరెడ్డి ఏనాదిరెడ్డి గాల్గ ఎదుట మాట్లాడుచు తాము ఆంధ్ర రాష్ట్రానుకూల వాదులమై యుండియు, కాటంరెడ్డి అనినారాయణరెడ్డి మున్నగు వారలకు వెంటి మనస్సాక్షికి కృతిరేకముగా ఆంధ్రరాష్ట్రమునకు ప్రతికూలముగా వోటు నియ్యవలసివచ్చెనని చెప్పిరి. దీనిననేకులు వినియుండిరి. ఇంతకుమున్ను ఈ విషయమునే దామరపు వేంకట సుబ్బారెడ్డిగారు మఱికొందలు గొప్పవారి ఎదుటను చెప్పియుండిరి.

రంగూను వార్తలు

రంగూను, జూలై 2:— జి. రట్టిరెడ్డి గారు నేటిదినమున బర్మా గవర్న మెంటు ఎడ్వోకేటుగ మరల నియోగింపబడిరి. వీ రిదివరలో మాండలే కుట్రకేసును విచారింప నియోగింపబడిరి. వారిస్థానమున తాత్కాలికముగ నియోగింపబడిన ఇ. పి.గింబాదము గారు బర్మా శాసనసభ కార్యదర్శిగ నియమింపబడిరి. బర్మాశాసనసభకు సహాయ కార్యదర్శిగా నున్న పి. పి. గిన్వాలా గారు ప్రస్తుతము స్థానిక దొర తనమువా రాలొచింప వలసియున్న బర్మా మ్యూనిసిపల్ చిట్టను మరి మూడు నాలుగు చిట్టలను విచారింప నియమింపబడిరి.

మంజూబు జాతీయ సభాస్థాయిసంఘము.

లాహోరు జూలై 2:— ఈసంఘమువారు నేటి సాయంత్రము సమావేశమయి రాబోవు జాతీయమహాసభకు సర్ సుబ్రహ్మణ్య అయ్యరు, మహమ్మదాబాదు రాజా, ఎం. ఎ. జిన్నా గారలలో నొకని ఆధ్యక్షునిగా నెన్నుకొన గోరిరి. ఆసమయమున వారు నాగోజిగారి మరణమువల్లన భారతభూమికి విశేషమైన గతిగని తీర్మానించి తమ సానుభూతిని వారి కుటుంబమునకుదెలిపిరి.

జాతీయ మహాసభను, మహమ్మదీయమహాసభను గలపి యొకేసభగ నేర్పరచిన బాగుండుననిగూడ వారు నూచించిరి.

హిందూదేశీయ మహాజనసభ కార్యదర్శులు ప్రస్తుత మున్నటువంటిరాజకీయ విషయముల స్థితినిగూర్చి వర్ణించుట కొకసభనేర్పరుచుటకు తనతమ యభిప్రాయములను తెలుపుటకు రాష్ట్రీయసభలవారిని తలచియులముగ నడిగిరి.

సర్. సుబ్రహ్మణ్య అయ్యరు మహమ్మదాబాదు రాజాగార్లదిలో నొకరిని రాబోవు దేశీయ మహాజన సభకు ఆధ్యక్షునిగా నియోజింపదగునని బొంబాయి రాష్ట్రీయ సభవారు నూచించిరి.

కలకత్తానగరమున కొహిక్ అనుయూదుడు తన భార్యయగు విస్తరు అనునామెతో గొంతకాలము కలసియుండిన పిదప వారిరువురును తగవులాడి విడిచియిరి. నెలకు 25 రూ॥లు భార్యపోషణము నిమిత్తము యివ్వవలసినదని కోర్టు వారు పరమ్యరించిరి. నెలకు 25 రూ॥లు చొప్పున కొంతకాలము పుచ్చుకొనినపిదప భార్యభర్త రైతువురును మరల సమాధానపడి తిరిగి కొంతకాలము కలసిమెలసి యుండిరి. ఆసమయమున మనోవృత్తి యివ్వబడుటలేదు. పిదప కొంతకాలము నకు మరల నెకపర్యాయము వారిద్దఱును తగువులాడుకొని విడిపోయిరి మనోవృత్తికి తిరిగి కేసుచేయబడెను. మేజిస్ట్రేటుగారు యీపర్యాయము నెలకు 30 రూ॥ల చొప్పున మనోవృత్తి నియ్యరలెనని గత లక్ష్మీవారమునాడు తీర్మానించిరి. అప్పుడా యూదుడు తాను క్రైస్తవ మతము నవలంబించిన భరణము నియ్యనక్కరలేదుగాన క్రైస్తవత నయ్యదన నెను.

"చిల్ల" నొక ప్రమాదము

(మా స్వకీయ విలేఖరియొద్దనుండి)

తలెరివన.

బారువ, జూలై 2:— బారువరేవులోనుండు "చిల్ల" యను స్త్రీమరు నిన్నటి యుదయము సరకులు వేసికొనుచుండగా మధ్యాహ్నము 1 గంటకు వెనుకభాగమునకు నెప్పుంటుకొని నది. అందు చెన్నపురినుండి వచ్చుచుండిన 1600 మంది ప్రయాణికు లుండిరి. ప్రయాణికులు భయపడి ముందటి భాగమునకు పోయిరి. అగ్ని భయంకరముగా వ్యాపించుచుండెను. స్త్రీమరున రేవునద్దకు దెచ్చి ప్రయాణికులను దింపిరి. ఒడ్డుకు రాకముందే కొండలు బయటికి దిగిరి. కొందరు మరణించిరి భయమగు చున్నది. కెప్టెనును, ఉద్యోగులు గాత్రిపూట నొక దిగిరి. వారికి కష్టమున్నంపెనీ వారిచే సర్వరిధముల సహాయ మను చేయబడెను. నొకయంతయు ధ్వంసమైనదని గ్రామస్థులనుకొనిరి. ప్రాంతకాలమునందు అగ్నిని చల్లార్చగలమని కెప్టెనును నాకోద్యోగులు నాకోగొప్పిరి. నిరాధారులను గ్రామస్థులు అన్నదానము చేసిరి.

ఇంకొక తలెరివార్త.

జూలై 2:— నిన్నటి యుదయము 10 గంటలకు అగ్ని చల్లార్చబడెను. కొందఱు ప్రయాణికుల సామానులు ధ్వంసమయ్యెను. నిన్నటిదినంతయు వర్షము కురిసినది. ఈదినము గ్రామమునకు వచ్చుచుండిన ప్రయాణికులలో 10 మంది కనబడలేదు. వారి శవములును దొరకలేదు. రాత్రింబగళ్లు గ్రామస్థులు తిరుగుచు వెదకుచుండిరి. నిన్నటిదినము గోపాలపురము, కలింగపట్టణము కలకత్తాల నుండి కొందఱు నాకోద్యోగులు వచ్చిరి.

బీజాపూరు శిథిలము.

దక్షిణ హిందూస్థాన తాళవృక్షమున నామము బీజా పూరు నగరమునకు సాధకమైయున్నది. చందలకొలది మైళ్ల దూరమున వ్యాపించియుండు గొడాలిబిల్లుల నెన్నిటినిదా తినగాని యీపురమును చేరజాలము. ఇయవదారి నేయబడి యుండుటచే ప్రస్తుతము బీజాపూరునకు ప్రయాణమంతయో యాసముగ నుండదు. అయినను "యా యే దారి యేపుడంత మగును. ఎపుడు పురికంటబడు"నని పలుసార్లు ప్రయాణికుడు మార్గమున విసుగుపెందక మానడు. వర్తమానమున పురమున ననేకమంది జనులున్నను, కట్టణముయొక్క కళకాంతులు నశించినవని పలువు రభిప్రాయపడుచున్నారు.

ప్రథమమున తా మా నగరమును దర్శించినపుడు మెహో సు మైలరు గారికొక వివరగు దైవ్యభావ మాపురియందు పొడ గట్టినది. కాని కనుమాపు మేరవరకు చిత్ర చిత్రవిధములగు కట్టడములు, బహుప్రాచీనములను శిథిలములు నగు మందిర ముములు. స్థుగునది వారి నలరింపజేసినవి. దక్షిణ హిందూ స్థానమున నెచ్చటను, బీజాపూరు శిథిలములయందు గన్పట్టు శిల్ప చతురతయు, ధనవ్యయమును గానరావు. పీఠము, గూల్పున, గోల్కొండ ప్రాచీన దుర్గములు సహా బీజాపూరుకు దీని కట్టిన చెప్పవచ్చును. ఈ శిథిలములయందు దెంతికాలము వ్యయ పరచినను ప్రయాణికునకు తనివి యుండనేరదు. ఈ యశం త్పైకి శిథిల మందిర యాదాకృతి గారణము గాక శిథిలముల యందుండు సౌధములు విలువంపులు, కమాధులు, ద్వారములు గోపురములు మున్నగునవి కారణభూతములై యున్నవి. పురాభివృద్ధి కార్యము లెవ్వము జరుగక పూర్వము మైలరు గారిటకు బోయియున్నాడు. ఇటీవల నొకప్పుడైన యభి వృద్ధి కార్యములు క్రమరీతి నుండలేదు. బలవత్తుగు పౌర భాటులు గూడ జరిగియుండెను.

బలివృక్షగు దుర్గము.

బీజాపూరు నగరపు గోడలు రాతితో రెండువరుసలుగ గట్టబడి, రెండు వరుసలుకు నడుమను మట్టితో పూరింపబడి యున్నది. మొత్తముపై నిరువదియారు బురుజులుండి బురుజుల పై ఫిరంగు లచుర్బవియుండెను. ఈ శతఘ్నులలో కొన్ని యిప్పటికిని నిలిచియుండి చూపర కాశ్చర్యమును గలుగజేయు చున్నవి. బురుజులకట్టినపుడు, శతఘ్నుల నాపయోగించు వైని కలకు రక్షణయేర్పాటులు లేకయుండెను గాని కొంతకాలమై న వెనుక బురుజుల చుట్టును పిట్టగోడలుపెట్టినవి. నిపాయిల కీచిన్న గోడలు రక్షణ నొనగను.

పశ్చిమమున మక్కా ద్వారమున, పశ్చిమోత్తరదిశయందు సూర్యపురద్వారమున, ఉత్తరమున బహమునిద్వారమును, తూర్పున అల్లాపూరుద్వారమును, పాక్షిణముఖమున ఫాతే ద్వారమును అను మైన ద్వారము లున్నవి. మొదటి ద్వారము శత్రువుల వశమైనయెడల, స్వయంత్వజాగ్రత్తై మరి యొక ద్వార నివాహారమునకు కొంత దూరము వెనుకనున్నది. పురము చుట్టునున్న గోడల నిడివి 6½ మైళ్లు. పురవిస్తీర్ణము 2½ చదరపుమైళ్లు. బలివృక్షగు నీ పురనిర్మాణ మొక నాటి మాటగాదు. రెండుమాడు శతాబ్దముల వరకును ఒకదాని వెంబడి నొకటి చొప్పున నా త న ను గు మం ది ర ము లు మున్నగు నవి నిర్మిం ప బ డు ముం డె ను. రాజులు కట్టించిన మందిరములు కొన్ని శిథిలములై యున్నవి. కొందరు గట్టించిన సౌధములలో విశేష భాగము గానరాక స్వల్పముగు శిథిలములు మాత్రము గానవచ్చును. పురమునందలి మందిర నిర్మాణము అవి 1 అు పాలకునితో నానంధపు య్యెను. ఈతడు కిరీటయం దభిరుచి గలవాడై పండితుల పోషించుచుండెడివాడు. జమానుషీరు, పురపుగోడలు మున్న గున వీతని యాధిపత్యము క్రిం ద నిర్మిం ప బ డి న వి. తాళికోట యుద్ధమున విజయనగర రాజు కతపోడించి, ఆ యుద్ధమున దొరకన దోసిడి సనముతో నిత కట్టడముల సా గించెను. రెండవ ఇబ్రహీము తన గోదని మాత్రము గట్టించు కొనుటతో కాలమును గడిచెను ఈతడు నిర్మించుకొనిన భిగ కాల వాసస్థాన మీతని యభిరుచియు, వైభవ్యమును వెల్లడించుచున్నది. ఇబ్రహీము నందెరమున రాజ్యమునకు వచ్చిన మహమ్మదులను నాతడు పురమునందలిమందిరములన్నిటికంటె శిథిలయగునదగు గొల్లంబాజును కట్టించెను ఒక్కొక్కే కాల్యమున లేపు లేక్కిన వగునందము మున్నగు రుణముల నీకట్టడ మితర కట్టడములకు తినిపొవును. పిదప సింహాసాసీనుడైన రెండవ అలి యనునతడుగూడ తన సమాధిని నిర్మించుకొనదలచెను. ఈ

కట్టడములు ముగింప గుటకు పూర్వ మె యాతడు స్వగృహ డ గు ట చే నీ త ని గో రి యగుపూర్వదశ యందున్నది. ఇబ్రహీమురజా గొల్లంబాజులని మైని వివరింప బడిన రెండుకట్టడములు చాల ప్రధానములు. ప్రాధాన్యమున స్వల్పముగ తినిపొవు కట్టడములు మరొక్కటి నీచట వివరింప దగును. 1561 సం॥ అదిల్ షా అను పరిపాలకుడు గంగను మహా లుముందగ 60 యడుగుల పొడవుననుండు విలువంపునొక దాని గట్టించెను. తత్కారణమున నీమహిళ ప్రాధాన్యము కడసి యున్నది. సుల్తానును, రాజపరివారమును నిరాటంకముగ తమ యెదుట కొంతదూరమున జరుగు వల్లయుద్ధములు, పందెము మున్నగునాటిని జూడగలుగుటకై నీచటంపు ఇంత పెడలు గలిగియుండెను.

పవిత్రమగు వెండ్రుకలు.

లెన్నెపుణ్యమును వెంకటంపక యాత్రికులను విశేష ముగ నాకర్షించు అసాధు మహాలను నికొక కట్టడ మున్నది. ఇచట మహమ్మదీయ మతస్థాపకుడగు మహమ్మదు గడ్డమునందలి రెండు వెండ్రుకలు భద్రపరుపబడియున్నవి. వీనికట్టి యపాయమును గలుగకుండ గదిని సీలుజేసి సంవత్సరమున కొకసారిమాత్రము తెరచురు. కాని వెండ్రుకలున్న గదిలోనికి కొంగలుపడియుండి, వెట్టె తెరచుట కధికారము లేనందున, చోరులు వానిని తక్కురచించినదియు లేనిదియు స్పష్టముగ లే లియదు. ఉన్నను లేకపోయినను మహమ్మదీయులవి యాపె ట్టెలా నున్నవని భావించి వెట్టెను విశ్వాసముతో గొలుచుచు న్నారు. ఈమహానతే మరయొకగదియందు యూహాపీయను చిత్రకాళికృతమగు కొన్ని చిత్రపటము లుండెననియు, అపురం గజేను చక్రవర్తి వానినిజూచి మండిపడి కొర్రానుగ్రంథ బోధన మున కట్టి పటములు వ్యతిరేక్తము లగుటచే వానిని చెరిపించెను.

చూసివచ్చామగు మహతరు మహాలను మరియొక కట్టడ ముచాలవృద్ధమైయున్నది దీనిపైన నేకమగుగుడులుమున్నగునవి కలవి. వెనుకనివి సభాస్థానములుగను, పురమునకులయ జూచుట కును ఉపయోగించుచుండెడివి. ఈద్వారమందలి గవాక్షముల యందు మనోహరములగు నగిషిపనులువిరివిగ కాననగును. రాజు సెంద ధనమును సంపాదించి, యాధనము సేయుల వ్యయపరచుటకునతోపక, దాని నీకట్టడము విషయమై యొక నీచకుల జూడుపయోగించెనను గాధ యొకటున్నది గాని దీనిసమ్మెట కాధారములు లేవు. మసీదును, ద్వారము నొక్కలే గట్టియుంచి యుండవచ్చును.

తటాకములు.

బీజాపూరునందు కొన్ని చక్కని చెలువు లున్నవి. వీని లో ననేకమగునవిస్తీరికి కిదురవ్యములైయున్నవి. టాడ్ బారి సహోదరమునంటి దానిని దక్షిణమున నెచటను గానము. సహోదరప్రవేశమార్గమున కిర దడుగులు వెచ్చెల్గుల నొక విలువంపున్నది. విలువంపున కిరుప్రక్కలను రెండంతస్తులుగల అత్తకొణ ప్రంధములును వానిపై గోపురములునుఉన్నవి. సహో దరము 48400 చదరపుగజములు విశాలమై తిక్కునల్లనా గోరవాగ్ధమై 1620 సంవత్సరమున సంపూర్ణమయినది.

చెందు బీరీయను మరియొక రాణిమేన నికొక తటా కము విలసిలుచున్నది. తనమేనును స్మరింపజేయు నీతటాకముపై తటాకమును మించియుండలేనని యామె శ్రద్ధపహించి యుం డవచ్చును. ఈసహోదరమున కనతి దూరముననే మోదరు బర్జి యను సొక ప్రంధమున్నది. ఈ ప్రంధమును గూర్చి యొక చిన్న కథ గలదు. గోడలను కట్టరలసినదని సుల్తాను అజ్ఞయి డిచ్చుడు, సుల్తానుగారి పనిపొద మోదరుభాను అను నేనాని మరియొక చోటి కరిగి యుండెను. తత్కారణమున నీనేనాని తృప్తిపరచు నిమిత్తము, ఎల్లరు నీ ప్రంధమును నిర్మింప సుల్తాను మోదరు భానునకు నియోగించెను.

బీజాపూరు క్షిరంగులు.

ముప్పలియనుగుల. ఎనిమిది అంకశముల పొడవును నడుమ రెండుమూడువృత్త కొలత 13 అంగుళములను గల పెద్ద శతభిన్న యొకటి బీజాపూరున గలను. బురుజు లన్నిటియం దిట్టిపురున నందు క్షిరంగులే యున్నవి. మల్లికు మైదానమున శతభిన్న బీజాపూరున సుప్రసిద్ధమై యున్నది. ఈ శతభిన్న కంచుతో చేయబడినది. గత శతాబ్దమున వీని నమ్మిసేయు యత్నములు జరిగి విఫలములైనవి.

బీజాపూరున ముఖ్యముగ సంవిర్భంప వలసినవిక రెండు కట్టడము లున్నవి. ప్రయాణికులు జామానుషీరు, సతుమండ్లల ను లేవక దర్శింపవలయును. మొదటిది విశాలమై, అనేకమ గు శిల్పనాతుర్యమును వెలువరించు వడిను. రెండవకట్టడ మున్నెత్తమై ప్రస్తుతమునకు 5 అంతస్తులు మాత్రమే నిలిచియు న్నది. దీని తుదియంతస్తున నుండివేసి పురమునలియును, పరిసరములనుండు పట్టణముల స్థూపముగ నొకరించును.

హిందీ భాష

మహాత్మగాంధీగారిలేఖ

హిందూదేశమున విద్యాధికులకు హిందీభాష యొక్క టియే సామాన్యభాష కాగలదనుట నిర్వివాదవిషయము. అది ఎల్లు సామాన్యభాష కాగల దనుటయే అలోచనీయము. ఆంగ్లభాష విజాతీయమగుటచే నాంగ్లభాష సహాయమున హిందీభాష సామాన్యభాష కాజాలను. ఆంగ్లభాష నభ్యసింపగలవారికి హిందీభాష నభ్యసించుట బహుసులభము. 6½ కోట్లమంది హిందీభాషను వాడుచున్నారు. బెంగాలీ వీహారీ-ఉరియా-రురాతీ - గుజరాతీ-రాజస్థానీ-పంజాబీ-సింధి మున్నగు భాషలు హిందీభాషకు సోదరీ లనందగును. ఈ భాషలను మాటలాడు వారందరును హిందీభాషను తెలియ గలుగుటయు హిందీభాషయందు మాటలాడ గలుగుటయు సులభము. వీరందరును కలసి 22 కోట్లమంది యగుదురు. ఆంగ్లభాషను సరిగ మాట్లాడనేర్చిన వారు లక్షమందియైన నుండరు. అట్టిచో 22 కోట్లమంది మాటలాడు హిందీ భాష సామాన్యభాష కాజాలనిచో ఆంగ్లభాష ఎల్లు సామాన్యభాష కాగలదు? మనము పరికిరమునలనను ఆత్మ విశ్వాసము లేకుండుటవలనహిందీభాష ప్రాముఖ్యతను సరిగ గ్రహింపకుండుటవలనను దేశీయ వ్యవహారముల నన్నిటిని హిం దీభాషయందు జరుపుటను ప్రారంభింపలేదు. మనము పరికిరమును వీడి ఆత్మవిశ్వాసముతో హిందీభాష ప్రా ముఖ్యతను గ్రహించితిమేని దేశీయ మహాజనసభ రాష్ట్రీయ సభలు, శాసనసభలు మున్నగువానియందు హిందీభాషలోనే కార్యక్రమమును జరుపుట ప్రారంభము కాగలదు. రాష్ట్రీయ బాతీయ సంఘములు ఇందుల కుపక్రమింపవలసియున్నది. ఆరవము మున్నగు ద్రవిడభాషలను మాటలాడువారికి మా త్రమే కొంతయిబ్బంది కలుగవచ్చును. హిందీ భాషాభి మావలగు సుల్తానావంతులను చెప్పు పురి రాష్ట్రీయనకు బంపి హిందీభాష నుచితముగ బోధించుట కేర్పరచిన ఈయిబ్బంది తొలగగలదు. బోధకు లుల్తానాధీశు లగు దురేని విద్యాధికు లచిరకాలముననే హిందీభాష నభ్యసించ గలుగుదురు. ఎంత త్వరలో ఎంత హెచ్చుచుండినపింజి అంత త్వరలోనంతయధికముగ హిందీభాషవ్యాప్తమగును. మరియు స్వయంసహాయమున భాష నభ్యసించగలుగుటకు సాధకము లగు గ్రంథములను గూడ ప్రకటించి యుచితముగ పంచివెట్టి వలెను. హిందీభాషాభ్యసన విషయానత్యంతను బోధించుటకు కొంతమంది వక్తలనుగూడ పంపించవలెను.

బొంబాయి మొదలగు రాష్ట్రములందు ద్రావిడులు గల భాగముల కన్నిటికిని గూడ నీప్రచారకులను పంపవలెను. సురాతి, గుజరాతీభాషలు మాట్లాడవారు భాగములకుగూడ నీ ప్రచారకులను గ్రంథులను పంపవలెను. దీనికంతకును ధనము కావలెను. ఇది యొక భారమని ధనికులు తలంపగూడదు. ఇది వారికి ముఖ్యబాధ్యతగ వచ్చును.

కార్యనిర్వహణమున కొకచిన్న సంఘ మేర్పటుపవలెను. కార్యనిరతులే ఈసంఘమునకు నియోజింపబడవలెను.

మరియొక ముఖ్యవిషయముగలదు. హిందీపాఠ్యభాష లను లిపిభేదమేగాని ఇతరభేద మంతగాలేదు. లిపినిగూర్చి మనము మహమ్మదీయసోదరులతో తిగవులాడకలె? మనము సాక్షి అక్షరములను గూడ నేర్చు కొ న వ చ్చు ను. ఇ ది క ర కే చాల మం ది నేర్చు కొ ని యున్నాను. మహమ్మదీయ సోదరులు దేవనాగరి లిపిని నేర్చుకొను వరకును మనము రెండు లి పు ల యం దు ను వ్రాసి సాగింప వచ్చును. ప్రస్తుతము దేవనాగరిలిపియందు హిం దీ భా ష ను దేశ క మం త ట ను వ్యాప్త మొనరింప దగునని గంధీగారు వ్రాసిరి. సంస్కృతవిశ్వాధుల కందరికిని దేవనాగరిలిపి వాగుగా తెలిసియుండుటచే అలిపియందు హిం దీభాష నభ్యసించుట చాల సులభమని సూచించుచున్నా ము. ఈభాషయందు దవ్యక్షమానుర్య గాంధీవ్యాసులు గలవు. సంస్కృతపదభాషాశక్తి మిత మగు హిందీభాష శ్రవణా నందకరముగ నుండునని పూనా నాటకసంఘముల హిందీనా టకములను దూచికవారికి దూకుగా తెల్లము కాగలను. ఈ గాంధీమహోదయి యుద్ధయమునకు ఆంగ్లలండును తోడ్ప డుట ముఖ్యకర్తవ్యమని సూచించుచున్నాను.

జూలియను లింగు గారు అమెరికా మూడవ ప్రెస్టెయను కధికారిగ నియమింపబడుచునవి అజ్ఞాన్వరు పత్రిక వ్రాయు చున్నది.

కమలామణిలేఖలు

వెల 3 అణాలు. పూర్వగుచ్ఛము - తయారైనది. [వి. పి. వ్యారా 3. అ]

ప్రతి 5 ప్రతులు పి. పి. ఖర్చు సహా, రూ. 2-2-0.

వెల 12 అణాలు. పూర్వగుచ్ఛము - ముద్రణచేయబడినది. [వి. పి. వ్యారా 12 అ]

ఉత్తర గుచ్ఛము కొద్ది కాలముగానే వెలువడగలను. ఈ లోపల పూర్వగుచ్ఛమును మఱి మఱి చదివి అందుగల పొందికలు, రసవంతములగు పట్టు, విశేషాశ్చర్యములు, మున్నగువానిని బుద్ధిమంతులు గ్రహించి ఆనందింతురుగాక. ఇనుమల కొలది బయలుపడునట్టి రుచి వట్టిమాటలచే వచ్చించి తెలుపుట సాధ్యము కాదుగదా! ఈ పూర్వగుచ్ఛమును నెమ్మదిగ చదివి సారమును సంపూర్ణముగ గ్రహించినవారి హృదయములు ఉత్తర గుచ్ఛమునకై తత్పరతను చూపుట నిస్సందేహము. అట్లే య భాషలో దొరలును మన వారునుగూడ లక్షలకొలది జనులు చదివి స్థాపించిన యీ శేఖరవలని యానందమును ఆంధ్రలోకము దెల్లడల వ్యాపింపజేయుట మహావికారముగావున, ఈ క్రింది యేర్పాటు చేయబడినది. ఏనుసగా—

ప్రతి ఒక పేజీకి 5 ప్రతులు పూర్వగుచ్ఛము తెప్పించుకొని పి. పి. ఖర్చు సహా రూ. 2-2-0. లు చెల్లించువారికి ఉత్తర గుచ్ఛము తయారైన వెంటనే 5 ప్రతి

బహుమానముగా

పంపుచున్నాము. మఱియు, తప్పక చేరుటకై పోస్టేజి పైతము భరించి బంగీవ్యారా పంపుచున్నాము.

ప్రతి పూర్వగుచ్ఛమును పి. పి. గా పంపుచున్నారా? ఎన్ని ప్రతులు?

విక్రయియో డిపో - మైలాపూరు - మద్రాసు.

లోక పసిద్ధమైన సాలామిసిరిమురబ్బ

1000 రూపాయలు బహుమాన మియ్యబడును.

ఈమురబ్బను సాలామిసిరి కాదని రుజువుపరచువారికి 1000 రూపాయలు బహుమానముగా ఇయ్యబడును. అట్లు విచారించినచో కోర్టుమాలముగా పొందవచ్చును. దురభ్యాసమువల్ల బాల్యములోనే ధాతునష్టము కలిగినవారికి హృదయకోశము బలహీనమై మరణకాలమువరకు దుఃఖము ననుభవించుదురు. ఈసాలామిసిరి మురబ్బ సేవించినయెడల అట్టి దుఃఖము లోలగి విశేష బల వీర్యసంపన్నులయి ప్రకాశించుచు చిర కాలము నుఖముగ జీవింతురు.

ఈ సాలామిసిరి మురబ్బవల్ల ధాతుపుష్టికలుగును, స్వస్థస్థిలము మానును, ధాతువు మాత్రములో కలసిపోవుట మానును, నీరుచురుకు మానును, బహుమాత్రవ్యాధి మానును, విశేషబలము కలుగును. రక్తము వృద్ధియగును, ఆకలి యెక్కువ యగును, చక్కగ మలవిసర్జన చుగును. సాలామిసిరిజనునది ఒకజాతిపండు. ఇదికాబూలో, కాండహాలో శేకములలో మైగుచ్చునది. అక్కడి జనులు ఈపండును విశేషముగా తినుటవలన మనదేశపు 4 గురు మనుష్యుల బలము అదేశమున ఒకమనిషికి గలదు. మైమురబ్బను సేవించి మంచి బలము పొందుటకై గొప్ప మందులతో చేర్చి తయారుచేయబడియున్నది. 1 డబ్బాను 15 రోజులు ఉపయోగించిన చానికల్ల పూర్తిగ గుణముకలుగును. 2-3 డబ్బాలు ఉపయోగించినచో జన్మాంతరము వరకు గుణమిచ్చును.

ఆనుపానప్రతిక పార్కులతో పంపబడును.

15 తులారు కట్టివెల రూ. 2-0-0. తపాలఖర్చు 1-3 డబ్బాలకు 6 అణాలు

డి. మన్నాలాల్, ఢిల్లీవైద్యులు, నెం 5, అవన్యూరోడ్డు, బెంగుళూరు సిటీ.

భావాపీడితులకు వరము: ఐనోడిక నహితమైన డా॥ పి. డి.

సావంతుని వనోపధిసారసపరిల్లా

ఈవనోపధి రక్తమలన జనించుకావ్యములకు కీటుమహంటి హంతు. కుతువులను, మచ్చలను గండహాలలను పూర్తిగా ప్రాణహానికొనకుండు అన్ని నిధములవలన గలగు చర్మరోగములను పోగొట్టును.

మిక్కిలి శక్తివంతమైన రక్తశుద్ధికారిణి (28)

జాతీయసాహిత్యకర్తలైన గుణ మిచ్చుట నిష్పంతము, సహజమైన మధురస్వీకృత అన్నివిధములైన దోషములను నాశనముచేయు శక్తివంతమైన వనోపధిసారము, మలబద్ధమును కాశసంబంధమును పోగొట్టి రక్తమును శుభ్రమగును. కీకాబోగ్యమును గలగు శేయము. 15 రోజులవరకు తుంటుటకు 4 డోస్సుల బట్టిలో అమ్మబడును.

ప్రతినిధుడు: పి. డి. సావంత్. 144. ఫనసవాడి. నెం 2 బొంబాయి
Proprietor P. D. SAVANT. Fanaswadi. No. 144, No. 2. BOMBAY.

వికభాషాలిపి ప్రశంస

ఇది తెన్నులకంటే అస్సారాయ విరచితము.
వెల 0-4-0 పోస్టేజి అధికము.

ఆంధ్ర సర్వకళాకాల-విద్యా ప్రవృత్తి.

ఇది శ్రీయుగ కట్టమంది రామలింగాలెడ్డి గారిచే

ప్రచురితమై. వెల 0-4-0 పోస్టేజి ప్రత్యేకము.

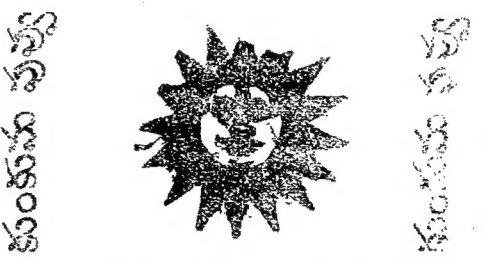
ఆంధ్ర ప్రతికాకార్యాలయము, 6 తంబుకెట్టి వీధి, మదరాసు.

క్రిశ్ణమైన గోపాలకృష్ణ గోకలేగారి వల్ల-
రంగుల చిత్ర పటము
 ప్రతి 1-8 0-1-0 12 ప్రతులకు ()
 వి. పి. ఖర్చులు ప్రత్యేకము.
 ఆంధ్ర ప్రతికాకార్యాలయము.
 పోస్టు బాక్సు 212, మదరాసు.

శారదాంబ
 ఇది శ్రీధర్మబోధిని యను నాటకము
 సంఘదురాచారసంస్కరణమునకు మార్గ మిందు
 కావబడినది. అందరు జదివి తీరవలయును.
 వెల 0-4-0 పోస్టేజి నేలం.
 ఆంధ్ర ప్రతికాకార్యాలయము,
 7 తంబుకెట్టి వీధి, మదరాసు.

TRY ONCE! TRY ONCE!!
AMRUTANJAN
 Best Indian Pain Balm
 PRICE ANNAS 8 PER BOTTLE
 Sold Everywhere.
 Our Catalogue sent free on application.
 APPLY FOR DETAILS:-
 AMRUTANJAN DEPOT,
 Bombay & Madras.

కుంకుమ పువ్వు

వ్యచ్చమును నిర్మలము నగు కుంకుమ పువ్వు మావద్దదొరకును. కొనువారు సూర్యమాయక గమనింపుడు. కరస్పా డెన్సు మొదలగునవి ఇంగ్లీషున వ్రాయవలయును:—

ఎస్. నారాయణ ఆండు కంపెనీ.
(53) 21. హమ్మంపేడి, బొంబాయి

శాకభక్షణము
 భరతఖండవాసుల మగు మన మార్గములు పంశజులము; "అహింసా పరమోధర్మ" అను నీతి నెఱగినవారము గావున మేము ఈ పుస్తకము యినా ముగా పోస్టుచార్జియు మేమేభరించి పంపుచున్నాము. వెంటనే వ్రాయుడు.
 219 వైద్యశాస్త్రి మణిశంకర్ గోపిందజీ.
 ఆరంభనిగ్రహ శాస్త్రధారయం 156, బ్రాడ్వే, మదరాసు.

ప్రాణము గల బొమ్మలు
 బయస్కొపులు - ఫిలుములు - డేరాలు - గ్యాసుడికీ మూట - బొమ్మలకాడ్లు - గారడి పుస్తకములు విక్రయింశము. క్యాటలాగు కావలెనా? (592)
 బి. ఈశ్వరప్ప ఆండు నన్ను, విశాఖపట్టణము.

తేలుమందు వెల సీసా ౧-కి 0-8-0
 మట్టినవోట కొంచెము మందుపోసిన బాధ మాయమగును. బాధ నరముల వెంట పెద్దనరము దగ్గరనుండిగూటప్రారంభించును మట్టినవోటును బండపారునటుల చేసిన బాధ తగ్గును. ఈదానకము ననేకులు పరికిలించిరి. ఇది మిగుల ఘాటుగలిగి నీటివలె నుండును.

తామర తైలము.
 వెల బా 1-కి 0-4-0
 మా తామర తైలము ఒక్కడబ్బాను నాలుగు అడాలకుకొనినాల్గునైన సారులు రాచిన యెడల తామర నిగ్మాలగును నయము కాని యెడల మీ నాల్గు అణాలు తిరిగి కిక్కిరిసి వచ్చును.
 డబ్బి 1-కి వెల 0-4-0 12-కి రూ 2-10-0

దంత చూరము
 డబ్బి 1-కి వెల రూ 0-2-0 12-కి రూ 1-2-0.
 అచ్చతాంజనము డిపో, 6, తంబుకెట్టి వీధి, మదరాసు.

ఆత్మజిజ్ఞాసా
 శరీరమును విడచినతరువాత ఆత్మస్థితి. నయ్యముల సద్భావమును గుఱించిన శాస్త్రీయ చర్చ గ్రంథకర్త:- పా. జగన్నాథస్వామిగారు, బి. పి. చిన్నవైతా చక్కనిగ్రంథము వెల రూ. 0-8-0. మేనేజరు, ఆంధ్రప్రతికాకార్యాలయము పోస్టుబాక్సు 212, మదరాసు.